

št. 106 (21.343) leto LXXI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK, pa 24. novembra 1943 v vsasi Žakriž nad Cerknimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v nasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

SOBOTA, 9. MAJA 2015

na iPadu,
ko je
časopis
še v tisku

Available on the
App Store

**Kitajski
»dobro
jutro«
Goričanom**

DANJEL RADETIČ

«Dobro jutro!» S slovenskim pozdravom me je v prejšnjih dneh presenetila mlada Kitajka, ki upravlja bar v središču Štandreža. Z možem je vodenje lokala prevzela avgusta lanskega leta in takoj razumela, da bodo vaščani k njej raje zahajali, če jih bo prijazno nagovarjala v domaćem jeziku. Počasi se je začela učiti slovenščine, tako da med drugim že zna povedati, koliko evrov si ji dolžan. »Dva trideset,« je rekla meni.

Le nekaj dni kasneje smo v redakciji prejeli klic krajevnega italijanskega družbenega in kulturnega delavca, ki že celo življenje živi v Gorici. Da sem mu pojasnil, kako se piše naš naslov elektronske pošte - goriga@primorski.eu, je šlo mimo kar nekaj minut. Njegovo znanje slovenščine je nično, čeprav ima med Slovenci prijatelje in je velik zagovornik čezmejnega sodelovanja.

Seveda vsi dobro vemo, da ne gre za osamljen primer. Še vedno je kar nekaj takih, za katere je Gorica »Górika« ali v najboljšem primeru »Górica«. Zakaj se nekateri ne naučijo peščice slovenskih imen in najosnovnejših besed, ostaja zame skrivnost, ki je ni mogoče opravičevati niti s starimi ideološkimi zamerami. Konec koncev gre za osebno kulturo. Če pa hočemo zahtevati spostljivejši odnos do slovenskega jezika, moramo seveda začeti pri sebi. Na socialnih omrežjih se nekateri izmed nas odpovedujejo strešicam pri pisanku sporočil ter celo v svojih imenih in priimkih; ali je tako težko nastaviti slovensko tipkovnico?

VELIKA BRITANIJA - Po presenetljivi zmagi imajo konservativci absolutno večino v parlamentu

Cameron že napoveduje referendum o članstvu v EU

Iz Bruslja svari, da se o temeljnih svoboščinah ne bodo pogajali

**DEŽELA FJK
C. Shaurli
novi odbornik
za kmetijstvo**

VIDEM - Predsednica deželne uprave Debora Serracchiani je včeraj izvedla delno reorganizacijo deželne uprave, v katero vstopa kot odbornik za kmetijstvo dosedanjí načelnik svetniške skupine Demokratske stranke v deželnem svetu Cristiano Shaurli. Shaurli bo kmetijski resor prevzel od podpredsednika deželne vlade Sergio Bolzonella, ki ohranja pristojnost za proizvodne dejavnosti in prevzema evropske politike. Odbornik za finance in premoženje Francesco Peroni pa bo poslej skrbel še za nadzor nad 64 javnimi ustanovami in podjetji. Serracchianeva je povedala, da namerava zdajšnja vladna ekipa čez tri leta kandidirati za nov mandat in ni izključila možnosti, da se bo tudi sama angažirala še za en mandat.

Na 3. strani

LONDON - Britanski premier David Cameron je po volilni zmagi konservativcev že obljudil boljšo prihodnost za Veliko Britanijo. Imenoval je prve ministre nove vlade in napovedal izvedbo referenduma o članstvu v EU. Ta že svari, da se o štirih temeljnih svoboščinah ne bo pogajala. Torjci so sicer dosegli absolutno večino v spodnjem domu parlamenta.

Končni volilni izidi četrtekovih parlamentarnih volitev so potrdili presenetljivo zmago konservativcev, ki so osvojili kar 331 od 650 sedežev v spodnjem domu parlamenta in bodo lahko tako brez težav samostojno oblikovali vlado. Sledijo jim veliki poraženci volitev - laburisti. Ti so zmagalo dosegli v le 232 okrožjih. Na tretjem mestu so s 56 sedeži dokaj presenetljivo šotki nacionalisti iz SNP. Največji poraženci pa so liberalni demokrati, ki so izgubili 49 sedežev in jih bodo obdržali le osem.

Na 11. strani

DOLINA - Osrednje dejanje Majence

Nocoj dvig maja

Pred tem bodo nagradili najboljša domača vina in olja

GORICA - Tovarna Siap

Napeto soočenje ob napovedi o zaprtju

Število priseljencev
je znatno naraslo

Na 4. strani

Sesljan: kulturno
društvo? Ne, podjetje

Na 4. strani

V dolinski SSk
po Mahniču Bertocchi

Na 5. strani

V Tržiču parada
malih znanstvenikov

Na 13. strani

VILEŠ

Medved pred Ikeo

12

Z odlokom z dne 31.01.11
je Ministrstvo za Infrastrukture in Promet pooblastilo
tudi upokojene zdravnike za izdajo zdravniških
potrdil o psihofizični sposobnosti za vožnjo.

Dr. Giuseppe CARAGLIU

torej izdaja
**zdravniška potrdila za podaljšanje
veljavnosti vozniškega dovoljenja
z novim spletnim postopkom,**

še vedno v ul. Rossetti 5 z naslednjim urnikom

od ponedeljka do četrtka:

10.00 - 12.00 in 16.30 - 18.30

ob petkih: 10.00 - 12.00

ob sobotah: 11.00 - 12.00

Po potrebi, pokličite na tel. št. 339 6931345.

• MONFALCONE MATERASSI Ul. Boito 38/E (nasproti vojašnice)
Tel.: 0481.45.48.7

Korzo Italia 123

Tel.: 0481.530.537

LEŽIŠČA - VZGLAVNIKI - PODLAGE - POSTELJE **50%**
POPUSTI OD 10% DO

ANATOMSKI VZGLAVNIK 100% lateks	€59,00	-50%	€ 29,50
LEŽIŠČE memory foam	€498,00	-50%	€498,00
LEŽIŠČE ortopedsko - vzmeti	€198,00	-50%	€198,00
LEŽIŠČE lateks	€398	-50%	€199,00
ELEKTRIČNA PODLAGA el. dvigovanje vzglavnika in naslona za noge	€832,00	-40%	€499,00
ELEKTRIČNI POČIVALNIK el. dvigovanje celotnega počivalnika	€984,00	-40%	€590,00

MILAN - Še do 15. maja, kot prva v nizu predstavitev desetih slovenskih regij

Istarska in kraška regija se predstavlja na Expu

MILAN - Predstavitev Slovenije na Expo Milano 2015 s samostojnim paviljonom bo obogatena s pestrim programom v celotnem obdobju trajanja svetovne razstave. Slovenski Nacionalni dan bo 19. junija, ko pričakujejo tudi obisk predsednika vlade na slovenskem paviljonu. Poleg gospodarskega dela, v okviru katerega bodo številna poslovna srečanja in poslovne delegacije, se bo na odru, zaslonih in na informacijskih pultih v šestih mesecih trajanja svetovnega sejma predstavilo tudi skupno deset regij Slovenije, vsaka bo imela na voljo dva tedna za predstavitev. Kot prva se od 1. do 15. maja v Milanu svetovni javnosti predstavlja regija Istra in Kras, za katero je nastop na Expu še posebej pomemben zaradi lege ob meji z Italijo. Expo pa ni le priložnost za krepitev že obstoječih gospodarskih, kulturnih, turističnih, manjšinskih in ostalih povezav, temveč tudi za nove odnose in sodelovanje z Italijo in svetom.

Regija Istra in Kras se tako kot ostale slovenske regije v Milanu predstavlja s pestrim kulturnim, turističnim in kulinaričnim programom. V okviru Expa bodo s kuvarskimi šovi pod takirko Tomaža Bevcija iz restavracije Rizibizi predstavili lokalno gastronomsko ponudbo in zdrav način prehranjevanja, pri čemer bo poseben poudarek namenjen tipičnim sortam vina s tega območja. Gastronske produkte Istre in Krasa bodo obiskovalcem Expa približali skozi delavnice, ki jih bo izvajala Belajeva domačija ter s posebno razstavo fotografij. Solinarska družina, ki je odprla program regije, obiskovalcem slovenskega paviljona v prepoznavnih solinarskih oblačilih in s tradicionalnimi pripomočki predstavlja, kako se prideluje sol.

Regija se poleg žive kulturne dediščine in tradicije, ki jo predstavljajo tudi nastopi folklorne skupine Kraški šopek, delavnice obdelovanja kamna v sodelovanju z Višjo strokovno šolo Srećka Kosovela ter podjetja Marmor, Sežana d.d., predstavlja tudi s številnimi priložnostmi za aktiven oddih – pohodništvo, kolesarjenje, plezanje, jamarstvo in jahanje plemenitih lipicanov v Lipici. V okviru regijske predstavitev bo 15. maja posebna pozornost namenjena tudi Slovencem v zamejstvu. Cilj nastopa regije Istra in Kras na Expu je predvsem privabiti čim več novih obiskovalcev.

Prikaz istrske solinarske tradicije pred slovenskim paviljonom na milanskem Expu

Obiskati Slovenijo pomeni spoznati Evropo v malem, poudarjajo, saj Slovenija na lahko obvladljivih razdaljah združuje Alpe, Mediteran, Panonsko nižino in Kras; dostop do različnih pokrajin je hiter, saj je v Sloveniji vse blizu. Bogata kulturna dediščina Slovenije je rezultat mешanja severnih in južnih ter vzhodnih in zahodnih vplivov.

Posebnost slovenske obale je krajinski park, del katerega so tudi najsevernejše še deluječe tradicionalne soline celotnega Mediterana. Tu je sol, ki velja za eno najboljših na svetu, pridelana na tradicionalen način in ima zato visoko vsebnost ohranjenih mineralov ter je naravno bela. Slovenske soline so tudi del stalne razstave v slovenskem paviljonu na Expu. Z ulic in trgov slikovitih mediteranskih mest vodijo poti do naravnih in kulturnih posebnosti obale in bližnjih griečev Istre, kjer v zaledju vabijo trdožive oljke in trte.

Slovenija tudi premore 10 tisoč podzemnih jam Krasa. Pokrajino polno naravnih posebnosti pod površjem zemlje odlikuje najbolj obiskana kraška jama v Evropi - Postojnska jama z več kot 36 milijoni obiskovalcev, Škocjanske jame pa so vpisane na seznam svetovne dediščine Unesca. Tu se tudi pasejo lipicanci iz najstarejše evropske kobilarne.

SLOVENIJA - Na izredni seji

DZ bo o ministricah glasoval v sredo

LJUBLJANA - Državni zbor bo glasovanje o kandidatkah za ministrica za izobraževanje in ministrica za obrambo Majo Makovec Brenčič in Andrejo Katič, ki sta v tem tednu uspešno prestali zaslisanje pred matičnima odboroma, opravil na izredni seji v sredo, se je včeraj dogovoril kolegij predsednika DZ. Zahtevo za sklic izredne seje, ki se bo začela ob 12. uri, so podali koalični poslanci, saj želijo, da državni zbor čim prej opravi glasovanje o kandidatkah, da lahko kot ministrici čim prej začneto svoje delo.

Obema kandidatkama se, sodeč po dosedanjih odzivih, obeta zanesljiva podpora koaličnih partneric. Če ne bo večjih presenečenj, bo Katičeva, ki je trenutno poslanka, prihodnji teden na ministrskem mestu nasledila Janka Vebr. Makovec Brenčičeva, ki prihaja iz akademskih vod, pa bo na mestu ministrica za izobraževanje, znanost in šport na-

sledila Klavdija Markež oziroma njeno predhodnico Stanko Setnikar Cankar, saj je Markeževa odstopila, še preden bi lahko začela z delom.

Na izredno sejo so na podlagi zahete koaličnih poslancev uvrstili tudi ratifikacijo treh pridružitvenih sporazumov med EU in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njunimi državami članici na eni strani ter na drugi z Moldavijo, Gruzijo in Ukrajino.

To je zmotilo vodjo poslanske skupin SDS Jožeta Tanku, ki ga je zanimalo, zakaj je vlada predloge v DZ poslala tako pozno, da jih je treba uvrstiti na izredno sejo. Vladno pojasnilo, da je razlog v tem, da so šele v maju začele veljati spremembe zakona o zunanjih zadevah, pa se mu zdi »malо za lase privlečen«. V ZL pa predloga niso podprli, ker menijo, da ni nobene obvezne, da DZ tako hitro ratificira omenjene tri pogodbe, je pojasnil Matej T. Vatovec. (STA)

PAZIN - Proslava ob 70. obletnici zmage nad nacizmom

Predsednica... in Tito

Kolinda Grabar-Kitarović tarča kritike predstavnika borcev Istarske županije Tomislava Ravniča

Hrvaška predsednica govorji ob Titovem doprsnem kipu

tudi partizansko pesem Bella ciao. Predsednik zveže antifašističnih borcev Istarske županije Tomislav Ravnič je v nagovoru spomnil, da je Grabar-Kitarovićeva s prenestitvijo doprsnega Titovega kipa iz njenega pred-

sedniškega urada v muzej v Kumrovcu "boleče prizadela večino hrvaških državljanov". Po Ravničevi oceni je bila odločitev predsednice slabia, ker Hrvaška potrebuje enotnost in strpnost.

Film o 1. svetovni vojni

GORICA - V pondeljek bodo v Gorici in drugih krajih FJK začeli s snemanjem televizijske nanizanke v dveh nadaljevanjih »Il confine«, ki jo so streljeni prve svetovne vojne za mrežo RAI režira Carlo Carlei. Film bodo na prvi mreži RAI predvajali v sezoni 2015-16. Na Goriškem bodo snemali do konca maja, nato pa načrtujejo še dva tedna snemanja na Tržaškem. Protagonisti so trije mladeniči (igrajo jih Filippo Scicchitano, Alan Cappelli Goetz in Caterina Shulha), dva iz italijanskih in eden iz avstrijske družine (za Slovence menda avtorji scenarija niso slišali...) in njihovih mladostnih sanjah, ki jih brutalno pretrga izbruh vojne.

Premik vojaških vozil

NOVA GORICA - Zaradi premika vojaških vozil od mejnega prehoda Rožna Dolina do vojašnice barona Andreja Čehovina Postojna na tamkajšnji cesti danes pričakujejo povečan promet. Dve koloni s po 25 tovornimi in terenskimi vozili so premaknili že sinoči. Premik tretjega konvoja pa bo potekal danes med 10. in 14. uro. Gre za premik sodelujočih enot na skupnem usposabljanju Neptunov udarec Logistične brigade slovenske vojske in 173. brigade oboroženih sil ZDA na Postojnskem in Divaškem, ki bo potekalo do 22. maja.

Primorski obzornik

TRST - Jutri bo ob 12. uri na valovih Radia TSA mesečni pregled kulturnega in družbenega življenja pri nas, Primorski obzornik. Prenašali bodo intervjuy z Dragom Štoko na zadnji dan njegovega predsedovanja SSO-ju, vrhunske zborovske izvedbe naših, tudi zmagovitih zborov, pohvalili se bodo z literarnimi nagradami in podali pregled družbeno političnega in športnega dogajanja iz novinarskega uredu.

Praznovanje v Križu

KRIŽ - Razvojno društvo Gmajnca prireja že tradicionalno praznovanje vaškega zaveznika danes v vaškem domu v Križu. Pričelo se bo ob 14. uri z balinarskim turnirjem, uro kasneje bo dvourni pohod po kraški gmajni. Ob 17. uri bodo položili venec k spomeniku padlim borcem NOB, ob 19. uri pa gledališka predstava RZ Repentabor in KD Kraški dom iz Repna »Svakinja, da te kap« v režiji in po scenariju Anje Škarbar. Sledilo bo druženje ob dobri kraški kapljici. (OK)

ČEZMEJNO ZDRAVSTVO - Komisija EU

Zaprli postopek proti Sloveniji

LJUBLJANA - Evropska komisija je zaprla postopek proti Sloveniji, ki ga je vodila zaradi domnevne nepopolnega prenosa evropske direktive o čezmejnem zdravstvenem varstvu v slovenski pravni red, so sporočili z ministrstvom za zdravje. Komisija je tako odločila po pojasnilih Slovenije, ki kažejo na izvedene rešitve pri prenosu določb direktive.

Evropska komisija je Sloveniji očitala 12 kršitev glede neprenosa evropske direktive o čezmejnem zdravstvenem varstvu. Med drugim, da Slovenija ni zagotovila prenosa ukrepov, ki bi zagotovljali zaračunavanje enakih cen zdravstvenih storitev ter enakost dostopa in objektivnosti ter nepristransnosti upravnih postopkov. Očitek je bil tudi ta, da Slovenija ni dočolila razumnih rokov za obravnavo zahtev za povračilo stroškov zdrav-

stvenih storitev, ki jih bolnik uveljavlja v državah članicah Evropske unije.

Prav tako je postopek potekal, ker da Slovenija ni zagotovila priznavanja receptov drugih držav članic EU in ker ni zagotovila prenosa ukrepov, ki zagotavljajo nediskriminatornost zaradi nacionalnosti.

Evropska komisija je opomin o nepopolnem prenosu direktive, ki sta ga sicer dobili tudi Češka in Romunija, poslala 25. septembra lani. V njem je vse tri države opozorila, da se zadevo lahko predloži Sodišču EU, če v dveh mesecih komisija ne bo dobila obvestila o popolnem prenosu direktive.

Slovenska vlada je 20. novembra lani tudi sprejela odgovor na očitke in v njem zapisala, da več očitkov komisije ne drži, saj da so zadeve že prenesene v pravni red Slovenije. (STA)

DEŽELA FJK - Predsednica Debora Serracchiani izvedla delno reorganizacijo v upravi

Cristiano Shaurli bo novi odbornik za kmetijstvo

Podpredsedniku Bolzonelli evropske politike, odborniku Peroniju javne družbe in ustanove

VIDEM - Predsednica dežele Debora Serracchiani je včeraj nepričakovano napovedala delno reorganizacijo resorjev v deželni upravi, v katero vstopa kot odbornik za kmetijstvo dosedanji načelnik svetniške skupine Demokratske stranke v deželnem svetu Cristiano Shaurli. Shaurli bo kmetijski resor prevzel od podpredsednika deželne vlade Sergija Bolzonella, ki ohranja pristojnost za proizvodne dejavnosti, turizem, trgovino in kooperacijo, na novo pa prevzema še evropske politike in načrtovanje. Za slednje je doslej skrbel odbornik za finance in premoženje Francesco Peroni, ki pa z reorganizacijo ne bo prikrajšan, saj bo poslej skrbel za usmerjanje in nadzor nad vsemi 64 ustanovami in podjetji, v katerih je neposredno ali posredno soudeležena dežela.

Predsednica Serracchianijeva je novosti napovedala na srečanjju z novinari v Vidmu, kjer je dejala, da je cilj reorganizacije večja učinkovitost deželne uprave in politična okrepitev večine, ki jo podpira. Srečanja z novinari so se udeležili tudi podpredsednik Bolzonello in načelniki treh večinskih svetniških skupin Giulio Lauri (SEL), Piero Paviotti (Občani za predsednico) in Cristiano Shaurli v dvojni vlogi načelnika svetniške skupine DS in novoimenovanega deželnega odbornika.

Shaurli, ki bo oktobra dopolnil 43 let, je doma iz Fojde, kjer je leta 1999 začel svojo politični pot z izvolitvijo v občinski svet, v letih 2009-2013 je bil župan, od leta 2003 je bil videmski pokrajinski tajnik Levih demokratov vse do ustanovitve Demokratske stranke. Pred dvema letoma je bil izvoljen v deželni svet, kjer je vodil skupino DS. Kot deželni odbornik za kmetijstvo ga čaka predvsem zahtevna naloga izvajanja načrta za razvoj kmetijstva (Piano di sviluppo rurale - PSR), ki je v FJK vreden 300 milijonov evrov.

Kot je poudarila predsednica Serracchiani, se z delno reorganizacijo zaključuje prvo dveletno obdobje zdajšnje deželne vlade, treba pa je gledati naprej. Naslednje naloge bodo izvajanje reorganizacije sistema krajevnih uprav in lokalne finance, poenotenje statusa osebjia lokalnih uprav in druge politične izbire, ki jih bo treba opraviti na daljši rok, »pri čemer moramo imeti pred očmi desetletno obdobje,« je dejala in s tem dala razumevanje, da namerava zdajšnja vladna ekipa ob koncu tega kandidirati za nov mandat. Pri tem ni izključila možnosti, da se bo tudi sama angažirala še v naslednjem mandatu, čeprav ji mnogi zaradi sočasnih političnih funkcij v Rimu napovedujejo vladene ambicije na državni ravni.

Iz opozicije v deželnem svetu je prvi komentiral novo imenovanje načelnik svetniške skupine NCD Alessandro Colautti, ki verjame, da bo Shaurli kos zahtevnim nalogam in mu želi uspešno delo, obenem pa ugotavlja, da se je Serracchianijeva z imenovanjem enega odbornika več izneverila obvezni o krčenju stroškov.

Čestitke predsednika SSO

Med prvimi je Shaurliu čestital novozvoljeni predsednik Svetja slovenskih organizacij Walter Bandelj, ki je med drugim zapisal: »Še posebno nam je pri SSO-ju v veselje, ker je preko vas Benečija dobila »svojega« predstavnika v deželni vladni Furlanije Julijske krajine. To je lep znak za Slovence iz Benečije in tudi za tiste, ki prebivajo v Reziji in Kanalski dolini, saj bodo z vami imeli odličnega sogovernika za tako pomembno področje, ki je temeljnega pomena v goratih in obmernih predelih naše dežele.« Bandelj je še poudaril velik pomen, ki ga ima kmetijstvo za vzhodno in kmetijska področja Brd in Krasa in za celotno področje, kjer živi slovenska narodna skupnost v FJK.

Novi odbornik Cristiano Shaurli (drugi z leve); ob njem podpredsednik Sergio Bolzonello, predsednica Debora Serracchiani ter svetnika Giulio Lauri in Piero Paviotti

MONTENERO

DEŽELA FJK - Imenovanja

Nova predsednika letališča in FVG Strade

VIDEM - Poleg delne reorganizacije v deželnem odboru je včeraj prišlo do imenovanj novih upraviteljev dveh pomembnejših javnih družb. Deželna uprava je imenovala nove upravitelje družbe Areoperto FVG, ki upravlja deželno letališče v Ronkah, in družbe FVG Strade, ki skrbi za nekdanje državne ceste, ki so pred leti preše v pristojnost dežele.

Novi predsednik letališča Antonio Marano, letnik 1960, po rodu s Trbiža živi pa v Trstu, ki je po diplomi iz mednarodnega prava deloval v Italiji in tujini, kjer je nabiral izkušnje v bančnem in finančnem sektorju ter na področju infrastrukture. Izbira nanj je padla še posebej radi specifičnih izkušenj na področju financiranja prometnih infrastruktur, je imenovanje komentirala predsednica Serracchianijeva in dodala, da bo njegova

na loga promocija letališča in sklepanje zaveznosti s ciljem razvoja ob sočasni racionalizaciji stroškov. Marano bo kot predsednik letališke družbe prejel 60 tisoč evrov letno.

Na celo družbe FVG Strade pa je bil včeraj imenovan 44-letni videmski odvetnik Giorgio Damiani, ki bo za nove obveznosti prejel 55 tisoč evrov letne odškodnine. Damiani je specialist s področja delovnega prava, kar naj bi prišlo prav ob potrebnih reorganizacijah družbe. Deželna uprava je tudi odobrila lansko bilanco družbe, ki je sklenila poslovanje v letu 2014 z 10.550 evri pribitka.

Poleg predsednikov so bili imenovani še člani obeh uprav. To so deželni funkcionarji Diana Ludi in Giulio Pian za cestno ter Lydia Alessio Verni in Alessandro Zacchigna za letališko podjetje.

SEŽANA - V Kosovelovi knjižnici se je pogovarjal z direktorico Magdaleno Svetina Terčon

Miroslav Košuta gost knjižnice z Dnevnikom o lastovičjem gnezdu

prigovarjanje vztrajal do konca in tako napisal marsikaj zanimivega, kar se mi je zgodilo v povezavi z našimi lastovkami, ki sem jih iz dneva v dan v bolj opazoval in jih spoznaval in razločeval,« je med drugim dejal Košuta. Gre za nevsakdanjo temo, ki opisuje gnezdenje lastov v Košutovi spalnici.

Avtor je žal maloštevilnemu občinstvu, med katerim prav gotovo ni manjkala sežanska eseistka Jolka Milič, prebral tudi nekaj odlomkov iz svojega najnovejšega literarnega dela, med njimi tudi uvod z naslovom »Pet jurčkov pa ne prav velikih.« Košuta je tudi zaujal, kako se je začelo prijateljevanje z Rebulo; o tem, kakšen je kot prevajalec, pa bo tekla beseda na enem izmed naslednjih jesenskih srečanjih s pisateljem, ki se mu je najbolj vtisnila prva nagrada Mladih potov, ki je med številnimi nagradami (med drugim tudi nagrada Prešernovega sklada iz leta 1978) navadno niti ne omenjajo.

Olga Knez

telj in umetniški vodja tržaškega gledališča. »Knjiga oz. dnevnik, posvečen pisatelju Aloju Reboli, ki je bil lani nagrajen z zlatim redom za zasluge pri uveljavljanju slovenstva v zamejstvu, je nastajala prav na njegovo prigovarjanje. Naša hiša na Kontovelu, ki smo jo z že-

no pred tremi desetletji obnovila, je postala zbirališče za vse vrste ptic, med njimi tudi lastovk. In ker imam navado tudi pozimi spati pri odprttem oknu, so se le-te naselile v hišo. Vse življenje sem bil prelen, da bi pisal dnevnik kot Rebula, Kocbek in drugi, a sem le na Rebulovo

OB 70-LETNICI Primorski dnevnik jutri na Radiu in TV Slovenija

LJUBLJANA - 70 letnico edinega slovenskega dnevnika v Italiji, ki v bolj ali manj naklonjenih razmerah in časih vztrajno zapisuje in fotografira življenje in delo celotne slovenske narodne skupnosti, dogajanje doma, v Sloveniji in v svetu, bo v svojih programih obeležila tudi RTV Slovenija s prispevki svoje dopisnice iz Furlanije-Juliske krajine Mirjam Muženič. Televizija bo reportažo objavila rubriki ŠIROKI KOT, prilogi PRVEGA DNEVNIKA jutri, 10. maja, ob 13.00 uri na svojem prvem programu. Jutri bo prispevek o jubileju tudi v informativnem programu Radia Slovenija, daljši pa v ponedeljek v tedenski radijski oddaji SOTOČJA o Slovencih v zamejstvu. Prisluhnete jih lahko ob 20.00 na prvem programu. V pogovorih za RTV Slovenija so sodelovali odgovorni urednik Primorskega dnevnika Dušan Udovič, športni in urednik spletnega časopisa Aleksander Koren, novinarji Poljanka Dolhar, Sandor Tence in Aljoša Fonda ter Bojan Brezigar, predsednik založbe Prae, ki izdaja časnik.

ZAHODNI KRAS - Gianfranco Schiavone na rajonski seji

Število priseljencev naraslo od 70 na 600

Prihod priseljencev iz drugih držav v Italijo ni nobena novost. Beležimo ga že od konca preteklega stoletja, za časa vojne na Kosovem, ko so začeli prihajati k nam ljudje s tamkajšnjega območja. Italija je v letih 2001-2002 v desetih mestih testirala vsedržavnini program za sprejem prebežnikov. Trajal je 6 mesecev in se je dobro obnesel.

Tako je svoje poročilo o sedanjem prihodu priseljencev na Tržaškem uvedel vodja Italijanskega solidarnostnega konzorcija Gianfranco Schiavone na četrtnovi seji zahodnokraškega rajonskega sveta. Predsednik Roberto Cattaruzza ga je povabil na sejo, da bi pojasnil, kaj se zadnje mesece dogaja z vse večjim prilivom prebežnikov iz Juga Italije v naše kraje. April-

GIANFRANCO SCHIAVONE

meščeni, po 35 evrov dnevno na priseljenca. 32,50 evra si pridrži za plačilo prenočišča, hrane, avtobusne vozovnice za priseljenca in telefonske kartice za stik priseljenca s člani družine, ki so ostali v domovini. Preostalih 2,50 evra pa prejme priseljenec za lastne potrebe. Ta sredstva so državna, dobrošen del (kakih 75 odstotkov) pa jih država krije s prispevki Evropske unije.

V Italiji sprejmejo povprečno kakih 70 odstotkov prošenj za azil. V primeru proslilcev iz Pakistana in Afganistana ta delež poskoči do 90 odstotkov. Po petih letih lahko azilant zaprosi za državljanstvo, takoj pa lahko zahteva, naj se mu pridružijo ostali družinski člani. Ima nadalje pravico do dela in teži zvezni tudi šest mesecev na razpolago za jezikovne tečaje in tečaje za uvažanje na delo. Mnogokrat pa se zgodi, da se odloči za odhod v kako drugo državo, kjer je mogoče lažje priti do zaposlitve kot v Italiji.

M.K.

vadno že nekaj dni po prihodu v državo (ali deželo, v katero jih namestijo) »izginejo« neznano kam. Navadno nadaljujejo pot proti severu, k sorodnikom, ki živijo v srednjeevropskih ali severnoevropskih državah.

Kdor zaprosi za azil, ima pravico do oskrbovanja vse do odobritve (ali zavrnitve) prošnje za azil. To čakanje traja več časa, v nekaterih primerih tudi do 8 mesecev. V tem roku prejme upravitelj stanovanja, v katerem so prosilci za azil na-

Avtobusni odpeljal

Včeraj ni prispel na Tržaško avtobus z novimi priseljenci, ki bi moral po napovedih odpotovati v četrtek iz Agrigenta. S tržaške prefekture so sporočili, da ni krenil na pot. Zakaj, ni znano. Tako vse kaže, da ta konec tedna ne bo novih prihodov priseljencev z Juga Italije.

Po napovedih bi moral avtobus pripeljati v deželo 50 novih priseljencev, polovico katerih naj bi bili namestili na Prosek in Kontovel.

ski povsem nenapovedan in nepričakovani prihod prvih priseljencev na Prosek in Kontovel je namreč presenetil krajane, ki so se začeli spraševati, ali gre za začasen, prehoden fenomen, ali pa za stalnico, s katero bi se morali dalj časa soočiti.

Za Schiavoneja tudi prihod priseljencev na Tržaškem ni novost. Tržaška občina je že leta 1999 pripravila projekt za njihov sprejem. Priseljenci so prihajali po kopnem, največ iz Pakistana in Afganistana. Po letu 2012 pa so se začeli prihodi stopnjevati. Tako se je zgodilo, da je nihovo število v dveh letih poskočilo od 70 na več kot 600. Razmerje med številom prebivalstva v deželnem merilu in številom priseljencev pa je - po mnenju strokovnjaka, še vedno zelo nizko: 0,12 odstotka.

V zadnjih mesecih - z novimi prihodi priseljencev iz Libije na Sicilijo - se je število prihodov močno povečalo. Zato se je občinska uprava v sodelovanju s konzorcijem v prefekturi odločila za nekako uravnovešeno porazdelitev priseljencev po rajonskih okrajih. Na Vzhodnem Krasu so slednji že od jeseni nameščeni v poslopju Sklada Mitja Čuk ob cesti za Repentabor; na Zahodnem Krasu so imeli dve leti »domicile« na območju skavtskega mladinskih hotela pri Božjem polju. Od aprila pa so ga morali zapustiti, ker so ga upravitelji namenili poletnim dejavnostim.

Tako se je Zahodni Kras znašel brez strukture za sprejem priseljencev. Občinski upravi (in prefekturi) je priskočil na pomoc podjetnik Edmondo Lalovich, ki je dal - začasno - na razpolago poslopje ob Kulturnem domu na Prosek (za 23 razpoložljivih mest) in več stanovanj na Mejduhah na Kontovelu (za skupno 50 mest).

Schiavone je pojasnil, da imajo ta čas v Italiji opraviti z dvema kategorijama priseljencev: tistimi, ki zaprosijo za politični azil, in tistimi, ki tega ne storijo. Slednji na-

Most pri Banih

FOTODAMJ@N

Vzhodnokraški rajonski svetniki zahtevajo zato od tržaškega župana Ro-

berta Cosolinija in od pristojnega občinskega odbornika, da odredita čim

prej ustrezne ukrepe in torej poskrbita za obnovo mostu. V primeru, da tržaška občinska uprava ne bo zagotovila hitega postopka ali v primeru, da ne bo denarja za obnovo, zahteva vzhodnokraški rajonski svet zaprtje mostu za promet za nedoločen čas.

Dalje je vzhodnokraški rajonski svet soglasno sprejel še resolucijo glede vzdrževanja oz. ovrednotenja pešpoti, kolesarskih stez in zelenih površin, ki so jih odprli v preteklosti tudi s pomočjo evropskih finančnih sredstev. Glede na to, da za njihovo vzdrževanje ne skrbi v bistvu nihče, je rajonski svet predlagal občinski upravi, naj upošteva predloge za vzdrževanje omenjenih poti in površin, ki so jih v preteklosti že posredovala nekatera lokalna združenja in društva.

A.G.

VZHODNI KRAS - Rajonski svet zahteva obnovo dotrajane prometnice

Pri Banih nevaren most

Most pri Banih, ki povezuje vas s cesto za Opčine, je dotrajajo in nevaren in so nujna popravila. Tržaška občinska uprava mora zato čim prej poskrbeti za obnovo in torej naročiti ustrezna javna dela.

To je zapisano v resoluciji, ki jo je vzhodnokraški rajonski svet soglasno sprejel na svoji zadnji seji. Podpisniki v njej ugotavljajo, da je most, ki dejansko predstavlja vhod v Bane, v zelo slabem stanju, še posebej zaradi slabega asfalta in številnih lukenc. Poleg tega ograje ne odgovarajo predpisom in torej niso v skladu z obstoječo zakonodajo, saj bi morale biti visoke vsaj en meter. Na rajonski svet se je zaradi teh in še drugih nepravilnosti obrnilo mnogo prebivalcev, ki so poudarjali, da je most zelo nevaren.

FINANČNA STRAŽA - Odkritje gospodarske dejavnosti pod kinko neprofitnosti

Kulturno društvo? Ne, podjetje

Združenje je v Sesljanskem zalivu namesto zabavnih pobud nudilo storitve na plaži - 500.000 evrov neprijavljenih davkarji in 45.000 evrov neplačanega DDV

Namesto z neprofitnimi kulturnimi in zabavnimi prireditvami se je ukvarjalo z dobavo senčnikov, ležalnikov in stolov ter z gostinsko dejavnostjo, prihodka pa ni prijavilo davčni upravi in se je tako izognilo plačevanju davkov. Gre za kulturno združenje, ki je delovalo v Sesljanskem zalivu in so mu v okviru redne dejavnosti preverjanja davčnih podatkov v zadnjem mesecu prišli na sled finančni stražniki s Prosek.

Omenjeno združenje, katerega imena finančna straža zaradi notranjih določil ne more objaviti, je bilo samo formalno kulturnega značaja. Le-ta je očitno služil samo kot kinka za resnično povsem gospodarsko in pridobitniško dejavnost, ki se je skrivala v ozadju.

Združenje, ki je, kot pravijo pri finančni straži, za prirejanje zabavnih dogodkov v Sesljanskem zalivu dobro tudi zakup, je davkariji prijavilo vsega skupaj en evro prometa, medtem ko je s svojo »neuradno« dejavnostjo dejansko zaslužilo okoli 500.000 evrov, ki pa

Kulturna dejavnost?

ARHIV

jih ni prijavilo davčni upravi, s tem pa se je izognilo plačilu davkov, še posebej davka na dodano vrednost, kjer je »prihranilo« 45.000 evrov. »Zviti podjetnik«, kot ga označuje sporočilo finančne straže, je tako izkoristil določila, ki gredo naproti neprofitnim združenjem, in prihranil precejšnjo vsoto denarja ter tako ni občutil kri-

ze, ki je v preteklih poletnih sezонаh pestila turistični sektor. Ko se je moral soočiti s finančnimi stražniki, je prišel na dan s številnimi izgovori, napisali pa so ga podatki, prisotni v dokumentaciji, postavili na laž.

Kot že rečeno, je po podatkih finančnih stražnikov vpleteno združenje pridobilo zakup za prirejanje zabavnih pobud. Vendar pri devinsko-nabrežinskih občinskih upravah dvomijo, da gre za združenje, prisotno na seznamu kulturnih društev, s katerim razpolagajo na občini. Poleg tega je edini zakup, ki ga je občinska uprava podelila v Sesljanskem zalivu, tisti, ki zadeva nudjenje storitev na plaži, se pravi senčnikov, ležalnikov idr., zagotovilo pa si ga je začasno podjetniško združenje, v katerem so družbe Rorimar, Srs in Portopiccolo. Vendar gre v tem primeru za družbe, ki so dejansko izrazile namen nuditi storitve na plažah Sesljanskega zaliva. Ali so bile v nadaljevanju določene storitve dane v podzakup drugim subjektom, pa na občini ne vedo. (iz)

DOLINA - Sekcija Slovenske skupnosti ima novo vodstvo

Sergij Mahnič po 35 letih odhaja Na njegovem mestu Mara Bertocchi

Zamenjava na torkovem sekcijskem kongresu - Nova tajnica z vizijo močne in zrele manjšinske skupnosti

Dolinska sekcija stranke Slovenske skupnosti ima po 35 letih novega tajnika. Sergij Mahnič, ki je vse omenjeno obdobje vodil dolinsko sekcijo stranke lipove vejice, se namreč umika s te funkcije, na njegovo mesto pa prihaja Mara Bertocchi. To izhaja iz sekcijskega kongresa, ki je potekal pretekle torek.

Kot piše v sporočilu, se je po več kot 35-letnem obdobju na veliko presenečenje vseh Sergij Mahnič odločil, da je res napočil čas, da prepusti svojo funkcijo mlajšim članom, ki bodo po njegovih besedah znali »prav gotovo najti kako novo obliko delovanja in mogoče tudi kakšen izvirnejši prijem.« Ob Mahničevi napovedi se je razvila živa debata, h kateri je dal vsak član svoj doprinos. Vsi so se strinjali, da je vloga tajnika, pa čeprav majhne, okoliške strankarske sekcije, celostna in večrazsežna, saj je premnogokrat prav od njega odvisna njena uspešnost. »Mahnič je to tudi v vseh teh letih dokazal: ni ga bilo dogodka, da ga ne bi bilo zraven, ni ga bilo težkega in kritičnega trenutka, da se ga ne bi lotil, ni ga bilo kakršnegakoli volilnega obdobja, da ne bi poprijel za delo. Še danes kot vseskozi ga je vodila trdna zamisel, da sekcija ni nastala samo zaradi politične usmeritve, ampak predvsem iz potrebe in, zakaj ne, želje utrjevati in hkrati ustvarjati vedno nove pogoje za ohranjanje in rast naše narodnostenje skupnosti v domačem okolju.« Za vse to so se mu prisotni zahvalili in ga povabili, naj bo še naprej tako aktiven v stranki in naj najprej sam predlaga svojega naslednika.

Kot je sam Mahnič priznal, odločitev ni bila lahka, ker se časi spreminjajo in imajo ženske na splošno v

MARA BERTOCCHI

ARHIV

SERGIJ MAHNIČ

ARHIV

družbi vedno večjo vlogo, je izrazil mnenje, da bi ženska prevzela krmilo dolinske sekcije. Na zadnjih občinskih volitvah je bila med kandidati tudi Ma-

ra Bertocchi, domačinka, upravna voda, prosvetna delavka, skratka prava oseba na pravem mestu, so menili v dolinski SSK. Kongresni predsednik Da-

nilo Šavron je predlog dal na glasovanje in Mara Bertocchi je bila soglasno izvoljena. Nova sekcijska tajnica se je vsem prisotnim članom zahvalila za zaupanje in dodala: »Resnici na ljubo mi ne bo ravno lahko, saj preživljamo manjšinci nelahke čase, a trudila se bom pri moji in naši skupni viziji močne in zrele manjšinske skupnosti, ki hoče obstati in vztrajati ob bogastvu svoje kulture in jezika na svoji zemlji. Prepričana sem, da mi boste vsi pomagali in da ne bosta vsa vložena energija in čas zaman, saj je konec concev vsak napredek oziroma vsak uspeh tudi zadoščenje za vse.«

GOSPODARSTVO - ZKB ohranila pomembno pridobitev

Še naprej skrb za zakladniški službi v občinah Zgonik in Repentabor

V ospredju z leve Pisani, Hrovatinova in Kovačič, v ozadju Podobnik in Danev

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA - Prireditev Science & The City

Z zdravim življenjskim slogom proti razvoju demence

Predavanje o demenci je privabilo množično občinstvo, kar priča o aktualnosti teme

jo zdrav življenjski slog, nekajenje in redna telesna vadba, lahko preprečimo razvoj bolezni», je ocenil Padovani, ki v bližnji prihodnosti še ne vidi združila za zdravljenje te bolezni, tudi zato, ker je napredek na področju zdravljenja bolezni prepočasen.

O tem, zakaj točno in kako se bolezen začne, je spregovoril znanstvenik Emanuele Buratti, ki je omenil tudi pomen genetskih testov. V posegu se je omejil na raziskovanje proteinov, ki so odgovorni za nastanek demence. Na srečanju so se dotaknil tudi težav namestitev prizadetih oseb in drugih tem, povezanih z demenco. (sc)

Znamo prepoznati demenco in pravčasno pomagati bolnikom? O tej temi se je govorilo na novem srečanju iz cikla *Science & The city*, ki ga skupaj s partnerji organizira center za genetski inženiring in biotehnologijo Icgeb. O tej napredujoci in za zdaj neozdravljivi bolezni sta v auditoriju muzeja Revoltella, ki je bil premajhen za vse, ki so že zeli prisluhnuti predavanju, v četrtek popoldne govorila nevrolog in prof. z Univerze v Bresci Alessandro Padovani in raziskovalec in instituta Icgeb Emanuele Buratti.

Demografske spremembe v prihodnosti ne govorijo v prid tej bolezni, saj se število starejših, ki zbolijo največkrat, ves čas povečuje. Padovani je nazorno predstavil razliko med sedemdesetletnikom danes in pred 20-imi leti, ob tem pa je izpostavil, da bolezen ne prizadene le bolnikov, temveč postavi na glavo tudi življenje svojcev. Gost je na podlagi osebnih izkušenj povedal, da je življenje z demento osebo zelo zahteveno in ob tem dodal, da se moramo naučiti spoznati demenco in se z njo spopasti ter pravočasno ukrepati. Slišali smo, da od začetnih simptomov, ki so od osebe do osebe različni (pozabljalost, neucrejenost, nemirnost in motnje v presoj), do diagnoze ponavadi mine več let, kar je absolutno preveč za ustrezno ukrepanje. »Najpogosteja oblika nevrodegenerativne demence je alzheimerjeva demencia,« je razložil neurolog in dodal, da pri tveganju za razvoj alzheimerjeve bolezni igrajo genetski dejavniki pomembno vlogo. »Ose-

jo zdrav življenjski slog, nekajenje in redna telesna vadba, lahko preprečimo razvoj bolezni», je ocenil Padovani, ki v bližnji prihodnosti še ne vidi združila za zdravljenje te bolezni, tudi zato, ker je napredek na področju zdravljenja bolezni prepočasen.

O tem, zakaj točno in kako se bolezen začne, je spregovoril znanstvenik Emanuele Buratti, ki je omenil tudi pomen genetskih testov. V posegu se je omejil na raziskovanje proteinov, ki so odgovorni za nastanek demence. Na srečanju so se dotaknil tudi težav namestitev prizadetih oseb in drugih tem, povezanih z demenco. (sc)

Forum Tomizza ob 80. obletnici pisateljevega rojstva

S posvetom na temo Diktatura prekarnosti se bo v sredo, 20. maja, v palači Gopcevich začel Forum Tomizza, ki bo letos potekal ob 80. obletnici pisateljevega rojstva. Forum se bo v naslednjih dneh nadaljeval v Kopru in Umagu. Prireditev se bo zaključila 23. maja v Tomizzjevi rojstni vasi Materadi.

Forum Tomizza prireja kot vselej Skupina 85, ki bo v sodelovanju s tržaško občinsko upravo organizirala vrsto pobud. Glavnega posvetu v palači Gopcevich se bodo udeležili novinarji, docenti, sindikalisti in drugi strokovnjaki in se bo začel ob 15.30. Sicer se bodo pobude začele že

jutri ob 10.30 na Trgu Oberdan, kjer se bo začel prvi izmed dveh Tomizzevih itinerarijev (drugi bo v nedeljo, 17. maja, ob isti uri na Trgu Ljubertà). Dalje sta na sporednu tudi dve okrogli mizi, ki bosta na postaji Rogers v ponedeljek, 11. maja, ob 18. uri, in na sedežu SEP v Ul. Genova št. 9 v sredo, 13. maja, ob 18. uri. Prva okrogla miza bo posvečena italijanski književnosti v Kopru, Izoli in Piranu, medtem ko bo na drugem srečanju poudarek na odnosu do mesta v Tomizzovih delih. Vse pobude so odprtne za javnost in brezplačne. Več informacij je na voljo na spletni strani www.gruppo85.org.

Fulvio Tomizza

Občina Dolina: danes brez odvoza odpadkov

Občina Dolina obvešča občane, da bo danes zaradi popolne prekinitev delovanja sežigalnice odpadkov v Trstu prekinjen odvoz komunalnih odpadkov po domovih v Puljah, Borštu, Zabrežcu, Hrvatih, Dragi, Gročani, na Pesku, Jezeru, v Logu in Rimcanjah. Odpadke bodo odpeljali v ponedeljek.

Ekološka sobota na Prosek

Na parkirišču na Mandriji na Proseku bo danes med 10. in 18. uro deloval mobilni zbirni center družbe AcegasApsAmga, kjer bodo zbirali kosovne odpadke (pohištvo, gospodinjske stroje, vrtne in nevarne odpadke, akumulatorje itd.) v okviru druge ekološke sobote.

Ob materinskem dnevu

Center za pomoč življenu Marisa iz Trsta prireja ob materinskem dnevu več pobud. Tako bo danes v supermarketih Bosco v ulicah Coroneo, Franca, Manna, Orlandini in Settefontane mogoče darovati proizvode za otroke. Poleg tega bodo ju tri v otroški bolnišnici Burlo Garofolo prostovoljke darovale novopečenim mamicam vrtnice, ob 18. uri pa bo v gledališču Silvio Pellico v Ul. Ananian 5 na sporedni komediji Carle Guidoni Un bambino dietro la porta v izvedbi gledališke skupine Il coriandolo.

Azaleje za boj proti raku

Italijansko združenje za raziskovanje raka AIRC bo jutri ob materinskem dnevu od jutra do izčrpanja zalog ponujalo azaleje za zbiranje sredstev za boj proti raku. Za azaleje bo treba odšteti prispevek 15 evrov. Prostovoljci združenja AIRC bodo cvetje ponujali na Borzem trgu, Trgu sv. Jakoba, Trgu Rosmini, pred trgovskim centrom Il Giulia, na Marconijevem trgu v Miljah in v Narodni ulici 38 na Opčinah.

Umrl je Renzo Piccini

V starosti 80 let je včeraj v Trstu umrl podpredsednik upravnega sveta Fundacije CRTrieste Renzo Piccini (na arhivskem posnetku). Piccinijevo ime je neločljivo povezano z zgodovino Tržaške hranilnice. Rodil se je v Trstu 4. decembra 1934, po diplomi iz ekonomije na tržaški univerzi pa je bil najprej asistent za bančno tehniko, leta 1959 pa je nastopil službo pri Tržaški hranilnici, kjer je leta 1984 postal generalni direktor, na tem mestu pa je ostal do leta 1992. Po ustanovitvi Fundacije CRTrieste je bil njen predsednik upravnega sveta od leta 1994 do leta 2002, podpredsednik pa od leta 2008 do smrti, poleg tega je bil od leta 2000 tudi član glavnega sveta fundacije, kjer je bil med leti 2006 in 2008 tudi podpredsednik. Med leti 2005 in 2014 je bil član upravnega sveta in izvršnega odbora deželne banke Mediocredito, v preteklosti pa je tudi predsedoval združenju fundacij hranilnic italijanskega severovzhoda, bil podpredsednik poslovne banke UniCredit v Veroni, član upravnega sveta družbe AcegasAps in podpredsednik fundacije opernega gledališča Verdi.

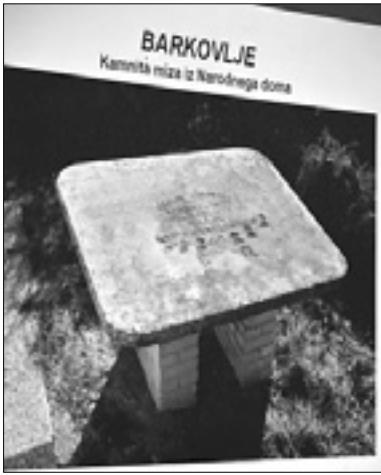
SKD BARKOVLJE - V društvu je predaval prof. Božidar Premrl

Slovenski kamnoseki iz okolice Trsta

Božidar Premrl je odličen raziskovalec kamnite dediščine. Kamnito mizo so barkovljanski kamnoseki darovali Narodnemu domu v Barkovljah leta 1897.

FOTODAMJ@N

Kamnarstvo na Primorskem in rodbine kamnosekov v različnih kraških vasih so bile v žarišču četrtekovega večera v prostorih SKD Barkovlje, kjer je predaval prof. Božidar Premrl. Odličen raziskovalec kamnite dediščine in njenih ustvarjalcev je s pomočjo diapozitivov podal krotnoški razvoj kamnoseštva pri nas.

Predavatelj je začel s slovenskimi stavbarji in kamnoseki, ki so na našem koncu delovali v 17. stoletju. Občinstvo je spoznalo osebno zgodbo kamnoseških mojstrov iz rodbine Rojina, ki so se podpisali pod cerkev Sv. Štefana nad Kovčicami v Brkinih, cerkev Sv. Križa v Kastelu, zvonik cerkve v Brezovici ... Stari mojstri so delovali tudi v Dolnjih Ležečah, kjer sta v 17. stoletju delovala Gašper in Simon Perhavec, je razložil gost in povedal, da je Gašper Perhavec zidal cerkev in zvonik v Boljuncu. Poleg osebnih zgodb kamnosekov in njihovih kamnoseških opusov je prof. Premrl naštel tudi krajevne, stavbarske in stilne značilnosti omenjenih kamnosekov. K razumljivosti in nazornosti povedanega so prispevale fotografije.

V okviru predavanja je raziskovalec kamnite dediščine predstavljal tudi kamnoseško dejavnost v Nabrežini v 18. stoletju, ob tem pa je pojasnil, da se je kamnoseštvo v tem kraju začelo resno razvijati v 19. stoletju. Posebno pozornost je namenila posvetil Repentabru. Kot je dejal, se je repentabrski stil začel razvijati z Andrejem Guštinom - Dežkovim. Za ta stil je bila značilna oblika Jezusovega monograma IHS, ki ima križec s klinastimi kraki in žarki v pazuhi med njimi, je pojasnil predavatelj, ki je nato prešel na kamnoseke z opčin, ki so bili dejavnji v 20. stoletju.

Ob koncu preglednega predavanja je Božidar Premrl razrešil skrivnost v zvezi z mizo, ki naj bi jo barkovljanski kamnoseki (v Barkovljah jih je bilo okrog 30) podarili Narodnemu domu v Barkovljah ob njegovem odprtju leta 1897. Ta miza se je znašla na vrtu družine Poljsak v Barkovljah, ki se je obrnila na prof. Premrla in ga prosila za pojasnitve njene izvora. Skrivnost kamnite mize je raziskovalec delno razkril v župnijskem arhivu, ni pa čisto jasno, kako in kdaj je miza iz Narodnega doma pri-

šla k Poljsakovim. Med brskanjem po arhivu pa je prof. Premrl naletel na zanimiv odломek iz satirične revije Brivec, v kateri avtorja prispevka pišeta, da so barkovljanski kamnoseki za svoj dar kasneje zahvalili denar ... (sc)

Včeraj danes

Danes, SOBOTA, 9. maja 2015

GREGOR

Sonce vzide ob 5.41 in zatone ob 20.21 - Dolžina dneva 14.40 - Luna vzide ob 0.20 in zatone ob 10.14.

Jutri, NEDELJA, 10. maja 2015

IZIDOR

VREME VČERAJ: temperatura zraka 25 stopinj C, zračni tlak 1016 mb ustaljen, vlaga 45-odstotna, veter 5 km na uro severovzhodnik, nebo jasno, moreje rahlo razgibano, temperatura morja 17 stopinj C.

Lekarne

Od ponedeljka, 4. maja, do nedelje, 10. maja 2015:
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Trg Giotti 1 - 040 635264, Ul. Belpoggi 4 - 040 306283, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilia 39/C - 040 232253, Fernetiči - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Trg Giotti 1, Ul. Belpoggio 4, Istrska ul. 33, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilia 39/C, Fernetiči - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Istrska ul. 33 - 040 638454.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroških bolnišnicih Burlo Garofolo.

Častni gost drugega dne je bil gledališki igralec Franko Korošec, ki se je »izpovedal« Eleni Husu, za prijetno presenečenje pa je s svojimi vragoljami in čudesni poskrbel čarodej Jole Cole, ki je dobesedno očaral mlado in manj mlado občinstvo.

PROSEK - Sklad Mitja Čuk

FestinvalOp požel nove, mlade aplavze

Tudi drugi dan FestinvalOpa se je predstavila Barvana klapa

FOTODAMJ@N

Dvorana Kulturnega doma na Proseku je bila včeraj spet polna otrok, učencev osnovnih šol Černigov s Prosek, Sirk iz Križa, Gradnik s Cola in Trubar iz Bazovice, ki so zvezdavo in veselo sledili drugemu dne mednarodnega gledališkega srečanja Sklada Mitja Čuk FestinvalOp.

Po uvodnem pozdravu Barvane klape Vzgojno zaposlitvenega središča Mitja Čuk je Elena Husu predstavila petčlansko odraslo gledališko skupino Mosp, na odru so nato nastopili člani treh društev, ki se pos-

Čestitke

Danes naša draga teta MARICA praznuje rojstni dan. Iz srca ji želimo vse najboljše in najlepše ter ji klčemo še na mnoga leta. Vsi njeni najdražji.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 18.45, 21.00 »The Gunman«.

ARISTON - 16.00, 18.30, 21.00 »Forza maggiore«.

CINEMA DEI FABBRI - 16.00, 20.00 »Love is strange«; 18.00 »Figlio di nessuno«; 21.30 »The fighters«.

FELLINI - 17.00, 19.15, 21.30 »Adaline - L'eterna giovinezza«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Mia madre«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.00, 18.00, 22.00 »Cake«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 15.50, 17.50, 20.00, 22.10 »Ritorno al Marigold Hotel«.

KOPER - PLANET TUŠ - 19.00, 21.15

»Brezčasna Adaline«; 15.45 »Cena slave«; 13.30 »Domov«; 18.00, 20.45 »Hitri in drzni 7«; 17.15, 20.00, 22.45 »Maščevalci: Ultronova doba«; 15.30, 18.15, 21.00 »Maščevalci: Ultronova doba 3D«; 20.30, 22.15 »Odklikana«; 13.30, 15.15, 17.10 »Spužni na suhem«; 14.15, 16.15, 18.15 »Spužni na suhem 3D«; 18.40, 20.10, 22.00 »Vroči pregon«; 14.45, 15.30, 16.45 »Zvončica in legenda o Nikolizerveri«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.45, 20.00, 21.30 »Avengers: Age of Ultron«; 18.10, 22.00 »Se Dio vuole«; Dvorana 2: 18.10, 20.10, 22.10 »Sarà il mio tipo?«; 16.00, 18.00, 20.00 »Samba«; Dvorana 3: 16.00, 18.00, 20.00 »Doraemon il film«; 20.00, 22.15 »Le streghe son tornate«; Dvorana 4: 16.40 »I 7 nani«; 16.00, 22.00 »Run All Night«.

SUPER - 16.30, 18.45, 21.00 »L'ultimo lupo«.

THE SPACE CINEMA - 15.25, 18.15, 19.00, 21.05, 21.50 »Avengers: Age of Ultron«; 16.20 »Avengers: Age of Ultron 3D«; 15.10, 17.30, 19.50, 22.10 »The Gunman«; 15.05, 17.20, 19.35 »Doraemon il film«; 19.15, 21.40 »Run All Night«; 16.10, 18.55, 21.40 »Child 44 - Il bambino n. 44«; 15.10, 17.05 »I 7 nani«; 15.15, 17.30, 19.45, 22.00 »Adaline - L'eterna giovinezza«; 21.45 »Ritorno al Marigold Hotel«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.00, 19.40, 22.15 »Avengers: Age of Ultron«; Dvorana 2: 18.00, 20.10, 22.15 »The Gunman«; 16.20 »I 7 nani«; Dvorana 3: 17.30, 20.00 »Doraemon il film«; 22.00 »Run All Night«; Dvorana 4: 17.20 »Ritorno al Marigold Hotel«; 21.00 »Child 44 - Il bambino n. 44«; Dvorana 5: 17.40, 20.00, 22.10 »Forza maggiore«.

ZSKD obvešča prijavljene na izlet 15. maja za Expo Milan, da bodo trije avtobusi iz treh pokrajin sledili sledečim urnikom: odhod od Domja (pred banko Antonveneta) ob 5.00; iz Trsta (trg Oberdan) ob 5.20; iz Sesljana (avtobusna postaja nasproti bencinske črpalke) ob 5.45. Za povratek je odhod od Expo-ja predviden ob 18.00; odhod iz Gorice (parkirišče pred pokopališčem) ob 5.30. Za povratek je odhod od Expo-ja predviden ob 22.30. Odhod iz Čedad (trg Resistenza) ob 8.00. Odhod od Expo-ja pa ob 22.30.

KMEČKA ZVEZA prireja v petek, 22. maja, izlet na ogled 26. državne razstave »Dobre slovenski kmetij«, ki bo v minoritskem samostanu na Ptuju. Na razstavi sodelujejo tudi slovenske zamejske kmečke organizacije združene v Agraslonak v koordinaciji MKGP. Odhod avtobusa iz Boljanca ob 6.30 in z Opčin ob 7.00. Vpis do 20. maja v uradih KZ na tel.: 040-362941 (TS); 0481-82570 (GO); 0432-703119 (Čedad).

KRU.T vabi v petek, 29. maja, na zaključno srečanje pred poletjem z obiskom Rogaske Slatine in kulturnih ter drugih znamenitosti v Olimjah pri Podčetrtek. Prijave in info v Ul. Cicerone 8 - II. nad., tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

OMPZ F. BARAGA vabi na romarski izlet v Zagreb v torek, 2. junija. Ogleddali si bomo, poleg katedrale z ožjo okolico in zagrebškim kosilom, tudi stari del mestnega jedra. Prijave in ostale informacije čim prej po tel. 347-9322123 (sестra Angelina) ali 340-139507 (gospa Erika).

PODPORNO DRUŠTVO ROJAN IN KRU.T vabita v nedeljo, 7. junija, na izlet »Lepote Nediških dolin«. Pot bo vodila na Staro Goro, v Špeter Slovenov do Sv. Ivana v Čele, na povratku še postanek v Rožaški opatiji. Prijave in info v Ul. Cicerone 8 - II. nad., tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it ali tel. 040-826661 (Darko Kobal), 040-417025 (Anton Bolet).

Turistične kmetije

AGRITURIZEM DEBELIS je na Kolonkovcu odprt do 10.05. Zarprto ob sredah.

Tel. 040-391790

BIODINAMIČNA IZLETNIŠKA KMETIJA PRI KAMNARJEVIH v Volčjem Gradu je odprta vsako soboto in nedeljo.

Tel. 00386/40/644121 ali 00386/5/7668245

IGOR JE ODPRIL OSMICO v Rimanjih.

366-5304154, 333-8979612

KMEČKI TURIZEM ŠKERLJ, SALEŽ 44, je odprt ob sobotah in nedeljah.

Tel.: 040-229253

Osmice

FRANC IN TOMAŽ sta odprla osmico v Mavhinjah. Vljudno vabljeni. Tel. št.: 040-299442.

IGOR CACOVICH ima odprtico osmico v društvenih prostorih v Lonjeru. Toplo vabljeni.

KOMARJEVI imajo v Logu odprto osmico. Poleg vina nudijo domač prasišči prigrizek in oljčno olje. Vabljeni!

OSMICO sta odprla Nini in Stano v Medjeviasi 14. Tel. 040-208632.

SILVANO FERLUGA vabi na osmico pri Piščancih.

V LONJERU št. 255 ima odprtico osmico Damjan Glavina. Tel.: 348-8435444.

V PR

ZKB
Costruzioni meccaniche
MIOT
Costruzioni meccaniche

- 17.00 - odprtje kioskov**
17.30 - parada starodobnih vozil v organizaciji kluba Adria Classic Koper
18.30 - nagrajevanje 59. Občinske razstave vin in 18. Občinske razstave ekstra-deviškega oljčnega olja z glasbeno točko Pihalnega orkestra Breg
20.30 dalje - slovesno postavljanje maja, večer bodo popestrili potujoči godci "Sobri per caso"

jutri, 10. maja

- 17.00 - odprtje kioskov**
17.30 - koncert Pihalnega orkestra iz Loč
18.30 - nastop srbske folklorne skupine SKUD Pontes-Mostovi iz Trsta
19.30 - slovesni prihod parterjev in parterc na Gorico in odprtje plesa
20.00 - narodno-zabavna glasba z ansamblom Kraški muzikanti

www.majenca.com
 59. Občinska razstava vin
 18. Občinska razstava ekstra-deviškega oljčnega olja

Šolske vesti

VEČSTOPENJSKA ŠOLA NABREŽINA

NA prireja predavanje o zlorabah in pasteh interneta, 14. maja, ob 17. uri v prostorih OŠ Virgila Ščeka, namejeno staršem učencev 4. in 5. razredov osnovnih šol ter staršem učencev nižje srednje šole.

OBČINA DEVIN NABREŽINA obvešča, da so v teku vpisovanja v občinske otroške jasli K. Štrekelj v Sesljanu za š.l. 2015-16. Obrazci so na razpolago v Uradu za šolstvo v Občinski knjižnici, Nabrežina 102. Prošnje najkasneje do 15. maja v uradu, Nabrežina Kamnolomi 25. Info na tel. 040-2017375.

Obvestila

EKOLOŠKA SOBOTA - AcegasApp-sAmga in Rajonski svet za Zahodni Kras prireja danes, 9. maja, od 10. do 18. ure na javnem parkirišču »Mandrija« na Proseku zbiranje kosovnih odpadkov kot npr. pohištvo, hladilniki, zeleni odrez, steklene šipe, lake, barve, uporabljeni olja, pnevmatike idr.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo danes, 9. maja, ob 8.00 odhod avtobusa za nastop v Ljubljani. V torek, 12. maja, ob 20.45 na sedežu na Padričah redna pevska vaja. V soboto, 16. maja, ob 6.00 odhod avtobusa iz Padrič za nastop na Koroškem (Prevalje).

OBČINA DOLINA, za ovrednotenje Naravnega Rezervata doline Glinščice, prireja v nedeljo, 10. maja, tretji brezplačni vodeni izlet ciklusa Pomlad v dolini Glinščice: »Od Doline do razgledišča v Krogljah«. Začne se v Dolini pri vodnjaku Zgurenc, do razgledišča v Krogljah ter do vrha Malega Krasa (457 m). Za odrasle in družine (otroci od 10. leta). Odhod ob 10.00 pri pokopališču v Dolini. Za info in

prijave na tel. 040-8329237 (od ponedeljka do petka 9.00-13.00) ali info@riservavalrosandra-glinscica.it.

PREŠERNO SKUPAJ, ob 70-letnici osvoboditve, Kulturna društva Vzhodnega Krasa vabijo na Izlet po naših vaseh, od Repna do Gročane v nedeljo, 17. maja. Zbirališče ob 8.30 v Repnu. Info in prijave pri odbornikih posameznih društev do nedelje, 10. maja.

SKD GRAD OD BANOV vabi člane v društvene prostore na redni občni zbor, ki bo v nedeljo, 10. maja, ob 10.00 v prvem in ob 10.30 v drugem sklicu. Ob prilikih bodo člani lahko povrnilno letno članarino.

SKLAD MATEJ LACHI LAH in Planinski odsek AŠD Mladina toplo vabita v nedeljo, 10. maja, na 7. Pohod na Nanos v spomin na Mateja. Odhod z osebnimi avtomobili izpred spomenika v Križu ob 9.00.

TABORNIKI RMV obveščajo člane, da je zbirališče za izlet na Matajur v nedeljo, 10. maja, na Opčinah na parkirišču pri krožnem križišču (smer Bani) ob 8.15, v Nabrežini na trgu ob 8.30 in v Gabrijah pri gostilni ob 8.45. Predviden povratak bo ob 18.15 v Gabrje, 18.30 v Nabrežino in 18.45 na Opčinah. Člani naj s seboj imajo rutko, primerno obleko in obutev, malico in kosilo iz nahrbtnika ter pelereno.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV vabi v ponedeljek, 11. maja, v Peterlinovo dvorano, Ul. Donizetti 3, na istrski večer z glasbenikom in etnomuzikologom Emilom Zonto. Pogovor z gostom bo vodil Milan Gregorič. Začetek ob 20.30.

KRU.T IN NŠK vabita v sklopu Vseživljenjskih aktivnosti na srečanje bralnega krožka »Skupaj ob knjigi«, ki bo v ponedeljek, 11. maja, ob 18. uri v čitalnici NŠK, Ul. S. Francesco 20. Prijave in dodatne informacije na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8. Tel. 040-360072.

SK DEVIN vabi na izredni občni zbor, ki bo potekal na društvenem sedežu v Slivnem v torek, 12. maja, ob 16.00 v prvem in v sredo, 13. maja, ob 20.30 v drugem sklicanju.

FOTONATEČAJ ALBERT PEČAR (Berto Tromba): SKD Valentin Vodnik in Majenca prirejata v sklopu letošnje Majence fotonatečaj, ki bo potekal do 13. maja. Lahko sodelujejo ljubiteljski kot poklicni fotografi z digitalnim ali tradicionalnim fotoaparatom. Pravilnik na www.majenca.com. Vabljeni k sodelovanju!

MALA GLEDALIŠKA ŠOLA MATEJK

PETERLIN (gledališki teden za otroke od 7. do 13. leta) v organizaciji Radijskega odra in Slovenske prosvete bo potekal na Opčinah v prostorih Marjanišča od 15. do 19. junija, vsak dan od 9. do 16. ure. Vpisovanje otrok in vplačilo predujma bo v sredo, 13. maja, na sedežu Slovenske prosvete, Ul. Donizetti 3, (I. nadstropje) od 9. do 16. ure. Za ostale info po tel. 040-370846 (vsak dan od 9. do 17. ure).

CENTER OTROK IN ODRASLIH Harmonija sklicuje redni občni zbor, ki bo v petek, 15. maja, ob 18.30 v prvem in ob 19.00 v drugem sklicanju, na društvenem sedežu v Ul. Canova, 15.

CENTER OTROK IN ODRASLIH Harmonija vabi na predstavitev poletnega centra Harmonija 2015 v petek, 15. maja, ob 18.00 na društvenem sedežu v Ul. Canova, 15. Poletni center bo letos potekal julija in avgusta v Grljaju, in je namenjen otrokom od 3 do 14 let starosti. Toplo vabljeni!

ZDРУЖЕЊЕ TERRA SOPHIA prireja delavnice za otroke med 3 in 12 letom v igralnici in knjižnici pri gledališču F. Prešeren v Boljuncu. V petek, 15. maja, od 16.30 dalje delavnica z recikliranim materialom. V soboto, 16. maja, od 16.30 dalje delavnica z glino. Med dejavnostmi bo prikazan program Poletni čas 2015 z možnostjo vpisnin. Info po tel. 333-6030887, terrasophia@tiscali.it.

DELAVNICA SOMATSKIH GIBOV - Vabimo vas na 4 urno srečanje, ki bo potekalo v soboto, 16. maja, v Kulturnem domu v Nabrežini, od 15. do 19. ure. Učenje in osvajanje somatskih gibov bo vodil fizioterapevt Aleš Ernst. Prosimo za predhodno najavo, omejeno št. mest. Info in vpis na tel.: 349-6483822 (Mileva).

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA obvešča cenjene člane, da bo redni občni zbor v drugem sklicanju v nedeljo, 17. maja, ob 10.00 na sedežu SISSA (bivša bolnica Santorio) v Ul. Bonomea 265 na Opčinah. Članom je na voljo brezplačno parkirišče ali brezplačni transfer s kombijem do zavoda SISSA in nazaj. Odhod izpred sedeža banke od 9.15 dalje.

ONAV (vsedržavno združenje pokuševalcev vina) vabi na večer posvečen Valpolicelli. Pokušnjo bomo izpeljali v torek, 19. maja, ob 20.00 v restavraciji v Miljah. Info in vpisnila po tel. 333-9857776 ali trieste@onav.it.

KMEČKA ZVEZA obvešča člane in ostale davčne zavezanke, da v svojih uradih CAF izpolnjuje obrazce 730 tudi v slovenskem jeziku, kot običajno po predhodnem zmenku.

NORDIJSKA HOJA - Skupina 35-55 SKD F. Prešeren iz Boljanca prireja nov tečaj za začetnike pod vodstvom Lore dane Kralj. Tri srečanja bodo potekala na kolesarski stezi (zbirališče nad Ricmanji) v soboto, 23. maja, od 14.30 do 16.30. V nedeljo, 24. maja, od 9.00 do 11.00 ter v soboto, 30. maja, od 14.30 do 16.30. Info in prijave na tel. 333-3616411 (Sonja) od 14.00 do 15.00.

JASLI v Slovenskem dijaskem domu Srečko Kosovel: nadaljujejo se vpisi otrok od 1. leta dalje za š.l. 2015/16. Info in vpisi v pisarni, Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@dijski.it.

POLETNI CENTRI v Slovenskem dijaskem domu Srečko Kosovel: pričeli so se vpisi otrok, ki obiskujejo jasli, vrtce in šole (do 12. leta) s slovenskim učnim jezikom. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8.

do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@dijski.it.

NOGOMETNI KAMP za osnovnošolce in srednješolce od 22. junija do 3. julija prirejata AŠD Zarja in ŠC Melanie Klein. Vpis na www.melanieklein.org ali v društvenem uradu (ob ponedeljkih 15.00-19.00, ob sredah 9.00-13.00 in ob četrtekih 14.30-18.30). Info na info@melanieklein.org ali 345-7733569. Število mest omejeno.

POLETNI CENTER PIKAPOLONICA

od 22. junija do 4. septembra v Bazovici, za otroke od 3 do 13 let. Vpis do 11. junija na www.melanieklein.org ali v društvenem uradu (ob ponedeljkih 15.00-19.00, ob sredah 9.00-13.00 in ob četrtekih 14.30-18.30). Info na info@melanieklein.org ali 345-7733569. Število mest omejeno.

PREDŠOLSKI PROGRAM »Šolski zvonec že zvonci« v Slovenskem dijaskem domu Srečko Kosovel od 31. avgusta do 11. septembra za otroke, ki obiskujejo osnovno in nižjo srednjo šolo s slovenskim učnim jezikom. Dnevni program predvideva utrejanje učne snovi in kvalitetno pripravo na novo šolsko leto ter razne delavnice. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@dijski.it.

PRIMORCI BEREMO 2015 - Vabljeni k branju slovenskih avtorjev do 11. novembra. Informacije pri sodelujočih knjižnicah: Narodna in študijska knjižnica, Trst (ponedeljek-petak, 10.00-18.00), Občinska knjižnica, Salež (ponedeljek in sreda, 15.00-19.00), Knjižnica P. Tomažiča in tovarišev, Opčine (ponedeljek-petak, 16.00-19.00), Knjižnica B. Pahorja, Prosek (ponedeljek 19.30-21.00).

Prireditve

OBČINA ZGONIK vabi na občinsko proslavo 70. obletnice osvoboditve danes, 9. maja: ob 17.30 polaganje vencev pred občinskim spomenikom padlim v Zgoniku; ob 17.45 pochod iz Zgonika v Briščike; ob 19.00 osrednja proslava v Domu Briščiki, Briščiki 77.

TPK SIRENA vabi na zanimivo in pestro razstavo ročnih del ženskih ustvarjalck, ki bo na društvenem sedežu v Barkovljah po sledenčem urniku: v nedeljo, 10. maja, 10.00-18.00; 11. 12. in 13. maja 14.00-18.00.

OBČINSKA KNJIŽNICA v Saležu prireja v ponedeljek, 11. maja, ob 18.00 v sklopu pobude Primorci beremo 2015 srečanje S prijateljem v knjižnico. Vabljeni k polnoštevilni udeležbi!

V DOMU v Briščikih bo na ogled razstava čipkarskih del, ki so jih ustvarile klekljarice v okviru šole »Fondazione Scuola Merletti di Gorizia«, oddelk Briščiki Zgonik, do torka, 12. maja. Urnik: vsak dan od 17. do 20. ure, v nedeljo tudi od 10. do 12. ure; v torek od 15. do 17. ure.

SKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete vabi v četrtek, 14. maja, na zaključni nastop Glasbene kambrce. Sodelujejo: Glasbena kambrca, vodi Tina Renar, klavirska spremljajka Valentina Cicib, solistke mladinke in mladinci Glasbene kambrce, mentor Aleksandra Pertot. Začetek ob 20.00.

V NŠK, Ul. Sv. Frančiška 20, je do 15. maja na ogled razstava akvarelov Sophie Vinci »Navdih«. Urnik: od ponedeljka do petka, od 10. do 18. ure.

SKD F. PREŠEREN in SKD Slovenec vabi v nedeljo, 17. maja, ob 18. uri v občinsko gledališče F. Prešeren v Boljuncu na premiero otroške igre »Naša pravljica«, v izvedbi otroške dramske skupine Breg in baletne skupine SKD Prešeren. Rezija Boža Hrvatič, koreografija Marjetke Kosovac.

FOTOVIDEO TRST 80 vabi na ogled fotografike razstave Pavla Morelja v prostorih Občine Divača, od 9. do 14. ure. Soba in nedelja zaprta.

KDO PA SO TI MLADI FANTJE? V društvenem baru n'Grici v Boljuncu je na ogled fotografiska razstava, posvečena 70-letnici osvoboditve, ki so jo pri-

pravile članice Skupine 35-55 SKD F. Prešeren.

SPOMINI IZ FRONTE 1914-1918: razstava bo odprtta ob sobotah, od 9. do 14. ure in ob nedeljah, od 15. do 18. ure. Vodeni ogledi in izredni obiski na info@mitteleuropa-institute.org.

Poslovni oglasi

PRODAM STANOVANJE ulica Papaveri, Opčine.
Tel. 3400503429

Mali oglasi

DAJEM V NAJEM stanovanje v Ul. Settefontane 4: šesto nadstropje z dvigalom, kuhinja, kopalnica, dve sobi, dnevna soba z balkonom in shrambo. Tel. št.: 339-5840600.

ISČEM DELO kot negovalka ali pomočnica starejših oseb. Tel. št. 00386-31354244.

PODARIMO zelo simpatične mucke. Tel. št.: 040-200865.

PRODAM AVTO VW polo 1200, letnik 2004, v zelo dobrem stanju. Tel. št.: 340-9331778.

TRG OBERDAN - Predvidoma ga bodo odprli konec junija

Tržaško knjižno središče počasi dobiva končno podobo

Slovenska knjigarna, ki bo obenem pomembno kulturno središče in stičišče, počasi dobiva končno podobo. V poslopu na Trgu Oberdan, ki ga je družbi TS 360 (lastnika sta ZTT in Mladika), ki bo upravljala novo Tržaško knjižno središče, po ugodni ceni oddala nepremičninska družba Fincat, intenzivno potekajo še zadnjega obnovitvena dela.

Predvideni rok odprtja knjigarne je konec junija. V prostorih bodočega knjižnega središča je koordinator del Ivo Corva z veseljem napovedal, da so kljub manjšim zapletom z gradbenimi dovojenji na dobrati poti, da dela zaključijo v drugi polovici junija. »Postavljanje sodobne električne napeljave in sistema hlađenja ter ogrevanja prostorov je že zaključeno, predvidoma prihodnji teden bodo zamenjali izložbena okna, nakar bo sledilo postavljanje in pleskanje še zadnjih montažnih sten. Ko bo vse to zaključeno, bodo na vrsto prišle talne obloge, nato pa še postavitev notranje opreme,« je pojasnil koordinator Corva. Skoraj 200 tisoč evrov vredno obnovo, ki jo financira Urad vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, izvajajo različni izvajalci, prihodnji teden pa bodo dokončno izbrali tudi izdelovalca notranje opreme, ki si jo je zamislila načela tržaških in ljubljanskih arhitektov (Aleš Plesničar, Igor Špetič, Nejc Batistič, Edvard Blažko in Marko Volk).

Prostori so lepo razgibani in zelo primerni za prirejanje različnih dogodkov. Prostor za dogodke bo na desni strani od vhodnih vrat, na levem pa se bo razprostiral prostor, kjer se bodo ljudje ob naku-povanju knjig tudi srečevali in klepetali. Z relativno malimi (nedrastičnimi) posegi bodo projektanti poudarili in nadgradili že obstoječe kvalitete prostora. Med te vsekakor sodijo velika steklena izložbena okna, ki bodo prihodnji teden, če bo šlo vse po načrtih, zasijala v novi podobi. Na podlagi načrta smo ocenili, da bomo v poldrugem mesecu sredi Trsta doobili arhitekturo, ki s svojo preprosto eleganco in inteligentnimi rešitvami (detajli s sosednjega Naravnega doma) pospešili stremljenje sodobne arhitekture.

Kot je zagotovil Ivo Corva, bodo zadnjih obnovitvena dela zelo intenzivna, saj različni partnerji projekta pričakujejo, da bodo konec junija na uradno odprtje povabili eminentne goste iz sveta politike, ki imajo ponavadi zelo zaseden urnik. In ker je protokol političnih vabil jasno določen, bodo tudi izvajalci del moralni resno upoštevati rok dokončanja ... (sc)

V prostorih nove knjigарне so obnovitvena dela v polnem teklu (FotoDamj@N na levi strani). Novo knjižno središče po zasnovi mešane naveze arhitektov (na desni strani).

DOLINA - Danes nagrajevanje občinskih razstav vin in olja

Drevi dvignejo maj

Dolinska Majenca bo danes dosegla višek. Natanko ob 24. uri bodo po napovedih dvignili tradicionalni maj. Slovesno postavljanje maja se bo sicer začelo ob 20.30, večer pa bodo popestrili potujoči godci iz Milj Sobri per caso.

Sicer se je Majenca po četrtekovem uspešnem začetku nadaljevala včeraj v galeriji Torkla - Oil Bar, kjer so odprli fotografsko razstavo Oljke v Bregu. Malo kasneje so odprli tudi razstavo domačih likovnikov v dvorani SKD Valentin Vodnik.

Danes se bo dogajanje začelo ob 17. uri z odprtjem kioskov, pol ure kasneje pa bo parada starodobnih vozil. Pomembna točka bo ob 18. uri z nagrajevanjem 59. občinske razstave vin in 18. občinske razstave ekstradeviškega oljnega olja. Takrat

V dvorani SKD Valentin Vodnik so odprli razstavo domačih likovnikov

FOTODAMJ@N

bo znano, kako so vina poleg strokovne žirije ocenili občani v četrtek zvečer v okviru ljudskega ocenjevanja, ki se ga je udeležilo kar lepo število ljudi. Udeleženci so izbirali med 12 vzorci, in sicer 6 vrst mi rdečega in 6 vrstami belega vina. Ma-

jenca se bo nadaljevala jutri ob 17.30, ko bo nastopil Pihalni orkester iz Loč, uro kasneje pa folklorna skupina SKUD Pontes-Mostovi. Ob 19.30 bo prihod parterjev in parteric na Gorico, sledil bo ples z ansamblom Kraški muzikanti.

DOLINA - Predstavitev študije o geološki diverziteti občinskega ozemlja

Med apnencem in flišem

V dvorani občinskega sveta Občine Dolina so včeraj predstavili študijo o geološki diverziteti občinskega ozemlja - na naslovom Na prehodu: študija za razumevanje stičišča fliš in karbonatnih kamnin ter vpliva slednjega na lokalno uporabo naravnega kamna. Primer območja občine Dolina - ki je nastala v okviru projekta RoofRock, kar bi v slovenščino preprosto prevedli v kamnita streha, v katerem občina sodeluje z desetimi različnimi partnerji iz štirih držav.

Vodilni partner projekta v okviru 2. poziva Jadranskega čezmejnega programa IPA 2007-2013 vodi Geološki zavod Slovenije, pod skupno, v tem primeru kamnito, streho združuje še deset partnerjev iz štirih različnih držav, v Italiji poleg omenjene Občine Dolina še Oddelek za matematiko in geoznanosti Univerze v Trstu ter Deželno Veneto v vlogi pridruženega partnerja.

Namen projekta je vzpostaviti skupne temelje za trajnostno rabo, zaščito in promocijo ploščatih apnencev ter oblikovati smernice za trajnostno upravljanje ploščatih apnencev vzdolž jadranske obale. Ravno na tem območju se apnenec postavlja kot skupni imenovalec naravne in kulturne dediščine, saj je v obliki kamnitih skrl razviden od Krasa preko jadranske obale vse do Dubrovnika.

Študijo so predstavili vodja projekta Mitja Lovriha in koordinator projekta

Levo primeri kamnite arhitekture; desno udeleženci včerajšnje predstavitve projekta v Dolini

di geološka študija Igorja Rižnarja, ki je izdelal geološko kartu, na kateri je predvsem preko proflov terena razvidno, kako se svet apnanca pretaka v flišno področje.

Arhitekinja Aleksandra Torbicaj je izpostavila, kako je geološka podlaga vplivala na gradnjo naselij skozi čas in dejala, da se tudi sosednja naselja močno razlikujejo med njimi, saj so takratni graditelji črpali iz podzemlja, v katerem se na razdalji kakršega kilometra in manj najde različen kamn. Ta pa ne blesti po najboljši kakovosti. Brežanski apnenec na severnem predelu občine in fliš na južnem sta zaradi geoloških trenj veliko manj primerena za gradnjo, zato skromnejša uporaba arhitektonskih

elementov iz apnence, ki so značilni za kraško arhitekturo, ni naključje.

Ravno sredi geološkega stičišča se nahaja Rezervat Doline Glinščice, kjer je geodiverziteta vplivala tudi na biološko raznolikost tega področja in posledično na kmetijsko dejavnost. Slednja bo svoj prostor našla tudi v sklopu večdnevnega dogodka med 15. in 17. majem z naslovom Dolina Glinščice: na prehodu med dvema svetovoma, kjer bodo Klet Parovel, Osmica Starcev in Agriturizem Zobec gostili razstave kamnitih izdelkov, kipov in slik. Osrednje dogajanje pa bo v Večnamenskem centru France Prešeren v Boljuncu, kjer bodo potekale delavnice o valorizaciji stavbne dediščine. (mar)

slovensko stalno gledališče OSNOVNI ABONMA

NOVA UPORIZORITE!

Vinko Möderndorfer

OBISKI
režiser Vinko Möderndorfer

DANES - v soboto, 9. maja, ob 20.30 prva sobota v Mali dvorani - z italijanskimi nadnapisi (rezervacija je obvezna)

BLAGAJNA SSG: od ponedeljka do petka 10.00-15.00 in uro in pol pred začetkom predstave Tel. 040 2452616/ brezplačna številka 800214302 www.teaterssg.com

SLOVENIJA TA TEDEN

Jalov boj za minimalno plačo

DARJA KOCBEK

Minimalna plača, ki letos znaša 790 evrov bruto, kar pomeni, da prejemnik dobi izplačanih okrog 600 evrov neto, je v zadnjih dneh ena od glavnih tem razprav med socialnimi partnerji v Sloveniji. Reprezentativni sindikati so pripravili predlog sprememb zakona, v katerem predlagajo, da bi izplačila minimalne plače izvzeli dodatke za nočno in nedeljsko delo ter delo ob praznikih. Če bi bil ta predlog sprejet, bi morali delodajalci zaposlenim, ki prejemajo minimalno plačo, omenjene dodatke izplačati dodatno.

Andreja Poje, izvršna sekretarka pri Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS), največje sindikalne centrale v Sloveniji, razlagala, da bi predlagane spremembe zajele razmeroma malo zaposlenih. Tudi zneski, ki bi jih podjetja morala prejemnikom minimalne plače dodatno plačati, ne bi bili visoki, saj dodatek za uro nočnega dela znaša 1,58 evra. Koliko prejemnikov minimalne plače bi bilo upravičenih do dodatnega izplačila dodatkov, sindikati ne vedo. Vedo le, da malo teh zaposlenih dela ponoči.

Bistvenih izboljšav ta predlog za prejemnike minimalne plače ne bi zagotovil. Po podatkih agencije za javna plačila minimalno plačo prejema okrog 40 tisoč ali šest odstotkov vseh zaposlenih. Po podatkih Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) minimalno plačo prejema 48.000 zaposlenih (11.000 v predelovalni industriji, 8.100 v trgovini, 6.400 v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih, 4.800 v izobraževanju in 4.500 v gradbeništву).

Predstavniki delodajalcev, med katerimi je GZS največja, ki od izbruhu finančne in gospodarske krize ves čas opozarjajo, da je obremenitev dela v Sloveniji previšoka, spremembi, ki jo predlagajo sindikati, odločno na-

sprotujejo. Trdijo, da bi z dvigom minimalne plače naredili več škode kot koristi, saj bi podjetja v težavah, ki že zdaj težko zberejo denar za izplačilo plač, bila prisiljena v odpuščanje zaposlenih. Na obrtno-podjetniški zbornici po poročanju javne RTV opozarjajo, da bi s predlogom sindikatov bila ogrožena zlasti delovna mesta v prevozništvu, trgovini, gradbeništvu in gostinstvu.

Da bi predlog sindikatov povzročil dodatni strošek za delodajalce ocenjuje tudi minister za javno samoupravo Boris Koprivnikar. Enako kot gospodarska zbornica opozarja, da bodo podjetja selila proizvodnjo v tujino, saj minimalno plačo prejema v glavnem zaposleni v proizvodnji, ki jo je enostavno preseliti tja, kjer je delovna sila cenejša. Na vprašanje, ali bi bilo treba dvigniti minimalno plačo, saj da so tudi v javnem sektorju revni, pa je minister odgovoril, da je to, kje postaviti mejo revščine, stvar interpretacije.

Sindikati nameravajo prihodnji teden svoj predlog za spremembo minimalne plače vložiti v državni zbor. Nato pričakujejo določitev 60-dnevnega roka za zbiranje potrebnih 5000 podpisov državljanov, ki jih morajo zbrati zato, da bodo poslanci zakon obravnavali. Med poslanskimi skupinami predlog sprememb po prvih odzivih podpirajo levosredinski koalični socialni demokrati in opozicijska Združenja levica, ki bi iz minimalne plače izvzela vse dodatke. Izvzem določenih dodatkov iz minimalne plače po poročanju tiskovne agencije STA podpirajo tudi v opozicijski levosredinski stranki ZaAB.

V opozicijski desnosredinski Novi Sloveniji pa menijo, da bi morali v korist delavcev izboljšati razmerje med bruto in neto plačo. Vodja poslanice

upokojenskega Desusa, druge največje koalične partnerice, je izrazil prepričanje, da predlagane spremembe ne bi ogrozile delovnih mest. V največji stranki levosredinske vladne koalicije SMC svojega stališča še niso sporočili, enako velja za največjo opozicijsko stranko, desnosredinsko SDS.

Ne glede na to, ali bodo spremembe, ki jih predlagajo sindikati, uveljavljene ali ne, problem za zaposlene, ki jim plača ne zadošča za dostojno življenje, ne bo rešen. A rešitve obstajajo. Do teh pa ne vodijo recepti, ki jih s spremembami zakona o minimalni plači predlagajo sindikati, pa tudi ne tisti, ki jih pišejo na bruseljski evropski komisiji, v organizaciji OECD, ekonomski instituti in možganski trusti doma in v tujini. Rešitve imajo uspešni domači podjetniki, kot je recimo Radko Luzar, ki so ga pred dnevi predstavili v časopisu Dnevnik, ali tovarna Cugelj iz Ivančne Gorice, ki jo je predstavila nacionalna RTV.

Energijo moramo vložiti v izdelek, v storitev za ljudi. Direktorji ne razumejo, koliko rezerve imajo v svojih ljudeh, da jih pohvalijo, jim dajo dobre delovne pogoje, jih spoštujejo. To je najpomembnejše. Da si lastnik in potem razsipača denar za nepotrebitne stvari, nima nobenega smisla. Kdor gleda samo na dobiček, na dolgi rok ne bo uspel, pravi Radko Luzar. Podobno ugotavlja tudi Ignac Cugelj.

S takšnim razmišljanjem in odnosom do dela tako med lastniki, vodilnimi in zaposlenimi, kakor tudi med državljanji nasploh, v Sloveniji za izhod iz krize ne bi bilo treba čakati do leta 2025, kakor pravi direktor vladnega urada za makroekonomske analize in razvoj Boštjan Vasle, pa tudi minimalna plača bi v tem primeru postala nepomembna.

PISMA UREDNIŠTVU

Šolarjem o Fabiani

O Narodnem domu, ki "sme in mora še po spoznanju prejšnjega postati variacija" sem ob obletnici njegovega počinka zapisa v Primorskem dnevniku (4.9.1990).

Še preden je odvetnik Jože Škerk zaupal Dnevniku po njegovem nepoznano zgodbo o Podesta prof. Massimiliano Fabiani, je slovenski dijak na današnji šoli bodočnosti zvedel, da je bil župan Fabiani fašist. Ne bi omenjala obsežne monografije o Fabianijevem delu, spomnila bi le na njegovo tehnično poročilo v projektu Hotela Balkan ali Regine, po našem Narodni dom (M. Fabiani: Wohnhaus und Hotel in Triest, Der Architekt, Wien 1908), ki ga priporočam v branje šolarjem. Fabiani opravičuje uporabo modernih materialov in armirano betonske konstrukcije z omejeno denarno zmogljivostjo. Nedvomno se za tem skriva Fabianijeva ambicioznost in modernizem. Klasicistična arhitektura iz tekonike kamna, ki je Fabiani ne bi znal izpeljati, bi preveč poveličala notranjo vsebino. Tako o njem drugi. Kot Jože Plečnik je izšel iz Secesije in Wagner-

jeve šole na Dunaju, kjer je zgradil po Liberty-ju dišečo Portois & Fix. Tudi v njeni manj uspeli tržaški varianti Casa Bartoli uvaja Verkleiderung, ki je preobleka zgradbe s teksturo kromatične opeke, ometa in majolike.

Leta 1917 je Fabiani prejel naročilo za povojno rekonstrukcijo nasejilgoriškega Krasa in Posočja. Tudi takrat je veljalo, da je za resničnost urbanističnih bajk potrebna politična volja. Na žalost pa še danes velja, da se je Fabiani kot župan Stanjela (1935/45) prvi in edini spoprijel s prostorskim načrtovanjem v mikromerilu. Župana je zanimal predvsem razvoj majhne vasi, zato ni izdelal zaključenega načrta. Vas je smatral za grajeni organzem, ki se iz historičnega jedra spreminja in razvija skozi čas. Na novo urejeni trg ob vaški cerkvi je spomin, hrbitenico razvoja pa tvori novejša in širša cesta.

Pa še inženirska žilica za infrastrukturo in transport, s katero je Fabiani študijsko obdelal promet na Soči, plovbeni kanal med Tržičem in Ljubljano in za šolarje zanimiva Ikarjeva krila. Umrl je sam kot vsak drugi devetdesetletni starček, ki še zmeraj le-

tis perutni mladosti proti vetru. Zala ni prevzela Arhitektura rimskega imperija, ampak le etruščanska "duša" kratkotrajne različnosti. Zagrešil je, ko se je oblekel v urbanista rodne zemlje. Preizkusni izpit, ki se dobremu arhitektu ne spleča.

arch. Rossana Pettiroso

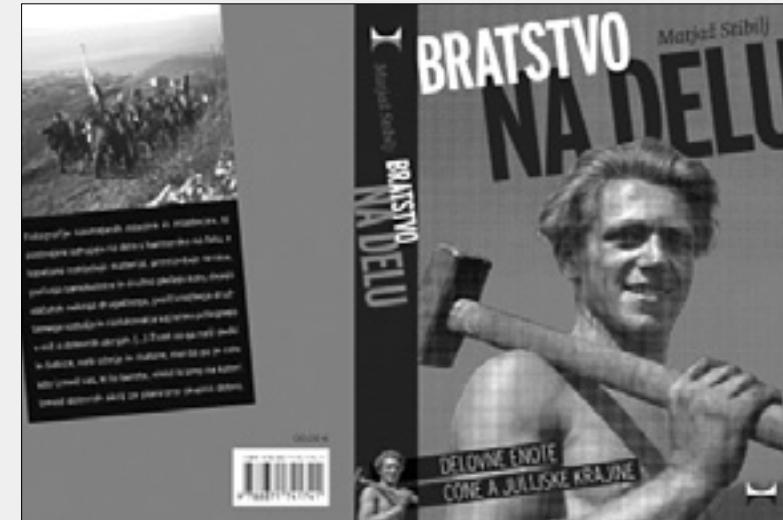
Uslišana želja

V imenu vseh priletnih vaščank iz Boršča in Zabrežca bi se rada zahvalila za uslišani želji, da bi prišlo do napeljave vode v spodnjem delu borštanskega pokopališča in do namestitive držajo na velikih stopnicah. Nenaznani osebi, ki je s tem ugodila našim prošnjam, se za posluh in opravljeni delo vse toplo zahvaljujemo in jo pozdravljamo.

Ada Počkar, Dolina

AJDOVŠČINA - Lavričeva knjižnica

Knjiga o mladinskih delovnih brigadah iz Julijske krajine

AJDOVŠČINA - V torek, 28.

aprila so v Lavičevi knjižnici v Ajdovščini predstavili prvenec mladega zgodovinarja Matjaža Stibilja "Bratstvo na delu" s podnaslovom "Delovne enote cone A Julijske krajine". Knjiga obravnava torek slovensko-italijanske mladinske delovne brigade iz Julijske krajine, ki so se udeležile prvih velikih delovnih akcij v novi Jugoslaviji.

Knjigo, ki je izšla pri Založništvu tržaškega tiska, sta resnično številnemu občinstvu v živahnem razgovoru predstavila avtor M. Stibilj in urednica Martina Kafol. Prisotne pa je v imenu gostujoče knjižnice predstavila Zdenka Žigon.

Mladi zgodovinar se je najprej za diplomsko nalogu, nato pa za knjigo odločil obravnavati "obrobnejši" pojav, ki pa je imel v povojni Jugoslaviji nemajhno politično in tudi praktično vlogo. Stibilj se je omejil na najmanj raziskano področje, to je na Julijsko krajino v letih 1946/47, ko je določeno število mladincev v mladink odšlo iz Trsta, Tržiča, z Goriške in drugih krajev cone A na brigadirsko delo v Jugoslavijo. Knjiga živo opisuje življenje, delo in razloge za odločitev mladih, da gredo na delo v Jugoslavijo.

Večina mladih se je udeležila gradnje proge Brčko-Banovići, manj pa cestnega odseka Ljubljana-Poštanca. Politični cilj delovnih brigad je bil projugoslovanski in torek v ideji o priključitvi cone A Jugoslaviji. V to so mladinci in mladinke ver-

jeli. V svoji sveži prozi pa avtor navaja tudi druge razloge za odločitev.

Zanimiv je že podatek, da je večina brigadirjev želelo iti graditi železnico v Bosno, ker je bila to govorovo večja dogodivščina, kot iti kopati cesto v Postojno. Nekateri preprosto doma niso imeli dela, nekatere so privlačile celo drobne obljuhe, kot je bila ta, da bodo dobili novce čevlje in oblike.

Brigadirji so se v Bosni srečali z novim in nepričakovanim okoljem. Za marsikatero italijanske briгадirje in brigadirke je postal problem celo hrana, saj niso bili vajeni določenih "menaž", fižola in zacinjenih jedi. Odnosi med Slovenci in Italijani so bili različni, vendar so se fantje in dekleta iz naših krajev znašli v množici mladincev različnih narodnosti in navad. Progo je gradilo 62.000 mladih! Nenazadnje je bilo v Bosni prebivalstvo muslimansko, kar je narekovalo dodatno pozornost pri obnašanju (disciplina je bila sicer vojaška). Brigade so tako pomenile trdo delo, učenje in srečanje z marsikatero nepričakovano težavo, a tudi mladostni zagon in veselje.

Knjiga Matjaža Stibilja je zgodovinsko natančna, obenem pa jo beremo kot zanimivo zgodbino. V njej se bodo nedvomno prepoznali tisti, ki so se udeležili brigad, saj je v delu mnogo pričevanj ljudi iz naših krajev. Ostali bralci pa bodo spoznali del preteklega življenja, ki je neponovljivo in prav gotovo enkratno. (a.m.)

Prej do novice na naši spletni strani
www.primorski.eu

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - Krstna uprizoritev igre Vinka Möderndorferja

Obiski, briljantna komedija o vezeh otrok in staršev

Prilastek „zelo zabavna“ najbolje in najpopolneje označuje komedijo Obiski Vinka Möderndorferja, ki jo Slovensko stalno gledališče kot svojo novo produkcijo ta mesec predstavlja v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu. Zgodba, ki jo gledališko delo pripoveduje, je gledalcem domača, saj v njej marsikdo prepoznavata situacijo, ki ji je bil priča, morda jo je mora celo sam doživel v tej ali oni vlogi - zelo verjetno ne tako izrazito in slikovito, kot jo zna opisati avtor; domači so tudi liki, ki v njej nastopajo, saj imajo poteze, dobre in slabe lastnosti kateregakoli med nimi; celo razplet je takšen, kakršnega gledalci po malem pričakujejo, pravzaprav si takega v dnu srca tudi želijo, a vse je prikazano z iskrivo duhovitostjo, izpopolnjeno z zanimivimi detajli in povedano v briljantnih, a realističnih dialogih, tako da je vsak prizor novo, zabavno in sveže presenečenje. Poleg tega imajo gledalci občutek, da se tudi igralci v komediji čutijo v lastnem elementu, zato se vsi v dvorani takoj razvedrijo.

Komedija pripoveduje o starših, ki ne morejo in tudi nočajo prerezati popkovine, ki jih veže na otroke, in o otrocih, ki se prav tako ne znajo ločiti od staršev. Za mlada zaljubljenca Vesno in Sandija je nastopal čas, da partnerja predstavita staršem: ona svojemu očetu, profesorju zgodovine, vdovcu, on materi samohranilki. Prvo srečanje, a tudi drugo, je za mlada porazno, saj starša, ki vrh vsega imata povsem nasprotne ideološke in politične nazore, namenoma spravljata v zadrgo partnerja, ki sta si ga hči oziroma sin izbrala, in jima tudi uspe, da med mladima zaljubljenecem sprožita krizo, vseeno pa na koncu kaže, da bodo vendarle vsi srečno zaživeli v ljubezni.

Predstava Slovenskega stalnega gledališča je krstna uprizoritev Mö-

Od leve
Primož Forte,
Tina Gunzek,
Maja Blagovič
in Vladimir Jurc

FOTODAMJ@N

derndorferjeve komedije. Sicer je uspešni gledališki in filmski avtor in režiser doslej že večkrat sodeloval s tržaško gledališko hišo, zadnjic leta

2012 z veliko bolj trpkim delom Va-
je za tesnobo, ki ga je sam režiral in
za katero je prejel Grumovo nagrado.
Režiral je tudi Obiske, s spretno in

lahkotno roko, pozoren na ritem in
učinkovitost predstave. Igralci so se
lepoto vživelj v svoje like, zlasti Vlad-
imir Jurc in Maja Blagovič, prvi v vlo-

gi strogega profesorja, ki skuša hčer prikrovati nase s svojo avtoriteto uče-
ne dostojanstvene osebe in s hladno
nepristopnostjo odganja vsakogar, ki
ji dvori; druga kot samozavestna ma-
ti samohranilka, po naravi uporna
osebnost, ki skuša sina obdržati po-
leg sebe s kuhanjem vsakovrstnih do-
brot in drugačnim razvajanjem. Tina
Gunzek in Primož Forte sta prepri-
čljiva prikupna zaljubljenca, ki vzbuj-
ja veliko simpatije.

Prijetno in verodostojno vzdušje
predstave ustvarjata tudi funkcional-
na, na prefinjeno eleganco ubrana
scenografija Urše Vidic, ki se z drob-
nimi posegi spreminja iz dnevne sobe
mladih zaljubljencev v dnevni sobi nju-
nih staršev. Enako elegantni in dognani
so kostumi Alana Hranitelja, zlasti za
ženska lika. Predstavo dopolnjuje glas-
bena oprema Filipa Šijanca.

Bojana Vatovec

KULTURNI DOM TRST - Skupinska predstavitev tržaških članov društva Kons

Dvanajst umetnikov na razstavi

Dela so nastala izrecno za to priložnost in se tematsko navezujejo na gledališko predstavo Vinka Möderndorferja Obiski

Društvo za umetnost Kons je ob četrtkovi predpremieri zadnje pred-
stave sezone Slovenskega stalnega gledališča Obiski Vinka Möderndorferja v foyeru Kulturnega doma v Trstu odprlo člansko razstavo likovnih del dvanajstih tržaških likovnikov. Dela v različnih tehnikah in materialih, izdelana izključno za to priložnost razstavljo Matjaž Hmeljak, Pavel Hrovatin, Dunja Jogan, Jana Kalc, Andrej Kralj, Klavdija Marušič, Jasna Merku, Živa Pahor, Sandi Renko, Deziderij Švara, Megi Uršič Calzi in Andrea Verdelago.

Levo
umeđniška dela,
desno umetniki

FOTODAMJ@N

TOMIZZEV DUH

Izbrisani spomenik ne ukine spomina

MILAN RAKOVAC

Karola Jozefa Wojtylo in Josipa Broza Tita druži osebno ime, slovansko, po svetem Jožefu in – odstranjevanje njunih spomenikov.

Kot bi po EU v modo je prišlo odstranjevanje zgodovinskih pomnikov: najprej je hrvaška predsednica Kolinda Grabar Kitarović umaknila poprsje Josipa Broza iz nekdanje njegove, sedaj njene rezidence. Nič dramatičnega, hrvaška desnica Tita sistematično »detronizira« že četrt stoletja.

Francija potem s simboličnim in pomenljivim dejanjem sebe in evropsko demokracijo spomni, da so načela Francoske revolucije temelj Republike in same EU: v mestu Ploermel v Bretaniji so po naloku sodišča v Rennesu umaknili leta 2006 postavljen spomenik papežu Janezu Pavlu II. Formalni razlog je pomembnejši od odstranitve kipa, saj v obrazložitvi sodišča piše, da »bahat videz te skulpture v »nasprotju z Ustavom... in zakonom o ločnosti cerkve od države iz leta 1905«. Gigantski realistični kip (visok osem metrov in sedemdeset centimetrov) je mestu podaril gruzinski kipar svetovnega slovesa Zurab Tsereteli, avtor razkošnih dekoracij v moskovskem metroju in njujorške »solze«, kot desetnadstropnica visokega in 175 ton težkega brona v spomin na 11. september. No, tudi slednjega bodo premestili, iz poslovnih razlogov (!). Kipar si je pri-

služil sloves avtorja »enormnih in nepriljubljenih« kipov, njegova dela pa opisujejo kot »dobra, slaba, grda«. Ampak tole ni zgoda o Zurabu, temveč o dveh Jožkotih. »Premeščanje« kipa nekega papeža je nezaslišano dejanje, odstopanje od korektnega sobivanje Države in Cerkve in povsem osamljen primer drastične sekularizacije v dnevnih praksi dejanske desekularizacije, ki smo ji v EU priča de facto, na Vzhodu pa de facto in de iure.

A Pola soto l'Arena ghe iera prima la Sissi, i fascisti la ga messo via, e monta suso el caesar Augusto, e i antifascisti de POLA LA ROSSA, i gaveva scrito sul monumento – »magna ti, che te ga stomigo de ferro, 'sto pan duro e nero«. I pak su drugovi vrgli doli cesara i na mesto Sissi i Augusta su dvignuli mornara, neznanog junaka. Pak su demokrati domaći lipo prikrstili Obalu Maršala Tita, i vuona se sada zuove samo – OBALA. A ma, a bo...

Letošnji majski dnevi so hočeš nočeš tudi

Titovi dnevi: Praznik dela, Dan zmage (Dan Evrope), nekdanji Dan mladosti, pa 35. obletnica njegove smrti... Njegovi bivši narodi se ga še danes spominjajo kot svojega »največjega sinu«. Nek desničarski zgodovinar pronicljivo ugotavlja, da so zgodovinski vodje običajno »ocetje«, Tito pa je »največji sin naših narodov«, torej, kot bi bil sam božji sin! Razen v Bosni in Hercegovini,

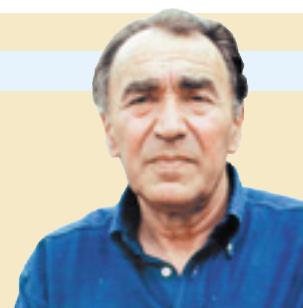
se ga tukajšnji politični vrhovi spomnijo takole dolžnostno, skozi zobe ali pa odstranjujejo njegove spomenike in ulice ter zahtevajo uradno službeno odrekovanje od »zločinka in dikatorja« Josipa Broza, v imenu izenačevanja vseh »totalitarizmov«. Bolj kot je pomemben francoski nauk, bolj je beden balkanoidni anti-antifašizem, tisti poniglavi, ki je Anteja Tomića, enega najboljših hrvaških pisateljev prisilil, da svojo srežo kolumno sklene s parolo: »Čestitke za Dan zmage, idioti!«. Josip Broz Tito je nedvomno ena največjih zgodovinskih osebnosti, ampak tole seveda piše njegov pionir. To pa so o njem izjavile nekomunistične avtoritete:

Dwight Eisenhower, ameriški predsednik in general: »Maršal Tito je največji heroj Druge svetovne vojne«... Winston Churchill, avgusta 1944: »Razlog zaradi katerega smo prenehali podpirati Dražo Mihailovića in njegove četnike je preprost. On se ni boril protiv Hitlerja. Odločno smo na Titovi strani zaradi njegovega velikega in pogumnega boja proti nemški armadi«... Franklin D. Roosevelt, predsednik ZDA, 1944: »Titova odločitev, da se bo bojeval proti nacistom je preobrat v zgodovini Druge svetovne vojne«... Charles de Gaulle, francoski predsednik: »Tito je borec, ki je navzlic najtežjim okoliščinam zmagal. Tito je legendarni junak«... Aldo Moro, pred-

sednik italijanske vlade, 1965: »Predsednik Tito je človek, ki se je v težkih in kritičnih situacijah dvignil v simbol poguma in odločnosti v boju za neodvisnost svoje dežele, človek, ki s svojim mednarodnimi prizadevanji dokazuje, da zna usklajevati moč stališč z modrimi smislom za stvarnost«... Willy Brandt, nemški kancler, 1973: »Predsednika Tita vidim kot eno najmarcantnejši osebnosti našega časa. Posebej cenim njegov pogum in državnisko modrost«... Helmut Schmidt, nemški kancler: »Ni veliko takih, ki bi se jim se celo življenje uspevalo tako brezkom-promisno postavljati v službo lastnega naroda in svetovne skupnosti« ...

Glede spomenikov pa takole: svojčas sem v Pulju (na splošno zgražanje in neuspešno, seveda!) predlagal, da bi se vse tri zgoraj omenjene spomenike vnovič postavilo, drugača ob drugem. In naj se ohranijo vsa spominska obeležja in imena ulic iz časa Avstro-Ogrske, Italije in Jugoslavije, treh držav, ki so bile prisotne v moderni zgodovini Istre. Naivnež!

Rušenje ali premeščanje spomenikov in spremenjanje toponimov je utečena konstanta zmagovalcev. Glej ga, zlomka, iz prahu zanikanja spomeniki trajno oživijo. Po fizikalnih zakonitosti akcije in reakcije se virtualno vzpostavlja-jo kot neizbrisljivi opomniki za vse čase.

VELIKA BRITANIJA - Na volitvah osvojili kar 331 od 650 sedežev v spodnjem domu parlamenta

Cameronovi konzervativci pometli z vsemi nasprotniki

Voditelji laburistov Ed Miliband, liberalnih demokratov Nick Clegg in Ukipa Nigel Farage že odstopili

LONDON/BRUSELJ - Britanski premier David Cameron je po volilni zmagi svojih konzervativcev že obljudil boljšo prihodnost za Veliko Britanijo. Imenoval je prve ministre nove vlade in napovedal izvedbo referendumu o članstvu v EU. Ta že svari, da se o štirih temeljnih svoboščinah ne bo pogajala. Torejci so sicer dosegli absolutno večino v spodnjem domu parlamenta.

Končni volilni izidi četrtkovih parlamentarnih volitev so potrdili presestljivo zmago konzervativcev, ki so osvojili kar 331 od 650 sedežev v spodnjem domu parlamenta in bodo lahko tako brez težav samostojno oblikovali vlado. Sledijo jim veliki poraženci volitev - laburisti. Ti so zmanzo dosegli le v 232 okrožjih. Na tretjem mestu so s 56 sedeži dokaj presestljivo škotski nacionalisti iz SNP. Največji poraženci pa so liberalni demokrati, ki so izgubili 49 sedežev in jih bodo obdržali le osem.

Severnoirske stranki DUP je uspeло zasesti osem sedežev, valižanski Plaid Cymru pa tri. Evroskeptični Ukip, ki je sicer prejel 12,6 odstotka vseh veljavnih oddanih glasov, pa se bo moral zadovoljiti le z enim sedežem, saj je samo v enem okrožju njihov kandidat osvojil večino glasov. Nekaj manjših strank je pobralo še preostale sedeže. Volilna udeležba je znašala okoli 66 odstotkov, kar je približno enako kot pred petimi leti.

Medtem ko je Cameron iz volitev izšel kot veliki zmagovalec, sta predsednika laburistov in liberalnih demokratov, Ed Miliband in Nick Clegg kot največja poraženca volitev že odstopila s položajev vodij strank. Oba sta sicer osvojila sedež v parlamentu. Za ta korak se je odločil tudi vodja Ukipa Nigel Farage, ki se mu ni uspelo prebiti v parlament.

Cameron je že obljudil boljšo prihodnost za vse. Iz Velike Britanije lahko naredimo državo, v kateri bo dobro življenje na dosegu vsakomur, ki je pripravljen delati, je zatril po sprejemu pri kraljici Elizabeti II. Imenoval je tudi prve ministre nove vlade. Preko Twitterja je sporočil, da bo ohranil ključne ministre. George Osborne bo tako ostal finančni minister, v vladi pa bodo ostali tudi notranja ministrica Theresa May, obrambni minister Michael Fallon ter zunanjji minister Philip Hammond. Osborne, tvorec zadnjega varčevalnega programa vlade, bo postal tudi prvi državni sekretar, kar pomeni drugi človek v vladi.

Cameron je obljudil tudi izvedbo referendumu o članstvu v EU in zagotovitev dodatnih pooblastil škotskim regionalnim oblastem. Obenem je napovedal, da bodo ukrepi pravični tudi do Anglije, Walesa in Severne Irske.

V Evropski komisiji so v odzivu podarili, da so pripravljeni konstruktivno sodelovati z novo Cameronovo vlado ter preučiti vse njene predloge za reformo EU, a ob tem ponovno odločno izpostavili, da pogajanja o štirih temeljnih svoboščinah ne pridejo v poštev. To so prosti gibanje oseb ter prosti pretok blaga, storitev in kapitala.

Cameron je v primeru zmage do konca leta 2017 obljudil referendum s preprostim vprašanjem: EU - da ali ne. Š tam je doma in v Evropi razvnel razpravo o "brexitu". Po Cameronomi zmagi se tako zdi referendum neizogiben. Še prej se bo po pričakovanih poskušal z evropskimi partnerji izpogajati o reformi EU. Kaj točno bo zahvalil, za zdaj ni znano. Doslej je izpostavljal problem socialnega turizma. Omenja pa se tudi možnost, da bo zahteval spremembu pogodb EU za zaščito pravic nečlanic območja evra.

Analitiki sicer ocenjujejo, da je nevarnost brexita po volitvah manjša kot prej, in opozarjajo, da EU ne sme sedeti križem

rok. Analitik bruselskega think tanka European Policy Centre (EPC) Fabian Zuleeg izpostavlja, da je referendum o članstvu Britanije v EU sedaj skoraj neizogiven, tako da je brexit postal resnična možnost, a kljub temu ocenjuje, da bo bojanec pred negativnimi posledicami verjetno obdržala Britanijo v EU.

Cameronu je ob zmagi čestital tudi ameriški predsednik Barack Obama. »Poseten odnos med ZDA in Veliko Britanijo je osnovan na skupnih interesih in vrednotah,« je poudaril Obama.

Nov britanski parlament naj bi se na prvi seji predvidoma sestal 18. maja, ko bo tudi volil svojega novega predsednika. 27. maja naj bi po načrtih v parlamentu sledil uradni govor kraljice Elizabeta II., ki ga napiše zmagovalna stran. Konec maja ali v prvem tednu junija bo nato parlament glasoval o kraljičinem govoru, kar velja za neke vrste glasovanje o zaupnici novi vladi. A ker so Cameronovi konzervativci osvojili večino sedežev v spodnjem domu parlamenta, večjih ovir nova vlada verjetno ne bo imela. (STA)

David Cameron bo s soprogo že naprej domoval na Downing streetu številka 10

ANSA

ITALIJA - Ostrina med Renzijem in D'Alemo

Nesoglasja v DS

Stranko včeraj zapustila tudi evropska poslanka Elly Schlein

GENOVA - Premier Matteo Renzi je sinoči govoril na volilnem shodu v Genovi, kamor je šel podprt kandidat DS za predsednico Ligurije Rafaello Paita. Priložnost je izkoristil, da je polemiziral z Massimom D'Alemo, ki mu je očital, da z aroganco in desničarsko vsebino reform povzroča beg soštevnikov iz stranke. Renzi mu je odvrnil, da je nostalgik mazohistične levice, ki je bila zadovoljna s 25-odstotnim konsenzom. Glede na levice spornih reform, kot je tista o trgu dela, pa je Renzi prepričan, da bi jih bili moralni sprejeti že pred desetimi leti.

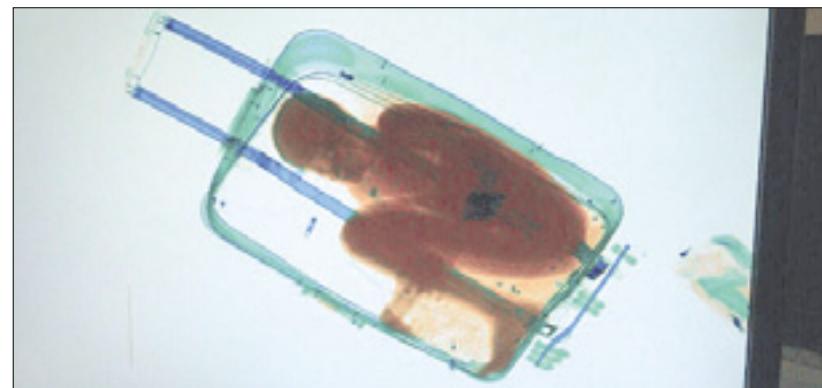
Ob tem se v DS širi nelagodje.

V Renzijevi večini so se medtem nekoliko omehčala nekatere stališča. Tako naj bi razmišljali o popravkih k šolski reformi, ki je v prejšnjih dneh spravila na ulice množico šolnikov. DS bo tudi predstavila svoj predlog o zajamčenem dohodku, temi o kateri bo Gibanje 5 zvezd danes priredilo pohod od Perugie do Assisia.

ŠPANIJA - Skrivnostne poti migrantov

Otrok v kovčku

Iz Slonokošcene naj bi prišel k očetu, ki živi na Kanarskih otokih

MADRID - Policija je v kovčku, ki so ga prenesli iz Maroka v špansko enklavo Ceuta, našli osemletnega dečka iz Slonokošcene obale. 19-letna ženska je kovček v četrtek prenesla čez mejni prehod za pešce v Ceuto, a so jo ustavili policisti in pri pregledu s skenerjem odkrili, da je v njem deček (na sliki ANSA). Ko so kovček odprli, so v njem dejansko odkrili otroka v zelo slabem stanju. Deček naj bi bil po navedbah po-

licije star osem let. Žensko, ki ga je prethotapila, so aretirali. Aretirali so tudi očeta dečka, ki je nekaj ur kasnejno poskušal prečkati mejni prehod. Tudi oče je iz Slonokošcene obale, a živi na španskih Kanarskih otokih.

Vsako leto več tisoč imigrantov tvega življence in se skuša prebiti v Ceuto in Melillo, španski enklavi, ki ju obdaja Maroko, da bi si ustvarili boljše življenje v Evropi. (STA)

ZDA - Krepka rast
Brezposelnost aprila najnižja po maju 2008

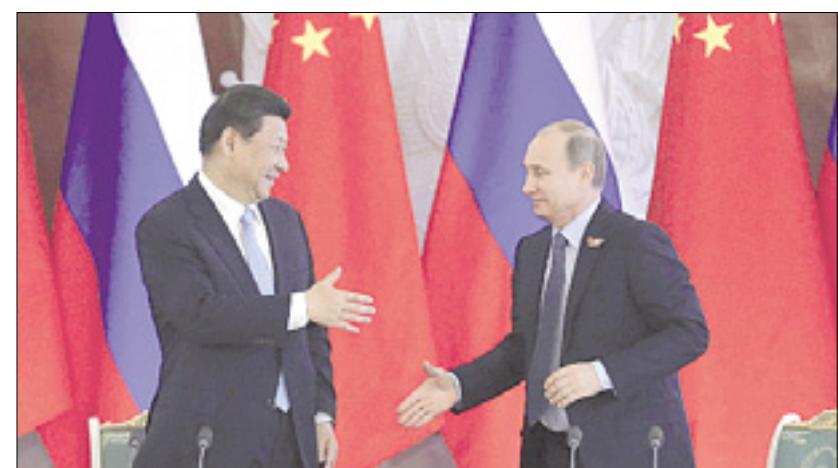
WASHINGTON - Stopnja brezposelnosti v ZDA je aprila na mesečni ravni upadla za 0,1 odstotne točke na 5,4 odstotka, kar je najmanj po maju 2008. Ameriško gospodarstvo je aprila neto ustvarilo 223.000 novih delovnih mest, medtem ko jih je mesec pred tem le 85.000, kar je bilo najmanj po juniju 2012. Povečalo se je število delovnih mest v gradbeništvu, medtem ko jih je bilo manj v ruderstvu, ki zajema tudi črpjanje nafta.

Zasebni sektor je v 62 zaporednih mesecih rasti v ZDA odprl 12,3 milijona delovnih mest. Aprila je zasebni sektor odprl 213.000 novih delovnih mest, v 13 od zadnjih 14 mesecev pa povprečno na mesec več kot 200.000, kar se ni zgodilo vse od leta 1995. Republikanci so od samega začetka trdili, da bo zdravstvena reforma predsednika ZDA Baracka Obame uničila delovna mesta, kar se ni zgodilo. Celo obratno.

Zadnji gospodarski kazalci namreč kažejo, da ameriško gospodarstvo dobro okreva po hudi zimi, stopnja brezposelnosti pa je bila nazadnje tako nizka maja 2008, torej pol leta po začetku zadnje velike recesije.

MOSKVA - Xi Jinping obiskal Putina

»Nova svilna pot« med Rusijo in Kitajska

MOSCVA - Kitajski predsednik Xi Jinping je včeraj prispel v Moskvo, kjer se bo danes skupaj z drugimi svetovnimi voditelji udeležil velike vojaške parade ob 70. obbletnici zmage nad nacisti v drugi svetovni vojni. Že včeraj pa se je srečal z ruskim predsednikom Vladimirjem Putinom, s katerim sta tudi podpisala vrsto meddržavnih sporazumov na področju energetike in na drugih področjih gospodarskega sodelovanja. »Zelo smo veseli, da lahko pozdravimo naše kitajske prijatelje v času, ko celoten ruski narod praznuje zmago,« je dejal Putin ob začetku pogоворov s kitajskim predsednikom.

»S predsednikom Putinom sva imela izčrpne in prijateljske pogovore,« je dejal Xi Jinping in dodal, da sta se z ruskim kolegom strinjala, da morata državi še poglobiti odnose.

Voditelja sta včeraj podpisala skupno izjavo o sodelovanju med carinsko unijo, ki jo sestavljajo Rusija, Kazahstan in Belorusija, ter kitajsko pobudo o novi svilni poti, ki naj bi spodbudila trgovino in razvoj infrastrukture v Srednji Aziji. »Govorimo o možnosti vstopa na novo raven partnerstva s skupnim gospodarskim prostorom na celotni evrazijski celiini,« je poudaril Putin.

Predstavniki obeh držav so ob tej priložnosti podpisali še vrsto dru-

gih sporazumov, med drugim o večmilijardni kitajski investiciji v hitro železniško progo med Moskvou in Kazanom ter o najemu 100 ruskih potniških letal suhoj.

Odnosi med Rusijo in Kitajsko so se v zadnjem letu močno okrepili, saj se je Moskva spriča hladnih odnosov z Zahodom in gospodarskih sankcij zaradi ukrainške krize obrnila proti Vzhodu.

Xi Jinping se bo danes udeležil velike vojaške parade na Rdečem trgu, na kateri bo sodelovalo 16.000 vojakov z najmodernejšim orožjem in vojaško opremo. Xi je včeraj dejal, da sta tako Rusija kot Kitajska utrpljeli hude izgube med drugo svetovno vojno. »Naša naroda sta utrpela najhujše izgube. Naroda Rusije in Kitajske sta se borila z ramo ob rameni,« je poudaril.

V Moskvo sta včeraj pripotovala tudi južnoafriški predsednik Jacob Zuma in srbski predsednik Tomislav Nikolić, indijski premier Pranab Mukherjee pa je prispeval že v četrtek. Na paradi pričakujejo tudi egiptovskega predsednika Abdela Fataha al Sisiya, kubanskega predsednika Raúla Castra, venezuelskega predsednika Nicolasa Madura in zimbabvejskega predsednika Roberta Mugabea. Večina zahodnih voditeljev parado bojkotira zaradi ukrainške krize. (STA)

GORICA - Po srečanju na deželi je delavce obiskala predstavnica družbe Carraro

Napeto pred tovarno, na obzorju alternativa?

Vzdusje pred goriško tovarno Siap v Stražcah je bilo včeraj popoldne zelo napeto. Delavce, ki se nočejo sprijazniti z napovedanim zaprtjem obrata in so ga zato pred nekaj dnevi zasedli, je po srečanju z deželno upravo obiskala ena izmed predstavnici družbe Carraro, ki pa s seboj ni prinesla dobrih novic. »Brez ovinkarjenja nam je pojasnila, da vodstvo družbe, ki je lastnica tovarne v Goriči, ne odstopa od svojega stališča: goriški sedež bo zaprla, nam pa ponuja место в Manigu ali Campodarsku. Lahko si predstavljate, da teh besed nismo sprejeli z nasmeškom,« je za Primorski dnevnik povedal eden izmed članov enotnega sindikalnega predstavninstva delavcev tovarne Siap in dodal, da mu je nekatere kolege komaj uspelo zadržati: »K sreči ni bilo fizičnega obračunavanja, bili pa smo besni. Zakaj ne zaprejo raje tovarne v Manigu ali Campodarsku? Zakaj se moramo ponovno žrtvovati? Naša tovarna je leta 2010 že izgubila 60 delavcev, očitno tudi to ni pomagalo.«

Da namerava goriški obrat zapreti, je vodstvo družbe Carraro včeraj potrdilo tudi podpredsedniku dežele in odborniku za proizvodne dejavnosti Sergio Bolzonellu ter deželnim odbornicem za delo Loredani Panariti. Predsednik Enrico Carraro in poverjeni upravitelj Alberto Negri pa sta poudarila, da družba Carraro ne namerava zapustiti dežele Furlanije Julijanske krajine in bo še vlagala v tovarno v Manigu. Po Bolzonellovi besedah dežela pozorno sledi delovanju družbe Carraro, ki je s svojimi dvema tovarnama pomemben del gospodarstva Furlanije Julijanske krajine. Podpredsednik dežele je tudi napovedal, da bo prihodnji teden deželna uprava organizirala sestanek s sindikati, na katerem bo tekla beseda o tovarni Siap in njenih delavcih. »Srečanje bo v torek v Trstu. Šušlja se, da so na obzorju nove rešitve,« je povedal predstavnik sindikata Fiom Livio Menon, neuradno pa nam je iz drugih virov uspelo izvedeti, da naj bi se za prevzem tovarne v Stražcah zanimal krajevni podjetnik, ki naj bi nameval ohraniti tudi sedanje delavce ali vsaj del le-teh. (Ale)

Delavci pred tovarno

BUMBACA

VILEŠ - Mladega samca so posnele videokamere centra Tiare

Medved pred Ikeo

Možno je, da se je spustil proti strugi reke Ter - Gozdna straža in pokrajinska policija nadzorujeta območje

Po goriški pokrajini se potika medved. Slo naj bi za mladega samca, težkega med 130 in 140 kilogramov, ki je na Goriško po vsej verjetnosti prišel z Videmskega. Strokovnjaki domnevajo, da gre za rjavega medveda, ki so ga v prejšnjih dneh opazili v okolici Cudroipa. V naši pokrajini se je kosmatinec, ki naj bi bil star tri ali štiri leta, pojavil v noči s četrtočka na včerajšnji dan, ko so ga posnele nadzorne kamere nakupovalnega središča Tiare Shopping v Vilešu. Žival je nekaj časa tekla po parkirišču nakupovalnega središča, nato pa je našla izhod in izginila. Ko so v Vileš prišle sile javnega reda, gozdna straža in pokrajinska policija, medveda na parkirišču že zdavnaj ni bilo več, v bližini nakupovalnega centra pa so kmalu odkrili njegove sledi.

Iskalna akcija v tem trenutku ne poteka, saj medvede podnevi navadno spijo. Žival si je po vsej verjetnosti poskala kakšen mirnejši kraj in tam počiva, bolje je, da je ne prestrašimo, «je včeraj popoldne za Primorski dnevnik

Medved pred Ikeo

povedal vodja koordinacijske enote gozdne straže Furlanije Julijanske krajine Paolo Benedetti, po katerem so gozdna straža, pokrajinska policija, izvedenci Videmske univerze in živinazdravnik pazljivo preučili sledi in posnetke videokamer, da bi ugotovili, kam je žival odšla. »Medved se je morda

spustil proti strugi reke Ter. Pokrajinska policija mu bo vsekakor skupaj z gozdnino stražo in drugimi ustanovami, ki sodelujejo pri projektu za zaščito rjavega medveda Arctos, pozorno sledila, dokler ne bo zapustil našega območja. Ker je čas parjenja, je možno, da bo žival odšla proti Sloveniji. V tem primeru upamo, da se bo tja odpravila skozi Prevalo in ne po Krasu, saj bi morala prečkati avtocesto. Če bo treba, jo bomo zaprli in pustili, da se medved sam umakne. To so vsekakor le domneve, saj ne vemo, kako se bo žival premikala,« je povedala podpredsednica pokrajine in pristojna odbornica Mara Černic ter izpostavila, da na medveda ne namejavajo streljati. »V skrajnem primeru bi pokrajinska policija uporabila uspavalno puško. Upamo, da ne bo nikomur prišlo na misel, da bi žival ustrelil: za te primere je predvidena zaporna kazzen,« je poudarila Černičeva, po kateri je navzočnost medveda - čeprav povzroča težave - pozitivna stvar, saj kaže, da je okolje v FJK zdravo.

»Območje bomo pazljivo nadzorovali 24 ur dnevno. Upamo, da nam živali ne bo treba ujeti, ampak da se bo sama vrnila proti hribom. V primeru, da ne bo druge možnosti, bomo mi odpeljali medveda v okolje, ki je zanj primerno. V tem primeru mu bomo nadeli tudi GPS ovratnico, tako da bomo odslej vedeli, kje je in če se ponovno približuje naseljenim območjem,« je povedal Benedetti, po katerem novica, da so medveda včeraj zjutraj opazili pri Špetru ob Soči, ni potrjena. »Mi s tem nismo seznanjeni,« je dejal.

Kako pa se je treba ravnavati, če naletimo na medveda? »Če ga slučajno opazimo, moramo ostati čim bolj mirni. Umaknimo se počasi, ne bežimo in ne opozarjammo nase. Medvedu se ne smemo približati, če imamo psa, ga držimo na povodcu. Ko smo se dovolj oddaljili, pokličemo številko civilne zaščite 800-500300. Pomembno je, da civilno zaščito takoj obvestimo tudi v primeru, da vidimo medveda na cesti,« je zaključil Paolo Benedetti. (Ale)

videotoposnetek na www.primorski.eu

TRŽIČ - Občina je tudi lani namenila sociali veliko denarja

Čakajo na odprtje dormitorija, število občanov v stiski narašča

Po odprtju emporija solidarnosti, kjer hrano in osnovne živiljenjske potrebštine brezplačno nudijo številnim občanom v stiski, čaka Tržič še na odprtje dormitorija v prostorih župnije Marcelliana. Kot je občinska odbornica Cristiana Morsolin pojasnila občinskemu svetniku SEL Giobanniju Iaconu, ki ji je na to tempo postavil svetniško vprašanje, je doslej že potekalo več organizacijskih srečanj, ki so se jih udeležili tudi občinski uradi za socialno, skupinska spalnica za brezdomce in revnejše občane pa ni še na voljo. »Karitas nam še ni sporocila datum odprtja,« je povedala odbornica za zdravstvo in socialno, po kateri pa se težave s pridobivanjem dovoljenja za odprtje dormitorija rešujejo.

Medtem tudi v Tržiču narašča število ljudi, ki so revni ali na pragu revščine. To potrjujejo podatki o obisku emporija solidarnosti, ki so ga v Ulici Verdi odprli sredi aprila, pa tudi sredstva, ki jih urad za socialno tržiške občine namenja občanom, ki zradi prenizkih dohodkov težko shaja. Lani je občina ukrepom na socialnem področju namenila 117 tisoč evrov (14 tisoč jih je prispevala Fundacija Goriške hranilnice), s katerimi je ugodila 223 prošnjam, ki so jih vložili občani. Levji delež prosilcev za pomoč predstavlja italijanski državljan med 35. in 64. letom. V prejšnjem letu se je na socialni urad občine zaradi gmotne stiske prvič obrnilo 40 posameznikov in družin. 80 od-

stotkov prosilcev za pomoč je vložilo eno samo prošnjo, petdesetim prosilcem pa so pri plačevanju položnic ipd. pomagali več mesecov.

Preko solidarnostnega sklada je tržiška občina pomagala 171 občanom, med katerimi je razdelila 317 tisoč evrov: 66 odstotkov prejemnikov pomoči je Italijanov, stari so od 35 do 64 let. »Tem ukrepom je treba dodati tudi socialni sklad podjetja za ljudske gradnje ATER, ki je bil ustanovljen za kritje dolgov najemnikov, ki ne morejo več plačevati najemnine,« je povedala odbornica Cristiana Morsolin in pristavila, da so v lanskem letu prejeli 124 takih prošenj, krili pa so skupno za 55.182 evrov neplačanih najemnin.

Koncert madrigalistov

Zveza kulturnih društev Nova Gorica prireja v okviru zborovskih srečanj v Šempasu celovečerni koncert, na katerem bodo nastopili Mešani komorni zbor Ljubljanski madrigalisti. Koncert bo v nedeljo ob 19. uri v Kulturnem domu v Šempasu. Vstopnina znaša 5 evrov. (km)

Umetnost na gradu

Goriško grajsko naselje bo jutri poživilo združenje Amicizia. Ob 14.30 bo otroška ustvarjalna delavnica, ki jo bo vodil Moreno Piccin. Ob 17. uri bo v Pokrajinskih muzejih Alessandra Martina spregovorila o prvi svetovni vojni. Ob 18.30 bodo v baru Taverna odprli razstavo likovnih del Roberta Faganel.

Zabavna predstava

V Kulturnem domu v Gorici bo danes ob 20.30 v okviru festivala »Un Castello di...Musical & Risate«, gledališka skupina Theama Teatro iz Vicenze uprizorila predstavo »L'ex marito in busta paga«.

Poslanska pisarna

Poslanec SD Matjaž Nemec bo v ponedeljek, 11. maja, na voljo v poslanski pisarni. Vse, ki bi se nanj želeli obrniti s posbudami in predlogi, pričakuje od 9. do 11. ure v stavbi Mestne občine, 1. nadstropje soba št. 1. v Novi Gorici in ob 20.30 v Večnamenski dvorani v stavbi občine Miren-Kostanjevica. (km)

Demoghela v Vrtojbi

Jutri ob 20. uri bo v mladinskem centru Vrtojba gledališka predstava Demoghela. Gre za zgodbo o življenju tržaškega Slovence, vojaka 97. Avstro-Ogrskega polka, ki se je leta 1914 boril na ruski fronti. Nastala je na podlagi 400 pisem in številnih dnevnikov kot kolaz različnih zgodb, krajev in resničnih dogodkov. Predstavo je režiral Boris Kobal, odvijala se bo v tržaškem narečju, poskrbljeno bo za slovenske podnapise. Vstop je prost. Informacije in rezervacije na tel. 00386 (0) 41 308 256 ali 00386 (0) 5393 8009 ter na info@kstm-sempeter-vrtojba.si.(km)

Med Sočo in Krasom

V občinski sejni dvorani v Turjaku bo danes ob 18.30 odprtje razstave ob stolnici prve svetovne vojne z naslovom »Tra Isonzo e Carso 2014«. Pripeja jo krožek Mazzini Endas iz Tržiča v sodelovanju s kulturnim krožkom don Eugenio Brandi iz Turjaka. Razstavo bo predstavila Eliana Mogorovich; na ogled bo do 24. maja od ponedeljka do petka 17.00-19.00, ob sobotah in praznikih 10.30-12.30.

TRŽIČ - V sredo Zaradi droge so aretilrali tri mladeniče

Tri aretacije in zaseg 100 gramov heroina. Tako naj bi se zaključila policijska akcija, ki jo je v sredo zvečer v Pancanic izpeljal tržiški komisariat in o kateri je Primorski dnevnik že poročal včeraj. Sile javnega reda še vedno ne dajojo izjav, dogajanje pa so opazili številni občani. Policisti naj bi aretilrali dva mladeniča in dekle, ni pa jasno, ali so mamilo našli v enem izmed dveh avtomobilov, ki so ju ustavili, ali med hišno preiskavo. Prvi avtomobil so policisti ustavili v Ulici Cosulich, drugega pa med ulicama Pisani in Gorizia.

TRŽIČ - Iz Laškega odločen poziv pristojnim oblastem

CasaPound: osem županov proti shodu

Proti sprevodu skrajnih desničarjev se izreka tudi Komunistična stranka Italije, ki napoveduje svojo udeležbo na protifašistični manifestaci

Skrajneži gibanja CasaPound

Osem županov iz Laškega se odločno izreka proti sprevodu, ki ga skrajni desničarji iz gibanja CasaPound napovedujejo v Gorici za soboto, 23. maja. »Zelo smo zaskrbljeni zaradi moribitnih posledic sprevoda, ki ga gibanje CasaPound prireja sočasno z obeleževanjem stoletnice začetka prve svetovne vojne in z obiskom predsednika republike,« pravijo župani iz Tržiča, Starancana, Ronk, Turjaka, Škocjan, Zagraja, Doberdoba in San Piera, ki pozivajo domačine, naj se ne udeležujejo desničarskega sprevoda. »Ne potrebujemo podpihanja napetosti, potem ko smo skupaj priredili tako velik

dogodek, kakršna bo stoletnica začetka prve svetovne vojne,« poudarjajo župani in pojasnjujejo, da obsojajo tako tiste, ki mažejo spomenike, kot tiste, ki ogrožajo demokracijo z neopravičljivim revizionizmom. Župani so prepričani, da napovedani desničarski shod ni nikakor v sovočju s sporočilom miru, s katerim je zaznamovano obeleževanje stoletnice začetka prve svetovne vojne.

Desničarskemu sprevodu na sproture tudi Komunistična stranka Italije, ki opozarja, da so razne stranke in tudi zveza VZPI-ANPI že pozvali prefekturo in kvesturo, naj prepovesta shod. Razne stranke in organizacije so

za 23. maj že napovedale protifašistično manifestacijo, ki bo potekala ob 70-letnici osvoboditve. Prireditelji te manifestacije so na kvesturi že povedali, da so pripravljeni se odpovedati svojemu shodu, če bi bil prepovedan tudi desničarski sprevod, vendar do tega še ni prišlo. Iz Komunistične stranke Italije opozarjajo, da je ravno pred kratkim prišlo do izgredov v Milanu, kjer so neovirano razsajali »black bloki«, medtem ko so se policisti v Bolonji s pendrekli lotili šolnikov, ki so protestirali proti Renziju. »Zaskrblejni smo za to, kar bi se lahko zgodilo 23. maja,« pravijo iz Komunistične stranke Italije, za katere ni težko interpretirati žaljivih napisov v goriškem lapi-darju kot provokacijo. »Pred enim letom se je na bazovski fojbi pojavit napis v slovenščini, vendar so bile na njem take slovenične napake, da ga nedvomno ni napisal Slovenec,« poudarjajo iz Komunistične stranke in napovedujejo, da se bodo tudi sami udeležili protifašistične manifestacije, ki bo 23. maja v Gorici. »Če bo prišlo do ne-redov, nosijo odgovornosti izključno krajevne oblasti (še zlasti prefektura in kvestura), ki na vsak način hočejo, da Gorica postane kraj, kjer so fašistične parade sprejemljive.«

TRŽIČ - Na festivalu tudi učenci slovenskih šol

Mali znanstveniki

V Tržiču so prikazali, kako so na šolskem dvorišču uredili biološki vrt. Učenci petega razreda osnovne šole Josip Abram iz Pevme so se včeraj udeležili festivala znanstvene komunikacije, ki ga prireja združenje Scienza under 18. Pojasnili so, da na šolskem dvorišču gojijo zelišča, rabič in rukolo, ki so vsi po vrsti izredno zdravi, saj jih pridelujejo brez kemikalij in z golj z uporabo biološkega gnojila. Pevmski učenci so tudi pokazali, kakšne so lobanje raznih živali. »Odpravili smo se na Sabotin in nekaj lobanj smo našli prav tam,« so povedali otroci iz Pevme. Festivala so se včeraj udeležili tudi učenci tretjega in četrtega razreda osnovne šole Oton Župančič iz Gorice; med šolskim letom so se učili raznih zagonitosti, ki zadevajo vodo in zrak. V Tržiču so med drugim razložili, kako deluje naran filter. Blatno vodo so vliji v steklenico skozi plast gramoza in ugotovljali, da se je zatem zbistrial. Z avtomobilčkom iz lege kock in s pomočjo balončka so dokazali,

zali, da lahko zrak poganja malo vozilo. Kakšno je zdravstveno stanje reke Soče, pa so na tržiškem sejmu pojasnili učenci drugačia razreda nižje srednje šole Ivan Trinko iz Gorice.

Danes se bo festival zaključil. Svoje znanstvene ugotovitve bodo v galeriji sodobne umetnosti predstavili tudi otroci iz

goriškega vrtca Sonček in učenci osnovne šole Alojz Gradnik iz Števerjana. Okoljsko združenje Eugenio Rosman bo pa postavilo na ogled fotografije o Soči, medtem ko bodo predstavniki združenja ADO z razstavo opozorili na pomen darovanja organov. Med 9. in 12. uro bo v beneški palači močno preizkusiti se s simulatorjem letenja.

primorskiD

Učenci iz Pevme so prikazali, kakšne so lobanje (levo); dijaki nižje srednje šole Ivan Trinko med poskusom (desno); na šoli Oton Župančič so zgradili avto iz lego kock, ki ga poganja zrak iz balončka (spodaj)

BUMBACA

GORICA - Jutri pred pokrito tržnico

Pregled tiska z avtorjem dveh pomenljivih razstav

Rdeča zvezda je ponovno »doma«, v muzeju o meji 1945-2004 v poslopu novogoriške železniške postaje

FOTO IDE

Jutri, 10. maja, se ob 10.10 pred prodajalno časopisov Renata Fiorelli na Verdijevem korzu v Gorici vrača javno srečanje z pregledom tiska in komentiranjem novic zadnjega časa. Tokratna sogovornika bosta Dario Stasi in Igor Devetak. Prvi je urednik revije Isonzo Soča in avtor razstave o »dolgem goriškem stoletju«, ki je bila še do nedavnega na ogled v knjižnici rimskega senata. Drugi pa je časnikar Primorskega dnevnika in sodelavci iz Kinoateljeja avtor razstave o goriški igralki Neri Gregor, ki je spremjal gledališko koprodukcijo Neri Gregor - Skriti kontinent spo-

mina na gostovanjih v Novi Gorici, Ljubljani, Gorici in Trstu ter je bila do včeraj na ogled v graškem teatru Schauspielhaus, kjer se je ravno sinčič odigrala še avstrijska premiera Stasijeve razstave, ponovno »doma«, v muzeju o meji 1945-2004 v poslopu novogoriške železniške postaje.

Ker bo jutri v Italiji materinski dan, bodo cvetličarne pokrite tržnice ob Fiorellijevi prodajalni izjemoma odprte med 7. in 13. uro. Od srede pa je rdeča zvezda, ki je nekoč bila na strehi Severne goriške postaje in je bila med najbolj atraktivnimi eksponati Stasijeve razstave, ponovno »doma«, v muzeju o meji 1945-2004 v poslopu novogoriške železniške postaje.

Baklada na Sabotinu

Sinoči je pri napisu Tito na Sabotinu potekala tradicionalna baklada v počastitev dneva zmage. Na letosnjem srečanju, ki je že 11. zapovrstjo, je zbrane nagovoril Lučka Mesec, vodja koalicije Združene

ne levice. Nastopu slavnostnega govornika sta sledila kulturni program in tradicionalno prižiganje bakel, s katerimi so tudi letos osvetlili napis Tito. Letošnja baklada je potekala v znamenju 70. obletnice osvoboditve in konca druge svetovne vojne. (km)

Od Lijaka do Sekulaka

Jutri ob 9. uri se pod Lipo v Oseku prične pohod Od Lijaka do Sekulaka. Pohod je tradicionalen, Turistična zveza TIC Nova Gorica ga v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi in društvi v Šmihelu, Ozeljanu, Šempasu, Vitovljah in Osek organizira že od leta 2005. Energijska tematska pešpot Od Lijaka do Sekulaka je bila zasnovana s projektom CRPOV (Celosten razvoj podeželja in obnova vasi) in zajema številne poti skozi pet vasi Šmihel, Ozeljan, Šempas, Vitovlje in Osek. Na pešpoti sprejajalec spoznavata značilnosti krajev s pomočjo številnih tabel, ki so jih tam postavili leta 2005. Obiskovalci pohoda so deležni predstavljati značilnosti in dediščine posamezne vasi, skozi katere se bomo podali. Istočasno bodo lahko spoznavali in okušali tradicionalne dobrote območja. (km)

Prikaz pisanja

V palači Coronini Cronberg v Gorici bo danes med 15. in 18. uro ob razstavi »Dalla Penna d'oca alla macchina da scrivere - Guglielmo Coronini e la bella scrittura« praktični prikaz združenja Scriptorium Foroiuliense iz Ragogne pri Vidmu z naslovom »La tempera di una penna d'oca e la realizzazione dell'inchiostro ferrogallico«; ob 16. uri bosta avtorji razstave Cristina Bragaglia in Maddalena Malni Pascoletti ob nakupu vstonice brezplačno vodili ogled razstave; informacije so na voljo na telefonski številki 0481-533485 in na spletni strani www.coronini.it.

TRŽIČ - Utajil je 230.000 evrov dohodkov

Stanovanja oddajal v najem na črno

Finančni stražniki z goriškega pokrajinskega poveljstva so izsledili lastnika stanovanjskega bloka v središču Tržiča, ki je oddajal v najem stanovanja oz. sobe na črno - v glavnem tujim državljanom. Moški je svojo dejavnost pridno prikril davčni službi, vodil jo je brez vsakršnega dovoljenja, pri čemer je državi v zadnjih petih letih utajil 230.000 evrov dohodkov.

V stanovanjskem bloku v tržiškem mestnem središču je skupno pet stanovanj, vsako ima nekaj sob, ki jih je moški oddajal v najem, ne da bi svoje dejavnosti prijavil pristojnim davčnim uradom. Med najemniki so bili v glavnem tujci državljanji in ljudje z nizkimi dohodki, ki so bili natrpani v zelo majhnih prostorih, v katerih je bilo pohištvo zelo dotrajano in higienike razmere izredno slabe.

Najemnino je lastnik stanovanj zaračunal vsakemu najemniku posebej, pri čemer se ni obremenjeval s številom ljudi v vsakem bivalnem prostoru; več jih je bilo, več je zaslužil. Vsak najem-

Avtomobil finančne straže

ARHIV

nik je mesečno plačeval od 250 do 350 evrov za bivanje v stanovanju, najemnina je bila odsivna od velikosti stanovanja in od števila gostov. V stanovanjskem bloku se je gnetlo ljudi, ki so se stalno izmenjaval; komaj je kdo odšel, ga je nekdo že nadomestil. Za tuje državljane je bilo edino pomembno, da

so dobili uradno bivališče, ki jim je služilo za pridobitev dovoljenja za bivanje. Finančni stražniki so ugotovili, da je za stanovanja vedelo veliko priseljencev, ki jim je odnosnost pogodbene razmerij omogočala, da so skorajda prikrali svojo prisotnost v mestu. Na ta način so lahko pomagali svojim sodržavljaj-

nom, da so prišli na italijansko ozemlje in na njem bivali v domala popolni anonimnosti.

V Tržiču je na splošno med najemniki stanovanj osemdeset odstotkov tujih državljanov; večinoma gre za Bangladeševce in priseljence iz vzhodne Evrope.

RUPA - Ivo Kovic pred prejemom priznanja Kazimir Humar

Poje s srcem in dušo

»Za ohranjanje slovenske identitete smo v vasi tako kot nekoč še vedno pripravljeni stopiti skupaj«

Če bi kdo želel pobliže spoznati polpreteklo delovanje prosvetnega društva Rupa-Peč in utrip slovenske zborovske dejavnosti v zaselku ob Vipavi, naj se zapelje v predel vasi, ki mu v Rupi pravijo »Na Vas«. Tu domuje Ivo Kovic - »Ivič« - letošnji prejemnik priznanja Kazimir Humar, ki ga enačno leto zapored podeljujejo Kulturni center Lojze Bratuž, Združenje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete. Priznanje mu bodo izročili v ponedeljek, 11. maja, ob 21. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici; poleg Kovic-a bosta priznanje prejela še Mešani pevski zbor Štandrež in Cerkveni pevski zbor iz Štandreža ob 140-letnici delovanja.

Ob novem življenjskem dosežku smo hoteli preveriti, kakšni so občutki nekdajnega dolgoletnega društvenega predsednika ob vročtvu slavnostnega vabila. Sam sogovornik, ki je decembra praznoval svoj osemdeseti življenjski jubilej, nam je razkril, da je vabilo sprejel z odprtimi rokami in kančkom ganjenosti. »Zahvaljujem se vsem sovaščanom, ki s srčnostjo in sčutjem skrbijo, da društvo deluje kontinuirano. Na tem mestu bi hotel izpostaviti še sovaščana Joška Maraža in Marija Koncuta, ki sta ravno tako zaslужna pri ustanavljanju zabora Rupa-Peč,« pojasnjuje Kovic, ki je prepričan, »da je zborovsko petje slovenski ponos.«

Da je zborovsko delovanje mozeg društva, katerega dejavnost se danes dopolnjuje še z otroško dramsko skupino in organizacijo kulturnih izletov v bližnje in oddaljene kraje, nam je potrdil tudi sam Kovic: »Spominjam se, da sem že kot najstnik skupaj z ostalimi Rupenci in Pečani zahajal pet na Mirenski grad, kjer je že v tridesetih letih prejšnjega stoletja deloval cerkveni pevski zbor, ki se petju v slovenščini ni odrekel nikoli, ko je bila v javnosti prepovedana raba maternine besede. Povojo obdobje z gospodarsko obnovo je ponovno sprostilo prosvetno življenje, tako da smo se Rupenci odločili, da ustanovimo svoj mešani pevski zbor, ki se je sprva imenoval Novi žar. Večno zaslugo je pri tem imel tudi goriški prosvetni delavec Kazimir Humar, ki nas je nenehno bodril: še se spominjam, kako sva skupaj hodila po okoliških vasah v sosednjo Rupo, v Orehovalje in Miren; iskali smo

ljubitelje petja še prej kot vrhunske vokaliste. Takrat sploh nismo imeli vadbenih prostorov: prepevali smo na domovih, v poletnih mesecih pa pod vaškim latnikom.«

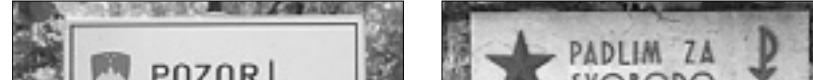
Med anekdotami iz ansambelskega življenja, ki so se sogovorniku najbolj vtisnile v spomin, je naslednja: »V petdesetih letih je rupenski pevski zbor dosegel svoj polni zanos: bili smo mlađi, vitalni in neizmerno zagnani do petja in druženja. Zbor je takrat sestavljalo trideset pevk in pevcev: iskali smo katerokoli priložnost samo, da bi nastopali. Nekega lepega dne so nas iz tržaškega radia povabili na niz snemanj v živo. Pod vodstvom Mirka Fileja smo izbrali nekaj pesmi iz obsežne zbirke narodnih in se z avtobusom odpeljali v Trst, ki je bil takrat pod anglo-ameriško upravo. Trst je bil za nas nekaj fascinantnega, saj si v njem začutil utrip mestnega dogajanja, ki ga tu nismo poznali. Preden smo začeli s snemanjem v tonskem studiu takratnega Radia Trst smo fantje zavili v stranske ulice, kjer so se zbirali ameriški vojaki. Tu smo si nabavili nekaj zavojčkov cigaret znamke Camel, ki se jih na Goriškem ni dalo najti. Ob povratku smo prepevali še v vaški gostilni na Proseku, kjer so poslušalci vedno zahtevali bis.« Posrečenih glasbenih nastopov zabora Rupa-Peč je bilo še veliko; tudi na revijah Primorska petje slovenski ponos.«

Pomemben mejnik v vaškem doganjaju je po Kovičevemu mnenju predstavljala tudi postavitev spomenika padlim vaščanom v narodnoosvobodilnem boju. »Priznati moram, da je spomenik v vasi vedno združeval, nikoli ni razdvajal. To naloge opravlja še danes, ko se ob 25. aprili s polaganjem vencov in slovensko pesmijo spomnimo na padle,« razlagajo Kovic, ki se je v osemdesetih letih tudi sam udeležil gradbene akcije: »Ko je združenje partizanov VZP-ANPI dalo pobudo za postavitev spomenika, smo si kot mešani pevski zbor Rupa-Peč želeli le, da bi ob napisu »Padlim za svobodo« in rdeči zvezdi stal še monogram, ki uprizarja krščansko simboliko.«

Med številne pobude prosvetnega društva Rupa-Peč, ki je bilo formalno ustanovljeno leta 1991, spada tudi vaški Praznik frtalje, ki je v sedanjem obsegu zaživel leta 1971. Razvil se je iz stare navade,

Ivo Kovic (desno); državna meja je speljana tik ob društvenemu prireditvenemu prostoru, spomenik padlim v Rupi, pevski zbor Rupa-Peč na Cecilijanki leta 1981 (spodaj)

FOTO VAS

da so vaščani povabili na pogostitev v domačo gostilo mirenske pevce, da bi se jim oddolžili za sodelovanje s petjem pri manši daritvi ob praznovanju farnega zavetnika sv. Marka.

»Ko pomislim, da je bila razmejitvena črta vse do revizije Osimskega sporazuma leta 1975 zakoličena sredi današnjega prireditvenega prostora za cerkv, v sosednjem Mirnu pa je na dvoje ločevala celo kopališče, se ne morem načuditi, kako je meja v vseh teh letih krojila naš vsakdan,« razlagajo Kovic. Naj omenimo, da je prosvetno društvo Rupa-Peč ravno pred letoš-

njo izvedbo Praznika frtalje izpeljalo obširno prenovo svojih prostorov. Položili so novo strešno kritino nad kuhiškim kioskom ter prezračevalni ventilator nad žarom.

Kako pa Kovic gleda na generacijske zamenjave v društvu? Ali imajo mladi občutek za ohranjanje in negovanje vaških tradicij? »To, da se družba spreminja in da mlade pogojujejo novi družbeni tokovi in zahteve, sploh ni problem. Ko gre za ohranjanje slovenske identitete v vasi, so vsi sovaščani pripravljeni odložiti svoje delo, družinske in druge obveznosti ter kot nekoč stopiti skupaj,« zaključuje Ivo Kovic. (vas)

NOVA GORICA - SNG
Ministrstvo jo je izločilo, čeprav jo zaposleni podpirajo

Te dni poteka izbor med kandidati, ki so se prijavili na ponovljeni razpis za direktorja Slovenskega narodnega gledališča v Novi Gorici. Po odstopu Jožka Čuka ga od lanskega avgusta vodi vršilka dolžnosti Neda Rusjan Bric. Na prvem razpisu ministrstvo ni izbral nobenega izmed kandidatov, med katerimi je bila tudi Rusjan Bričeva, medtem ko so v drugo na ministrstvu njeni kandidaturo zavrnili. Kot pa zaenkrat kaže, tudi drugi postopek ne bo minil gladko: strokovni svet zavoda ta teden pozitivnega mnenja ni dal nobenemu od preostalih treh kandidatov, večina zaposlenih pa si za direktorico želi Rusjan Bričovo.

Postopek imenovanja direktorja se najprej začne z razpisom, ki ga objavi pristojno ministrstvo, v tem primeru ministrstvo za kulturo. Prispele prijave pregleda za to odgovorna komisija na ministrstvu in kandidate, ki izpolnjujejo razpisne pogoje, povabi na razgovore. Ime najbolj primernega kandidata nato pošlje v presojo še trem organom: strokovnemu svetu in svetu zavoda ustanove, kjer se izbira direktor, ter lokalni skupnosti kjer ima ustanova sedež. Mnenje teh treh organov za ministrstvo sicer ni obvezujoče, a ga ministrstvo v praksi pri končni odločitvi povečini upošteva.

Na prvi razpis dinistrstva za kulturo je lani prispele pet prijav, pogoje sta izpolnjevala dva kandidata, in sicer dosedanja vršilka dolžnosti Neda Rusjan Bric in Tomica Dumančič, ki je gledališče že vodil med letoma 1986 in 1994, a se ministrstvo na koncu ni odločilo za nobenega od njiju in je zato v začetku letosnjega februarja ponovilo razpis.

Na drugi, ponovljeni razpis, so prispele štiri prijave. Poleg Nede Rusjan Bric in Tomice Dumančiča sta se kot kandidata za direktorsko mesto v SNG Nova Gorica prijavila še Maja Jerman Bratec, vodja novogoriške območne izpostave JSKD, in Borut Bašin, ki je v SNG Nova Gorica pred časom vodil službo za stike z javnostmi. Ministrstvo je na razgovor povabilo vse prijavljene, razen Nede Rusjan Bric. Dosedanja vršilka dolžnosti direktorja, ki je v prvem razpisu očitno izpolnjevala pogoje, je bila v drugem postopku izključena, ker naj ne bi izpolnjevala zahtevanega pogoja o petih letih vodstvenih izkušenj.

Ministrstvo za kulturo je strokovnemu svetu, svetu zavoda in lokalni skupnosti v presojo torej poslalo imena treh kandidatov: Tomice Dumančiča, Maje Jerman Bratec in Boruta Bašina. Doslej se je kot prvi ta teden sestal strokovni svet, ki pa pozitivnega mnenja ni podal nobenemu od kandidatov, kar že kaže na to, da tudi tokratni izbor ne bo potekal povsem gladko. Po drugi strani pa si dosedanja vršilko dolžnosti za direktorico želi večina zaposlenih, ki je marca na ministrstvo naslovilo pismo, v kateri ji izraža podporo. Pisno priporočilo o upoštevanju mnenja zaposlenih pa je na strokovni svet in svet zavoda SNG Nova Gorica naslovilo Združenje dramskih umetnikov Slovenije. Svet zavoda se bo sestal prihodnji teden in bo tedaj predvidoma podal svoje mnenje glede podpore kateremu od treh imen, ki se potegujejo za direktorsko mesto v novogoriškem gledališču.

Medtem se te dni se vrstijo uginjanja, ali ima Neda Rusjan Bric sploh še možnost, da zasede direktorsko mesto v novogoriškem gledališču. Kot kaže, bi se to lahko zgodilo le, če tudi tokrat ne bo izbran noben od treh kandidatov, če torej ministrstvo znova razveljavlja razpis in ga ponovi, če se Rusjan Bričeva nanj ponovno prijaví in če ministrstvo znova ugotovi, da izpolnjuje zahtevane pogoje. (km)

Kmečki in obrtniški sejem v Sovodnjah

Na parkirišču v bližini gostilne Franc v Sovodnjah bo danes med 8. in 13. uro kmečki in obrtniški sejem. Prisotni bodo krajevni kmetovalci z domačimi pridelki, na voljo bodo tudi razni obrtniški izdelki in domače živali. Več informacij je na voljo na telefonski številki 333-431838.

Večer tanga odpadel

V Kulturnem centru Lojze Bratuž je sinoči odpadel večer tanga z Nataliom Louisem Mangalavitejem. Po četrtkovem požaru na rimskem letališču Fiumicino je bilo tudi včeraj odpovedanih več letov, tako da argentinski glasbenik ni uspel prileteti na Goriško. Koncert je bil začetek na kasnejši datum.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALESANI, Ul. Carducci 40, tel. 0481-530268.

DEŽURNA LEKARNA V ZAGRAJU
LUCIANI, Ul. Dante 41, tel. 0481-99214.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
OBČINSKA 2, Ul. Manlio 14 A/B, tel. 0481-480405.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V KOPRIVNEM
CORAZZA, Ul. Buonarroti 10, tel. 0481-808074.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 16.15 »I 7 nani«; 18.00 - 21.00 »Avengers: Age of Ultron«.

Dvorana 2: 17.30 - 19.45 »Ritorno al Marigold hotel«; 22.00 »Le streghe son tornate«.

Dvorana 3: 18.00 - 21.00 »Leviathan«.

DANES V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.00 - 19.40 - 22.15 »Avengers: Age of Ultron«.

Dvorana 2: 16.20 »I 7 nani«; 18.00 - 20.10 - 22.15 »The Gunman«.

Dvorana 3: 17.30 - 20.00 »Doraemon il film - Le avventure di Nobita e i 5 esploratori«; 22.00 »Run all night - Una notte per sopravvivere«.

Dvorana 4: 17.20 »Ritorno al Marigold hotel«; 21.00 »Child 44 - Il bambino n. 44«.

Dvorana 5: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Forza maggiore«.

Gledališče

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU V NOVI GORICI: danes, 9. maja, ob 20. uri »Misterij buffo« (Majakovski). 10. maja ob 17. uri satirična komedija »Tartuffe« (Molière); informacije na blagajna.sng@siol.net ali po tel. 003865-3352247. 12. maja ob 20. uri gibalno - gledališka monopredstava »Britev: duet za performerja in njegov karakter«, prireja KUD Krea, informacije in predprodaja vstopnic Barbara Poš Belingar, tel. 00386-31338204, kud.krea@gmail.com.

UN CASTELLO DI... MUSICAL & RISATE» v Kulturnem domu v Gorici: danes, 9. maja, ob 20.30 »L'ex marito in busta paga« (Eric Assous), nastopa gledališka skupina Theama Teatro iz Vicenze; predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51 v Gorici (tel. 0481-30212).

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V GORICI v Kulturnem centru Lojze Bratuž 25. maja ob 20.30 »Obiski«.

V GLEDALIŠČU VERDI v Gorici ob 20.45: 15. maja bo dobrodelni koncert

pianista Stefana Bollanija (predprodaja na viva.ticket). Več na www3.comune.gorizia.it/teatro.

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI danes, 9. maja, ob 20. uri plesna predstava »Za šolskimi vrati«, rezervacija in nakup vstopnic ter informacije: Martina Grmek, 00386-40220086 ali skupaj.ustvarjalimo@gmail.com. 14. maja ob 20. uri »Stand up šov« z Vidovalom Valičem; informacije in predprodaja vstopnic vsak delavnik 10.00-12.00, 15.00-17.00 in uro pred pričetkom prireditve (tel. 003865-3354016, blagajna@kulturnidom-n.g.si).

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU: 15. maja bo koncert skupine Area Open Project. Informacije pri blagajni gledališča v Tržiču (od ponedeljka do sobote 17.00-19.00), tel. 0481-494664; več na www.teatromonfalcone.it.

Razstave

V RONKAH: v vili Vicentini Miniussi je na ogled fotografiska razstava Luciana Mania z naslovom »Testimoni - Ritratti di resistenti a Ronchi«; do 15. maja od ponedeljka do petka 9.00-12.30, ob ponedeljkih in sredah tudi 16.00-19.00, ob sobotah in nedeljah 10.00-12.30.

V GALERIJI STUDIOFAGANEL na Drevoredu XXIV Maggio 15/C v Gorici bo danes, 9. maja, ob 18. uri odprtje razstave z naslovom »Roberto Kusterle. Riti del corpo«. Razstavo bo predstavil Giuseppe O. Longo; na ogled bo do 30. maja od torka do petka 9.30-13.00, 16.00-19.30, ob sobotah 10.00-13.00, 16.00-19.30; več na www.studiofaganel.com.

V TRŽIČU: v kavarni Carducci v Ul. Duca d'Aosta 83 je na ogled razstava z naslovom »Anthrakas-Ombre di fumo« slikarke Laty; do 14. maja 7.30-22.00. **V KULTURNEM DOMU V GORICI** je na ogled samostojna razstava slikarke Janine Cotić; do 15. maja od ponedeljka do petka 9.00-12.00, 16.00-18.00 ure in v večernih urah med kulturnimi prireditvami.

ZDRUŽENJE ANDOS iz Gorice vabi na ogled skupinske razstave članic, ki so delujejo na tečaju slikarstva pod vodstvom Rosane Braida z naslovom »Bacche e frutti« v trgovini La Viola ciocca na Trgu Sv. Antona 3 v Gorici. Ob razstavi bodo potekala predavanja: 15. maja ob 20.30 »Bacche e frutti nostrani in cucina«, Liubina Debeni in »Bacche e frutti nostrani con effetti benefici«, Paola Sapunzach.

V GALERIJI LEG ANTIQUA na Korzu Verdi 73 v Gorici je na ogled razstava z naslovom »Spacialov Čarobni svet - Grafični listi 1935-1992«; do 29. maja ob torka do sobote 9.00-12.30, 15.30-19.30. Vsako soboto ob 11. uri bo zbiratelj Spacialovih del Giuseppe Skerk vodil brezplačen voden ogled razstave, rezervacije v galeriji, po tel. 0481-537898 ali antiqua2@leg.it; več na www.legantiqua.it.

V NOVI GORICI: v Mestni galeriji na trgu Edvarda Kardelja 5 je na ogled kiparska razstava Tadeja Torča z naslovom »Estetika praznine«; do 29. maja od ponedeljka do petka 9.00-13.00 in od 15.00-19.00, ob sobotah od 9.00-12.00, ob nedeljah in praznih zaprtih; informacije po tel. 00386-53351017 ali mestnagalerija@kulturnidom-n.g.si.

V RONKAH: v razstavnih prostorih letališča je na ogled razstava z naslovom »Sicurezza. H24«; do 30. maja 6.00-22.00.

V GRADISČU: v galeriji Spazzapan v palači Torriani, Ul. Ciotti 51, je na ogled razstava »Veno Pilon in prvi svetovni vojni«, ki jo je pripravila Pilanova galerija Ajdovščina v sodelovanju z Galerijo Spazzapan; do 14. junija ob sredah, četrtekih in petkih 15.00-19.00; ob sobotah in nedeljah 10.00-19.00; več na www.galleriaspazzapan.it ali po tel. 0481-960816. V nedeljo, 10. maja, ob 17. uri ura bo potekal voden ogled razstave.

V ŠTEVERJANU: na kmetiji Aleša Komjanca na Jazbinah št. 35 so na

ogled razstava »Ara Pacis Valentina Omara in obrazy Prve Svetovne Vojske« ter fotografije iz arhiva kulturnega združenja Isonzo; do konca avgusta od ponedeljka do petka 9.00-12.30, 14.00-18.00, ob sobotah in nedeljah po domeni (tel. 0481-391228).

Koncerti

AMERIŠKI KITARIST TIM MILLER bo po povabilu Komel Contemporary, oddelka moderne glasbe pri SCGV Emil Komel, nastopal na t.i. jam session skupaj z basistom Alessandrom Turchetom in tolkalistom Luco Colussijem danes, 9. maja, ob 21.30 v Irish pubu v Ul. Aquileia v Gorici; vstop prost.

V KRMINU: v občinskem gledališču bo danes, 9. maja, ob 20.45 druga izvedba deželne revije mladinskih zborov »Primavera di voci - giovani« (Pomlad glasov). Gala koncerta, ki je nastal s sodelovanjem goriške sekcijske Usci, s podporo občine Krmin in dežele FJK, se bodo udeležili izbrani predstavniki vseh pokrajin in Zvezne slovenskih kulturnih društev. Letos bo slovensko zborovstvo na naši deželi zastopala vokalna skupina Anakrousis, ki jo vodi Jari Jarc; vstop prost.

SNOVANJA 2015: v organizaciji SCGV Emil Komel in v sodelovanju s KD Nova Gorica bo v sklopu niza »Glasba z vrtov sv. Frančiška« 12. maja ob 20. uri v dvorani Frančiškanskega samostana na Kostanjevici koncert najboljših solistov učencev SCGV Emil Komel z naslovom »Naši mladi talenti«.

FESTIVAL DVORNE GLASBE: 10. maja ob 21. uri v palači Attems na Korzu v Gorici »Il violoncello che danza, da Gabrielli ad Hindemith«, nastopata Erich O. Huetter in Tanja Schmid. 16. maja ob 21. uri v goriškem gradu »A due mantici. Le radici popolari della musica colta«, nastopajo C. Prontera, N. Berardi, V. de Lorenzi. 17. maja ob 11.30 v goriškem gradu koncert ens. Protempore.

V MARTINŠČINI: v gostilni Al Poeta bo danes, 9. maja, ob 21. uri koncert goriške kantavtorice Paole Rossato, ki bo predstavila svoje delo »Riempire di canto i silenzii« ob spremljavi kitari sta Sergia Giangaspala; vstop prost. Informacije po tel. 0481-961305.

V GORICI: v Kulturnem domu bo v četrtek, 14. maja, ob 20.30 koncert z naslovom »Vorrei volare« glasbene skupine Alberto Sergi & Arakne Group, v kateri nastopa tudi priznani tržaški harmonikaš Aleksander Ipavec. Predprodaja vstopnic v Kulturnem domu, tel. 0481-33288; info@kulturnidom.it; več na www.kulturnidom.it.

Šolske vesti

KAMP »ENGLISH IN ACTION« za fanete in dekleta od 7. do 13. leta bo potekal v Dijaškem domu od 15. do 26. junija. Na programu bo učenje angleščine na igrov in dinamičen način: poleg tečaja jezika še košarka (v sodelovanju s ŠZ Dom) ali ples hip-hop. Urnik do 13. ali do 15.30, cena zelo ugodna; vpis po tednih, do zasedbe mest, na tel. 0481-533495 (od 13. ure dalje).

Izleti

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ v sodelovanju s Slovensko prosveto, ZCPZ-TS, ZCPZ-GO, Zvezo slovenske katoliške prosvete in Združenjem Blanchin organizira v petek, 15. maja, udeležbo na predstavitvi slovenske manjšine v Italiji, ki bo potekala v okviru Svetovne razstave Expo 2015 v Miljanu. Prevoz z avtobusom iz Gorice in Trsta; informacije na goriškem (0481-536455), tržaškem (040-3481586) in videmskem (0432-701455) uradu Sveta slovenskih organizacij.

SKRD JEZERO iz Doberdoba organizira 30. maja izlet v Vicenzo na ogled

razstave Tutankamona, Van Gogha in Caravaggia ter mesta z vodičem. Vpisovanje in informacije do 15. maja po tel. 347-1243400 (Magda).

SPDG organizira v nedeljo, 10. maja, v sklopu Kekčevih poti (lažji pohodi, namenjeni otrokom in družinam) izlet v okolico Pivke na Notranjskem z vzponom na vrh Sv. Trojice (Krapanova dežela). Zbirališče na parkirišču pri Rdeči hiši v Gorici ob 8.45, odhod na lastnimi prevoznimi sredstvi ob 9. uri; informacije in prijave po tel. 347-6220522 (Fanika) in 338-3550948 (Mitja).

SPDG prireja v nedeljo, 31. maja, izlet na Grobničke alpe nad Reko. Pot ni zahtevna, kosilo iz nahrbtnika. Društvo bo ob zadostnem številu prijav poskrbelo za avtobusni prevoz. Prijave in informacije do 15. maja po tel. 0481-882079 (Vlado).

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško vabi na enodnevni pomladanski izlet v Prlekijo in Varaždin v soboto, 30. maja. Vpisovanje do 17. maja oz. do zasedbe razpoložljivih mest na enem samem avtobusu po tel. 0481-884156 (Andrej F.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-78138 (Sonja Š.). Odhod iz Gorice okrog 6. ure. Udeleženci morajo imeti s seboj veljaven osebni dokument za tujino. Na račun 20 evrov.

KMEČKA ZVEZA prireja enodnevni avtobusni izlet na Ptuj v petek, 22. maja. Ogledali si bodo razstavo »Dobrote slovenskih kmetij«, mesto, grad in znano vinsko klet, biser vinske tradicije na Slovenskem; vpisovanje v uradih Kmečke zveze do 20. maja v Trstu, tel. 040-362941, kzacts@tin.it, Gorici, tel. 0481-82570, kzgorica@tiscali.it in Čedadu, tel. 0432-703119, kz.ce-dad@libero.it.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja od 5. do 10. oktobra potovanje v Rim z avtobusom. Vpisovanje za en sam avtobus bo na društvem sedežu na Korzu Verdi 51/int. samo ob sredah od 10. do 11. ure do 27. maja. Udeleženci morajo imeti s seboj veljaven osebni dokument. Na račun 200 evrov.

Obvestila

AŠZ DOM prireja od 12. maja do 12. junija mesec odprtih vrat za učence osnovnih šol, ki želijo poskusiti minibasket, basket ali cheerleading.

Vadbe v mesecu maju-juniju bodo brezplačne (obvezno zavarovanje); informacije po tel. 329-2718115 ali na domgorica@gmail.com (David Ambrožič).

NABIRKA ZA ALESSANDRA »Insieme per Alessandro« bo 12-letnemu dečku z možganskim rakom ponudila možnost zdravljenja z alternativnimi terapijami. Prispevke zbirajo na bančnem računu, naslovlenem na združenje La salute, na zadružni banki Ločnik Fara Koprivno (IBAN IT05N086221240000000869186 E ITO5NO8622124000000869186, BIC CCRTIT2T916A), nabirka je v temi tudi med trgovci, prispevke bodo zbirali tudi vse nedelje v maju ob prireditvah na goriškem gradu.

Udarec za Inter in Romo

NYON - Evropska nogometna zveza (Uefa) je zaradi kršitev finančnega fair-playa kaznovala Inter s šestimi milijoni evrov in Romo z dvema milijonoma evrov. Interjeva kazen bi lahko narasla pogojno še za 14 milijonov evrov, kazen Rome pa za šest milijonov evrov. Roma in Inter bosta morala zmanjšati število nogometarjev, ki jih imata v ekipi. Del kazni Romi je tudi omejitev števila igralcev za evropska tekmovanja v prihodnji sezoni, Rimljani jih bodo lahko prijavili le 22, Inter pa še enega manj.

Dragič bi ostal

LJUBLJANA - Goran Dragič na srečanju z novinari v Sloveniji ni hotel govoriti o tem, ali bo septembra letos nastopil na košarkarskem EP, še vedno ne ve niti, kje bo igral v prihodnji sezoni lige NBA. Glede na zanimanje klubov in kakovost se lahko poteguje tudi za najvišjo možno pogodbo, ki sega prek 100 milijonov evrov za pet sezona. Najraje bi ostal v Miamiju. »To je najboljši in najbolj urejen klub, v katerem sem do zdaj igral. Za igralce je odlično poskrbljeno, na trenutke celo kičasto, kaj vse nam nudijo,« je dejal.

KOLE SARSTVO - Na dirki po Italiji naj bi vsekakor imel kar nekaj tekmecev

V senci Contadorja

Tudi šampioni, kot je Contador, radi fotografirajo same sebe. To je storil tudi med včerajšnjo predstavitev Gira

FOTODAMJ@N

RIM - Z današnjo 17,6 kilometra dolgo ekipno vožnjo na čas od San Lorenzo do San Remo se bo danes začela kolesarska dirka po Italiji, ki se bo po 21 etapah končala 31. maja v Milenu.

Lanske zbrane ne bo branil Kolumbijec Nairo Quintana, klubju temu bo na startu precej kolesarjev zvenečih imen. Po napovedih naj bi se zmago na dirki, ki bo vsebovala šest etap s ciljem, na vrhu vzpona, ter ekipni in posamični kronometer, bo rila Španec Alberto Contador in Avstralec Richie Porte. Sodeč po letošnjih rezultatih, je v prednosti Avstralec, a Contador, ki si letos želi zmago tako na Giru kot na Touru, se je v zadnjem času umaknil od nastopov in se zavzeto pripravljal. »Zdaj težko kar koli napovedujem, lahko rečem le, da je moj cilj zmaga,« je redkobeseden Contador nedkanji zmagovalec, ki bo imel v ekipi Tinkoffa odlične pomočnike, predvsem pri pomoči računa na Čeha Romanu Kreuzigerja.

Porte doslej zmage na največjih večdnevnih dirkah nima, ves čas svoje kariere je bil namreč na teh dirkah v senci moštvenih kolegov pri Skyju Bradleyja Wigginsa in Chrisa Froome, za katera je moral delati. Tokrat bodo drugi garali zanj, v prvi vrsti Kolumbijec Sebastian Henao, Čeh Leopold König in Španec Mikel Nieve.

Strokovnjaki med favorite uvrščajo v zadnjih dveh letih dvakrat drugega Kolumbijca Rigoberta Urana, lani tretjega Italijana Fabia Aruja in njegove rojaka Domenico Pozzoviva. Uran na dirki po Romandiji sicer ni kazal posebne forme, Aru je imel v zadnjem času nekaj zdravstvenih težav, zato so pri Astani celo razmišljali, da bi za dirko vpklopili predlanskoga zmagovalca Vincenza Nibalija, za veterana Pozzoviva pa naj bi bila dirka nekoliko pre dolga. To so razlogi, zakaj je seznam favoritov razdeljen na dva dela.

Svoje načrte imajo tudi slovenski kolesarji. Luka Mezgec je lani dobil zadnjo etapo s ciljem v Trstu - to je bila sploh prva slovenska na Giru - letos bo na kapetan in prvi sprinter ekipe. Kamničan zaradi tega ne čuti dodatnega bremena, zaveda pa se, kje so njegove priložnosti.

»Imam pet, šest priložnosti. Vsaj štirikrat bo sprint, upam, da bom štirikrat zraven. Upam, da se bo vsaj enkrat 'poklopilo',« pravi Mezgec, ki si želi, da bi do etapne zmage prišel prej kot lani, ko je nanjo čakal vse do konca. »Na dirkah se prilagajamo sproti, padci in poškodbe so sestavni del. V prvem planu sem kapetan za sprinte,« dodaja Mezgec, ki je pred dnevi ostal brez enega ključnih mož sprinterskega vlaka, Nizozemca Toma Veelersa, ki je poškodovan. Sprinterja veseli, da je po daljšem premoru zradi bolezni zdržal vse napore dirke po Romandiji in pridobil prepotrebne tekmovalne kilometre: »Na Giro gremo z močno in enakovredno ekipo, ki je osredotočena na sprinte,« je dejal Kranjčan.

Glavni cilj poljske ekipe CCC Sprandi Polkowice je etapna zmaga, za katero največ upov polagajo v »vročega« Macieja Paterskija, Poljaki računajo tudi na Boleta, ki je mož za težke sprintske, mož za katerega bodo delali pa je izkušeni Sylvester Szmyd.

Med zadnjimi je priložnost za svoj drugi nastop na italijanski pentli dobil Polanc, ki se je lani izkazal s četrtnim mestom v zahtevni gorski etapi. »V ekipo so me uvrstili v zadnjem trenutku, nastop ni bil v mojem načrtu. Želel si bi kakšen kilogram manj, a vseeno mislim, da sem boljše pripravljen kot lani. Kakšen beg bo moja priložnost, drugače pa bom v glavnem pomagal Przemysławu Niemiecu, ki bo naš glavni adut, saj bo Ulissi stavlil le na posamezne etape,« je dejal Kranjčan.

ETAPE

1. etapa (danes): ekipna vožnja na čas, San Lorenzo - Sanremo (17,6 km); **2. etapa (jutri):** Albenga - Genova (177 km); **3. etapa (11. maj):** Rapallo - Sestri Levante (136 km); **4. etapa (12. maj):** Chiavari - La Spezia (150 km); **5. etapa (13. maj):** La Spezia - Abetone (152 km); **6. etapa (14. maj):** Montecatini Terme - Castiglione della Pescara (183 km); **7. etapa (15. maj):** Grosseto - Fiuggi (264 km); **8. etapa (16. maj):** Fiuggi - Campitello Matese (186 km); **9. etapa (17. maj):** Benevento - San Giorgio del Sannio (215 km); **18. maj:** prosti dan; **10. etapa (19. maj):** Civitanova Marche - Forli (200 km); **11. etapa (20. maj):** Forli - Imola/Autodromo Ferrari (153 km); **12. etapa (21. maj):** Imola - Vicenza/Monte Berico (190 km); **13. etapa (22. maj):** Montecchio Maggiore - Jesolo (147 km); **14. etapa (23. maj):** posamična vožnja na čas, Treviso - Valdobbiadene (59,4 km); **15. etapa (24. maj):** Marostica - Madonna di Campiglio (165 km); **25. maj:** prosti dan; **16. etapa (23. maj):** Pinzolo - Aprica (174 km); **17. etapa (27. maj):** Tirano - Lugano (Švi) (134 km); **18. etapa (28. maj):** Melide (Švi) - Verbania (170 km); **19. etapa (29. maj):** Gravellona Toce - Cervinia (236 km); **20. etapa (30. maj):** Saint-Vincent - Sestriere (199 km); **21. etapa (31. maj):** Torino - Milano (178 km) - skupaj: 3.486 km

ZMAGOVALCI ZADNJIH 20 LET

1993 Miguel Indurain (Špa), **1994** Jevgenij Berzin (Rus), **1995** Tony Rominger (Švi), **1996** Pavel Tonkov (Rus), **1997** Ivan Gotti (Ita), **1998** Marco Pantani (Ita), **1999** Ivan Gotti (Ita), **2000** Stefano Garzelli (Ita), **2001** Gilberto Simoni (Ita), **2002** Paolo Savoldelli (Ita), **2003** Gilberto Simoni (Ita), **2004** Damiano Cunego (Ita), **2005** Paolo Savoldelli (Ita), **2006** Ivan Bassi (Ita), **2007** Danilo Di Luca (Ita), **2008** Alberto Contador (Špa), **2009** Denis Menčov (Rus), **2010** Ivan Basso (Ita), **2011** Michele Scarponi (Ita), **2012** Ryder Hesjedal (Kan), **2013** Vincenzo Nibali (Ita), **2014** Nairo Quintana (Kol).

KOŠARKA - Tretja tekma četrtfinala končnice A2-lige

Tržačani podaljšali serijo

V domači dvorani premagali Brescia s točko razlike in znižali zaostanek na 2:1 - Četrta tekma bo že jutri v Trstu

Pallacanestro Trieste - Centrale del Latte Brescia

85:84 (15:16 29:37, 58:56)

Pallacanestro Trieste: Coronica 5 (1:1, 2:2, 0:2), Fossati 5 (3:4, 1:1,-), Norbedo n.v., Tonut 21 (10:13, 1:7, 3:7), Ferraro n.v., Mastrangelo 6 (-, 2:2), Grayson 12 (-, 0:3, 4:5), Candussi 7 (-, 2:6, 1:4), Carra 13 (2:2, 4:5, 1:6), Marini (-, 0:1, 0:1), Holloway 13 (-, 5:10, 1:3), Prandin 3 (1:2, 1:1, 0:2).

Centrale del Latte Brescia: Fernandez 11 (2:2, 3:7, 1:3), Cittadini 18 (6:8, 6:7, 0:2), Alibegović 6 (1:4, 1:2, 1:4), Loschi 7 (2:3, 1:2, 1:3), Brownlee 10 (1:2, 3:12, 1:3), Betteli n.v., Benevelli 11 (3:3, 4:6, 0:1), Passera 9 (2:2, 2:4, 1:1), Tomasello n.v., Nelson 12 (1:2, 1:3, 3:3), Giammo n.v.

Pallacanestro Trieste je po izredno lepi in napeiti tekmi prav ob izteku ugnal favorizirano Brecio, ki v seriji sedaj vodi 2:1. Ekipi sta se stalno izmenjavalni v vodstvu: po izenačeni prvi četrtini je Brescia s serijo trojik (5:6 v tem delu) prevzela celo vodstvo 12 točk, a Tržačani so s pozrtvovalno obrambo do odmora zmanjšali zaostanek na 8 točk. V tretji četrtini je izgledalo, da bodo domačini po doseženem izenačenju z bučno podporo petisočglave publike strli odporniki

sprotnikov (62:56 v 28. minutni), a tudi ta računica se ni izšla. V zadnji četrtini je bilo spet izenačeno, a nekaj napak domače ekipe je gostom omogočila, da so v 36. minutni povedli s sedmimi točkami prednosti (70:77). Tedaj pa je v ospredje stopil igralec, ki si ga ni nihče pričakoval: pet točk Massimiliana Fossatija je spet vzpostavilo ravnovesje (79:80). Po košu Fernandeza in treh prostih metih Tonuta je bilo spet izenačeno, a Brownlee in Carr sta - vsak na eni strani - zgrešila met za tri točke. 24 sekund pred koncem je Brescia dobila žogo in z lepo akcijo Fernandeza in Brownleeja 4 sekunde pred sireno spet povedla z 82:84. Po minuti odmora so Tržačani z uspešno izvedenimi blokadami omogočili Tonutu, da je sekundo in tri desetinke pred koncem dosegel zmagovalno trojko. Naslednja tekma bo jutri ob 18. uri, spet v Trstu.

Marko Oblak

Ostali izid: Ferentino - Manital Torino 66:74. Tordini se je uvrstil v polfinale.

Danes, 4. tekma: Moncada Agrigento - Tezenis Verona (stanje 2:1), Angelico Biella - Novipù Casale Monferrato (stanje 1:2)

NOGOMET - Play-off v deželnih amaterskih ligah

Na papirju favoriti

Igralci nekaterih ekip so že pospravili čevlje v omaro oziroma se pripravljajo na poletne turnirje. Druge pa čakajo najbolj pomembne tekme v letošnji sezoni: play-off (za napredovanje) in play-out (za obstanek). V končnici za napredovanje bodo nastopile štiri ekipe naših društev: Juventina (promocijska liga), Breg (1. AL) in Mladost ter Zarja (2. AL).

JUVENTINA - Najtežjo nalogo v boju za napredovanje čaka Juventino, ki bo ju tri v Štandrežu (ob 16.00) gostila tržaški Trieste Calcio. Zmagovalec bo nato v nedeljo 17. maja igral v gosteh proti San Lui-

giju, kar pa še ne bo zadoščalo za napredovanje v elitno ligo. Ker bo iz D-lige izpadla vsaj ena ekipa iz naše dežele (Kras ali Triestina oziroma v najslabšem primeru celo obe), bo potrebná še tekma med zmagovalcem play-offa skupine A in B. Polfinalna para v skupini A sta Flajbano - Fiume Veneto in Porcia - Pravisdomini. »Pot do elitne lige je zelo dolga. Če bosta iz D-lige izpadli obe tržaški ekipi in Cjarlins Muzane ne bo napredoval v play-offu, bo končnica za napredovanje v promocijski ligi čisto odveč. Vseeno se splača poskusiti,« nas je opozoril športni vodja Juventine Gino Vinti. Juventina je proti Trieste Calciju enkrat zmagala (2:4), drugič pa igrala neodločeno. Tržaško ekipo trenira nekdajni trener Kraša Alessandro Musolino. »Juventina je odlična ekipa. Štandrežci so favoriti. Mi pa se ne bomo zlahka predali,« je dejal Musolino.

Zarja - Ekipa iz Bazovice bo v prvem krogu prosta. Vitulicevi varovanci čakajo na nasprotnika (Mladost ali Romana), proti kateremu bodo v Bazovici igrali 17. maja.

PRAVILNIK PLAY-OFF - V prvem neodločenega izida bosta na vrsti 15-minutna podaljška. Če se rezultat ne bo spremenil, bo v finale napredovala ekipa, ki je bila po rednem delu višje na lestvici. To v prvem krogu velja za vse ekipe naših društev. (jng)

BREG - Sant'Andrea San Vito, kot je že poudaril trener Brega Lorenzo Cernuta, je skrajno neugoden nasprotnik. Dolinski plavi so jih v letošnji sezoni na domaćem igrišču premagali 5:1. V gosteh pa so izgubili 3:1. Ker bodo nogometni Bregi igrali v Dolini, bodo vsaj na papirju favoriti. Zmagovalec nedeljskega dvoba (ob 16.00 v Dolini) se bo nato 17. maja pomeril proti zmagovalcu tekme Sistiana - Gradiške. Breg je že v lanski sezoni igral v play-offu. V finalu so morali Cernutovi fantje priznati premoč tržaške Costalunge, ki se je letos rešila v promocijski ligi.

Naša napoved: Breg - S. Andrea S. Vito 65%:35%

Mladost - Izkušena Romana, ki je že od vsega začetka sezone ciljala na napredovanje, bo za Mladost (jutri ob 16.00 v Doberdalu) zelo trd oreh. V rednem delu prvenstva je Mladost v drugem delu sezone 2:0 premagala Tržičane, ki pa so v prvem delu slavili zmago z 2:1. Trener Gon bo bržkone imel na razpolago vse nogometne.

Naša napoved: Mladost - Romana 55%:45%

ZARJA - Ekipa iz Bazovice bo v prvem krogu prosta. Vitulicevi varovanci čakajo na nasprotnika (Mladost ali Romana), proti kateremu bodo v Bazovici igrali 17. maja.

PRAVILNIK PLAY-OFF - V prvem neodločenega izida bosta na vrsti 15-minutna podaljška. Če se rezultat ne bo spremenil, bo v finale napredovala ekipa, ki je bila po rednem delu višje na lestvici. To v prvem krogu velja za vse ekipe naših društev. (jng)

Kras in Triestina, kako do obstanka

Kras in Triestina bosta jutri lovlila mesto v končnici za obstanek. Ena od dveh ekip bo gotovo odigrala dodatno tekmo za obstanek (in v vsakem primeru v gosteh), medtem ko je usoda slabševiršene od dveh v glavnem vezana na izide tekmecev, čeprav so možnosti za uvrstitev v play-out za ekipo, ki bo zasedla končno 16. mesto, minimalne. Trenutno stanje na lestvici je sledeče:

12. Tamai (38)	13. Giorgione (38)	14. Dro (35)	15. Triestina (31)	16. Kras (30)
Mezzocorona	Union Ripa	Sacilese	Legnago	Clodiense

Opomba: Mori in Mezzocorona sta že izpadla, z mastnimi črkami domače tekme

Tamai in Giorgione si bosta z zelo verjetno zmago v zadnjem krogu (Mezzocorona je že izpadel, Union Ripa je že rešen) matematično zagotovila obstanek z 41 točkami. Kras bi lahko zbral največ 33 točk, to se pravi osem točk manj, in pravilnik predvideva dodatne tekme le v primeru največ sedmih točk razlike. Dro je obsojen na dodatno tekmo, vsekakor na domačem terenu, torej zadnja tekma proti Sacileseju je za moštvo iz Tridentinskega nepomembna.

KRAS V KONČNICO ZA OBSTANEK: Kras si v vsakem primeru zagotovi nastop v končnici za obstanek le, če prehití Triestino. To se pravi, če Kras zmaga v Chioggi proti Clodienseju, Triestina pa ne iztrži več kot točke v Legnagu. Če Kras izenači v Triestina izgubi, obe ekipe zaključita prvenstvo pri 31 točkah. V tem primeru med sabo igrata dodatno tekmo, da se določi, kdo bo igral v Droju tekmo za obstanek, seveda če tako Tamai kot Giorgione vsaj izenačita; če pa ena od dveh izgubi (res maloverjetno) bi tako Triestina kot Kras igrala dodatno tekmo za obstanek. Triestina (15.) proti Droju, Kras (16.) proti Giorgioneju ali Tamai. Torej, če Tamai ali Giorgione izgubita, Krasu zadostuje točka, če ena od dveh izenači, mora Kras zmagati in si zagotovi nastop v končnici ne glede na rezultat Triestine.

TRIESTINA V KONČNICO ZA OBSTANEK: Triestina si zagotovi nastop v končnici (skoraj gotovo v gosteh proti Droju), če uspe obdržati sedanje 15. mesto. Privošči si lahko tudi poraz v Legnagu, če seveda Kras izgubi v Chioggi, oziroma neodločen izid, če Kras izenači. Če Triestina izenači in Kras zmaga, mora upati, da ena izmed ekip na 12. oziroma 13. mestu ne zmaga. V tem primeru bi Kras igral končnico proti Droju, Triestina pa proti Giorgoneju ali Tamai. Če Triestina izgubi v Legnagu, mora upati na poraz Tamai oziroma Giorgoneja. (I.F.)

SAMANTHA GRUDEN
Mikata jo
Triglav in
Parenzana

Planinarjenje, kolesarstvo in plavanje. Ko ji uspe, pobegne v naravo. Samantha Gruden (letnik 1993) študira na tržaški fakulteti za elektrotehniko. »Ker je študij naporen, komaj čakam, da grem s prijatelji na daljši sprehod oziroma da se povzpremo na Nanos ali pa se usedem na kolo ter se odpeljem na Kokoš ali na Slavnik,« pravi 21-letna Padričarka, ki se je v šolskih letih preizkusila v številnih športih. »Moja prva športna disciplina je bilo cheerleading z društvom Cheerdance Millennium. Temu športu sem se približala, ker smo trenirali blizu doma, v Gropadi. Podobno velja za tenis. Preizkusila sem se pri domači Gajji. Nato sem se v srednji šoli približala odbojki. Zaradi drugih zunajšolskih obveznosti, sem se oddaljila tudi od tega športa. Pri Glasbeni matici sem namreč igrala klavir,« je svojo pot obnovila Grudnova, ki kot drugi alt pojde pri zboru Krški slavček-Krasje. »Vodi nas Petra Grassi. Petje mi je zelo všeč. Naš zbor pa je uspešen, saj smo zelo dejavni in nastopamo na različnih mednarodnih tekmovanjih.«

Samantha plava predvsem v zimskem času. »Najraje grem v bazen Bianchi ali pa k Svetemu Ivanu. Lepo je tudi poleti, ko je odprt zunanjšolski bazen.«

Na daljše pohode in gorske ture gre predvsem s prijatelji SPDT ali Planinskega društva Vipava. »Nanos je klasika. Do Razdrtega se pripeljev v dvajsetih minutah. Vzpon je kratek in strm. Odličen za trening. Na Kokoš in Slavnik pa grem raje z gorskim kolesom. Ampak počasi. V reber ne drvrim (smejh),« je poudarila Samanta, ki se je povzpela že na številne vrhove v Julijskih Alpah. »Osvojila sem Krn, Rombon, Debelo peč, Vogel. Načrtujem pa, da bi v kratkem šli še na Triglav. Morda že letos poleti. Upamo, da bodo vremenske razmere ugodnejše kot lani.«

Z gorskim kolesom se Grudnova odpelje na srednje daljše ture. »Naberem tudi okrog 80 km. Odvisno od razpoloženja in časa obrnem proti Brkinom ali proti Štjaku oziroma Krasu. Rada bi prekolesarila Parenzano. Gibanje je veselje, sprostitev, da si potem bolj koncentriran v kreativni in da si hkrati boljši človek. Rekreacija te osreči, če greš sam, da se umiriš in urediš misli, in v družbi, ker je lepo in ker te tovrstne tovarišje osrečijo,« je še dodala Samantha, ki je aktivna tudi pri MOSPU (Mladi v Odričevanju Skupnih Poti), točneje pri Mednarodni delavnici. Ta je vključena v YEN - Youth of European Nationalities. Rada ima tudi orientacijski tek in spremlja smučarske skoke.

Nogometni Breg bo v play-offu 1. AL igral drugič zapored

FOTODAMJ@N

PROMOCIJSKA LIGA

PLAY-OFF - Jutri: Juventina - Trieste Calcio. San Luigi bo v prvem krogu prost, ker je redni del prvenstva končal z več kot desetimi točkami prednosti pred Pro Cervignanom. V drugem krogu bo San Luigi igral proti zmagovalcu s tekme Juventina - Trieste Calcio. Pro Cervignano pa proti poražencu.

PLAY-OUT - Jutri: Ronchi - Torreanese, Aurora Buonacquisto - Muggia.

1. AMATERSKA LIGA

PLAY-OFF - Jutri: Breg - Sant'Andrea San Vito, Sistiana - Gradiške. V drugem krogu se bosta pomerila zmagovalca z obema srečanjem in poraženca.

PLAY-OUT - Jutri: Isonzo - Muglia.

2. AMATERSKA LIGA

PLAY-OFF - Jutri: Mladost - Romana. Zarja bo v prvem krogu prosta in bo 17. maja igrala proti zmagovalcu s prvega dvoba. Poraženec bo igral proti ekipi Audax Sanrocchese, ki se je po koncu rednega dela uvrstila na 5. mesto.

PLAY-OUT - Jutri: Campanalle - Opicina.

ELITNA LIGA

PLAY-OUT - Jutri: Gemonese - Zaule.

ODBOJKA - Prvenstva se nagibajo h koncu

Doma se drevi poslavljata združena Olympia in Zalet Sloga

Nad glavnino odbojkarskih prvenstev bo danes padel zastor. To velja tudi za moško B2-ligo. Nekaj časa je sicer kazalo, da bi se lahko Sloga Tabor in združena ekipa Olympie potegovali celo za play-off, a se želje niso uresničile. Današnji poslovilni tekmi zato nista več pomembni. Združena ekipa Olympie, Vala in Soče se bo od svojih navijačev poslovila doma v tekmi proti Zanju, ki z zmagom (teoretsko) še lahko upa v obstanek v ligi. Olympia tudi na poslovilni tekmi ne bo mogla računati na poškodovanega Jerneja Terpina, ki vadi po posebnem programu s fizioterapeutom Janom Gruđino, njegov nastop konec meseca na državni fazi prvenstva mladincev pa ni pod vprašajem. Bolj zanimiv bo najbrž »tretji polčas«, ki ga bo uprava ekipe organizirala za podpornike projekta in prijatelje po tekmi. Grel bo tudi žar.

Sloga Tabor Televita je »fešto« pripravila že prejšnji teden v Repnu, danes jo čaka še gostovanje pri mladincih Padove, ki so izpadli, a lahko svojo končno uvrstitev še izboljšajo na račun Carbonere, težko pa to pomeni, da bi bili naknadno spet povabljeni v ligo. Sloga Tabor bo nastopila brez libera Privileggia, Matevž Peterlin pa bo zaradi poškodbe gležnja spremjal ekipo le s klopi.

Domačo slovo čaka v ženski C-ligi tudi združeno ekipo Zalet Sloga. Z novo zmago proti RojalKennedyju bi sezono konča-

la na zanjo doslej najboljšem, četrtem mestu in z rekordnim izkupičkom točk, za kar zaslужijo dekleta vso pohvalo in tudi primerno zahvalo najzvestejših navijačev.

Šele predzadnji pa bo nastop Zaleta Kontovela, ki pa ga govorstvo D-lige v Roveredu čaka še v nedeljo. Po najbolj srečnem scenariju bi Zalet Kontovel z zmago lahko pred zadnjim krogom na 3. mestu ujel Fontanafreddo in sam Roveredo.

DANES V REPNU

Under 13: v polfinalu tudi Sloga Barich

Danes bo v občinski telovadnici v Repnu polfinalne (skupina 1) tržaškega ženskega prvenstva under 13. V končnico se je uvrstila tudi Sloga Dvigala Barich A, ki je v rednem delu bila prva v skupini A. V polfinalu v obliki troboja bosta v skupini 1 skupaj s Slogo še Timmusica in Oma B. Slogašice se bodo ob 15.30 pomerile z ekipo Timmusica, ob 17.30 pa z Omo. Tekme polfinala skupine 2 so že odigrali: Coselli je zasedel prvo mesto pred Azzurro in ekipo Poggivolley. Zmagovalko vsakega polfinala čaka nato v nedeljo, 17. maja, pokrajski finale za prvo mesto, drugouvrščeno pa tekma za tretje mesto.

Domači šport

DANES

Sobota, 9. maja 2015

KOŠARKA

MOŠKA C-LIGA (play-off) - 20.30 v Dolini: Breg - Fagagna

ODOBJKA

MOŠKA B2-LIGA - 21.00 v Gorici, Špacapan: Olympia - Zane'; 21.00 v Padovi: Padova - Sloga Tabor Televita

ŽENSKA C-LIGA - 20.30 v Repnu: Zalet Sloga - RojalKennedy

MOŠKA D-LIGA - 20.30 na Opčinah: Sloga Tabor - Soča (polfinale končnice)

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 20.30 v Nabrežini: Zalet Sokol - Azzurra

2. ŽENSKA DIVIZIJA - 17.45 v Dolini: Zalet Breg Bor - Volley club

UMETNOSTNO KOTALKANJE

14.00 na Opčinah, Pikelc: organizira ŠD Polet

JUTRI

Nedelja, 10. maja 2015

NOGOMET

D-LIGA - 15.00 v Chioggi: Clodiense - Kras Repen

3. AMATERSKA LIGA - 16.00 v Štarancanu: Pro Staranzano - Gaja

NAŠ POGOVOR - Federico Buffa, športni novinar v središču pozornosti

»Trst je daleč od vsega. To mu daje poseben čar, veliko pa ga tudi stane«

Novinar, televizijski komentator, o katerem eden izmed najbolj priznanih italijanskih kritikov Aldo Grasso pravi, da je »sizvrsten pripovedovalec, ki pripoveduje na kulturnem način, saj ustvarja povezave med najrazličnejšimi temami, zaznamuje pa ga zasvajajoč v evokativem način pripovedovanja«. To so prvi podatki, ki jih izvemo o Federicu Buffu, če njegovo ime vtipkamo v brskalnik spletnje enciklopedije Wikipedia. Za mnoge ljubitelje športa in tudi za ne športnike pa je Buffa – poznan tudi pod vzdevkom »L'avvocato«, saj je po izobrazbi pravnik – nekoliko preprosteje eden izmed najbolj pravilnih in zapeljivih »story-tellerjev« – pripovedovalcev, ki jih poznajo italijanski polotok. V zadnjih letih je s svojimi prispevki za zasebno mrežo Sky postal tako popularen, da se je mnogo mladih pred dvema tednoma v Krminu npr. raje slikalo z Buffom, kot pa s svetovnim nogometnim prvakom iz leta 1982 Dinom Zoffom. Druga zaporedna udeležba športnega novinarja iz Milana na zelo kakovostni krmenski prireditvi *Goal a Grappoli* je bila zagotovo odlična priložnost, da od bližu spoznava Federica Buffa, ki nju je ponovno presenetil. Oba se namreč nekako polprofesionalno ukvarjava s kritjem dočenih športnih dogodkov, Buffa pa je za nju pravi vzornik. RavnBuffove pripovedi s preteklih svetovnih prvenstev (*Storie Mondiali*) so bile med lanskim poletjem povod za nastanek rubrike »*Aquarea do Brasil*«, ki je bralce Primorskega dnevnika spremiljala med nogometnim SP v Braziliji. Priznati morava, da je bil približno polurni pogovor z Buffom nekaj edinstvenega, saj je novinar kar iz rokava tresel številne anekdote in zgodbe, vključno s takimi temami, ki od blizu zanimajo naše kraje, kot so npr. poitaljanjevanje slovenskih in avstrijskih priimkov ter kamnit napisi Naš Tit. Buffa je tudi dokazal, da je odličen poznavec tržaške stvarnosti. Pravijo, da so odlični novinarji tudi zelo redovne osebe; tak se je izkazal tudi Federico Buffa, ki nju je vprašal za razlogo o posebni nomenklaturi različnih načinov postreževe kaže na Tržaškem. Pozanimal se je tudi o Primorskem dnevniku in o slovenskem jeziku. Ker je v športnem svetu Buffa pravi »vezzendor«, sva sprva mislila, da name bo posvetil le nekaj minut za intervju. Naspotno, že od vsega začetka je povedal: »Popolnoma sem vama na razpolago. Najraje sem v družbi mladih novinarjev, ki se morajo še pošteno potruditi, da nekaj dosegajo. Če pa so ti hkrati predstavniki neke manjšine, me to še dodatno veseli.«

Začeli bi kar pri vaši zadnji pripovedi, in sicer o dinastiji Maldini, v kateri ste se spomnili slovenskih korenin Cesareja in Paola Maldini ...

Zdeleno se mi je kar obvezno, saj je ta del zgodbe prevečkrat zamolčan. S tem, da se vračam nazaj v čas pripovedujem, tudi zgodovino Italije, kraljevi dekret iz leta 1927 pa je v tej zgodbi bistven. Neverjetno je tudi, da sta Costacurta in Maldini kot potomca dveh družin, ki sta bili izraz avstroogrškega cesarstva in hkrati žrtvi istega potujočevalnega zakona, imela tako podobno sportovo kariero.

Ta zanimivost res preseneča. Vajen smo pojmovati potujčevanje fašističnega režima s slovenskega zornega kočata.

Nihče ne pomisli na to, dokler ti izvor priimka ne razkrije sam Costacurta. Spominjam pa se, ko sem se o tem pogovarjal s Paolom, ki mi je tako dejal: »Vedel sem za svoje slovenske korenine, vendar veš, mineta dve generaciji ...« V Trstu ni nikdar živel, še toliko manj igral, razen v dveh priložnostih. Prišel je v Trst dvakrat, ko je Milan dobil prepoved igranja dveh krogov Lige prvakov na domačem San Si-

ru sred devetdesetih let. Rekel mi je, da je v Trstu od daleč opazil nekoga, ki mu je bil zelo podoben in ga vprašal, ali sta v sorodstvu. Dobil je pritrilen odgovor.

Zgodba v oddaji, posvečeni Maldinijevim, pa se je morala zaključiti drugače. V prvotni verziji sem si zamislil, da se Paolu naenkrat prikaže Nereo Rocco in ga vpraša: »Mulo, e Trieste? (Fant, kaj pa Trst)«. Zdi se mi težko pojmljivo, da je njegova tržaška polovica tako potlačena v ozadje. Njegova mati je bila rojena v Gallarateju in, s tem da je odrasel v Milanu, ni razvel vezi s Trstom. Sam pa ni gojil zanimanja do tega, Cesare pa gotovo ni vztrajal, zato sem si zaželel, da bi ga o tem nagovoril sam Rocco, vendar so mi ta predlog v oddaji rezali.

V svoji pripovedi o Maldinijih ste dokazali, da dobro poznate Trst. Omenjate slovenske korenine družine Maldini, Škedenj pa opisujete kot slovensko enklavo v mestu.

Zame je Trst prava strast, predvsem ker je eno izmed najpomembnejših košarkarskih mest. Prisotnost ameriških in jugoslovanskih čet po drugi svetovni vojni je zagotovo bistrovala k temu, da je Trst prestolnica košarke v Italiji. Zelo obžalujem dejstvo, da nima Trst vrhunske košarkske ekipe.

Vsekakor res ljubim Trst. Predvsem, ker je ta pomemben kraj sveta, ki ga sam ne bi pojmoval le za italijanskega. Je vhod za različne rase, ki so se tu združile. Bil je dragulj cesarstva s svojim pristaniščem. Preko njega je šla polovica sveta, ima najlepšo italijansko mladino, čudovite ženske. V njem

je zrasla celo vrsta uspešnih igralcev. Trst pa je vedno daleč od vsega, kar mu po mojem mnenju daje poseben čar, ga pa ta čar veliko stane. Priznam pa, da sem izreden privrženec tržaške stvarnosti, ker jo pojmujem, kot eno izmed najbolj presunljivih daleč na okoli.

Trst nima več niti vrhunskega nogometu. Triestina igra v D ligi, v kateri meri moči s slovenskim društvom NK Kras ...

Tega nisem vedel. To je nekaj zelo lepega, zgodovinskega.

Do tega je prišlo v letu 2014, čeprav bi si mogoče Trst zasluzil prvo mestno ekipo v višji ligi. Obstaja po vašem mnenju možnost, da bi se Trst povrnil k športnim uspehom npr. tistim iz osemdesetih let?

Mecenstvo v Italiji je izumrlo. Poglej samo, kaj se je zgodilo v Trevisu z družino Benetton. Tam so poskusili z delničarstvom, kar je zame še zadnja možna alternativa, predvsem v košarki, saj zahteva relativno naložbo. Vem, da je bila Triestina finančno rešena le zadnji trenutek.

Tudi klub iz vašega Milana v tem trenutku ne preživlja najboljših časov.

Pri tem vprašanju bi se raje osredotočil na kulturne vezi med Trstom in Milanom v tistih letih. V Milenu smo med letom 1945 in letom 1980 imeli dosti vplivnih Tržačanov. Mislim, da vse skupaj televizijsko ni zelo privlačno, ker se oddaljuje od težišča zgodbe, vendar mi tak način pripovedovanja najbolj ustreza. Kot primer veda sem zgodbo o napisih, posvečenih Ti-

slovenske korenine. On je eden izmed največjih trenerjev oz. igralcev v zgodovini italijanskega športa. Uspelo mu je tako v košarki kot v vaterpolu. Slovanskega rodu je bil tudi Giorgio Gaber oz. Gaberščik, ki pa se je rodil v Milanu. Tržačani so mnogo storili za Milan in za Italijo.

Če preidemo na košarko, ali se bo steše profesionalno ukvarjali z ligo NBA? Marsikdo pričakuje vašo pripoved o Draženu Petroviću.

Poglavlje NBA se je žal zaključilo. Močno pa sem si želel pripraviti pripoved o Petroviću, saj je najlepša možna zgodba, ki povezuje evropsko in ameriško košarko. Evropski košarkarji v ligi NBA marsikaj dolgujejo Draženu. Če ne bi umrl tako mlad, bi neko ameriško moštvo iz lige NBA sestavili okoli evropskega igralca celih deset let pred prihodom Dirka Nowitzkija. Dejstvo, da je prihajal Dražen iz Jugoslavije, pa je zagotovo doda vrednost. Nowitzki je namreč igralec, ki se je slučajno rodil v

tu, ki se ti prikažejo ob prečkanju meje, hranil še v otroških spominih. Takrat sem z očetom prvič prečkal jugoslovansko mejo in mi je oče lepo razložil, kaj predstavljajo in komu so posvečeni. Dogodka se še danes tako dobro spominjam, ker je takrat ostal zabeležen kot neka instantna fotografija, ki me je spremiljala skozi celo življenje.

Katere pa so razlike v pripovedovanju recimo nekega svetovnega nogometnega prvenstva, ki ste ga doživel ali nekega, za katerega ste prebirali le v športnih zbornikih?

Razlika je ogromna. Prvič sem zavestno spremilj angleško SP leta '66. Dobro se spominjam srečanja Italija-Severna Koreja. Danes si lahko ogledaš vsa srečanja, takrat, tudi v primeru istočasnega sporeda, si lahko spremilj le eno. Bilo je izredno fascinantno prvenstvo s črno belimi posnetki, izgubljeno v času in odigrano v rojstnem kraju nogometa, kjer so se pletle številne zgodbe.

Oddaj na nogometnih SP, ki sem jih pripravil lani, si nisem ogledal. Izjemni sta bili le Urugvaj '30 in Anglija '66, ker sem jih doživel najbolj čustveno; prvo, ker je pač prvo SP in si nisem pričakoval, da je ohranjenih še toliko čudovitih posnetkov, drugo pa, ker je prvo, o katerem hranim spomine.

Na izbire vplivajo tudi avtorske pravice arhivskih posnetkov?

Deloma. Zgodovinski posnetki res

stajal ...

Vsaka vaša pripoved se prične na skromnem župniškem igrišču ali kar na cesti, kjer junak zgodbe postavlja temelje svoje čudovite kariere. Kdor uspe, gori neizmerno strast, tehniko in predvsem talent. Na katerih igriščih ste pa zrasli vi? Ste mogoče v mladosti spremiljali kako posebno športno oddajo?

Nedvomno sem veliko spremilj športni sporedi italijansko-švicarske televizije, veliko več je bilo športa kot na italijanski državni mreži. Poleg tudi koprsko televizijo. Prve posnetke lige NBA sem uvidel na švicarski televiziji. Gledal sem, kako čudno so igrali in kakšni »ne zemljani« so bili.

Vsekakor spomin je primerljiv z mimo in kot vsaka mišica bo ta boljše delovala, če bo počela to, kar ji je všeč. Name je veliko vplival moj oče. Razumel je, da mi je šport posebno všeč in me je veliko sil v branje, tudi takih stvari, ki sem jih težko razumeval. »Ber. Vem, da ne razumeš, spoznal pa boš, da ti bodo nekega dne koristile,« mi je pravil. Med temi sem prebiral rubriko Gianmija Brere »L'Arcimatto« na zadnji strani revije Guerin Sportivo. Brera je ocitno ustvarjal pod vplivom alkohola, saj je bila preveč »okrogla«, da bi jo pisal nekdo, ki naj bi se za pisalnim strojem popolnoma obvladoval. Razumel sem 30 % tega, kar sem prebiral, oče pa mi je vsekakor vsiljeval vsak ponedeljek.

Vi ste tudi televizijski komentator. Pogrešate komentiranje tekem NBA lige?

Najprej pogrešam Njega (zgodovinskega partnerja za mikrofonom Flavia Tranquilla op. av.), saj je Flavio najbolj profesionalna oseba, ki sem jo kdaj srečal. Ne pogrešam posrednih prenosov ob 10.30 zjutraj, saj sem bolj »večerna oseba«, ne pogrešam pa niti neposrednega komentiranja finalnih serij v nočnih urah iz studia v Milanu. Pogrešam pa prenos s prizorišča, ki so jih žal ponovno uvedli na televiziji Sky, ko sem se jaz preusmeril k nogometu.

Imeli ste priložnost, da ste v živo videli Michaela Jordana med raznimi finalnimi serijami. Ali ste ga videli tudi v Trstu v dresu Stefanaleta leta 1986?

Zal ga v Trstu nisem videl, ker sem moral odslužiti vojaški rok. Vsekakor videti Michaela Jordana v živo na tistih dveh srečanjih v Salt Lake Cityju (leta 1997 op. av.) je najbolj vznemirljiva stvar, kar sem jo doživel v življenju, čeprav najlepša finalna serija je bila San Antonio Spurs - Detroit Pistons (leta 2005 op. av.), ki se je zaključila s 4:3.

Omenili ste razliko med poročanjem iz studia in s prizorišča. Kaj menite o današnjem novinarstvu, ko medijske hiše vse manj posiljajo poročevalce na kraj dogodka?

V bistvu ni mogoče opisati razlike med prenosom iz studia in doživljjanjem nekega dogodka, kot je npr. finalna serija v ligi NBA, ko se premikaš z obema ekipo za včasih kar sedem zaporednih tekem. Igralci te namreč spoznavajo in lahko nastanejo tudi nekatere vezi. Ko smo sledili ekipi San Antonio Spurs, nam je npr. veliko pomagal in svetoval sam Manu Ginobili.

Muslim, da ni lepšega darila za mladega novinarja, kot da doživi tovrstno izkušnjo in da se s protagonisti pogovarja npr. v neki restavraciji dan pred tekmo. Do tege ne pride, če novinar ostane v studiu, saj dogodka ne moreš popolnoma dojeti, tako da je razlika ogromna. Rad pa bi tudi opozoril, da mora biti novinar priden in sposoben, da se na kraju prizorišča potrdi, da lahko poslušalcu oz. bralcu nudi najboljše informacije.

**Albert Voncina
Andrej Marušić**

ne košarkarski državi, Dražen pa je vrhunc Jugoslovanske košarkarske šole.

Kaj pa zgodba o jugoslovanskem nogometu?

Razkril vama bom svoje skrite sanje: zamislil si nisem le ene zgodbe, temveč neko potovanje. Želel sem predlagati Bogdanu Tanjeviču skupno povratno potovanje iz Trsta v Sarajevo, med katerim bi mi on s svojim navdihom pomagal bolje predstaviti balkanski vrvež, saj to ni le stvar nogometa ali košarke. V tem primeru pripoveduješ o nekem svetu in sem to že zelel narediti z nekim, ki ga lahko najbolje predstavim italijanskim gledalcem. Zavnili so mi tudi ta predlog, skupaj z zgodbo o Atletičcu iz Bilbaa. Slednja pa spada med najlepše možne zgodbe nogometnih klubov, ker je meni posebno všeč ideja pripadnost nekemu prostoru, ki se nato pretaka v šport.

Vaše pripovedi res spominjajo na prava potovanja. Večkrat celo zapeljete na stranske poti ...

Res je, zamisel v osnovi je prav ta. Izberem si pot za volanom nekega zgodovinskega avtobusa, na katerega lahko vstopijo vsi junaki, ki jih srečam na poti. Ti lahko izstopijo kar takoj, vendar ostanejo del zgodbe. Priznam, da vse skupaj televizijsko ni zelo privlačno, ker se oddaljuje od težišča zgodbe, vendar mi tak način pripovedovanja najbolj ustreza. Kot primer veda sem zgodbo o napisih, posvečenih Ti-

veliko stanejo, vendar na Sky-u nočjo črno bele slike, ker ga producenti ne bodo nikoli podprtli. Kakorkoli že, smo morali posneti oddajo o letu 1982 in italijanskem SP 1990. Če bi sam odločal, bi se zaustavil pri sedmi oddaji o mehiškem prvenstvu leta 1970.

Vendar so občutki, ki jih prenaša že tako oddaljen nogomet v črno belih odtenkih, popolnoma različni.

Absolutno. Prejšnjo noč smo posneli zgodbo o velikem Turinu v stadionu Filadelfia in to med polnočjo in peto uro zjutraj. Zavedaš se, da je zgodovinski turinski stadion podoben indijanskemu ozemlju, v smislu, da ga navajači še vedno ščitijo pred gradbenimi špekulacijami in s tem branijo zgodovinski spomin, kot da bi ta bil indijanska rezerva. Sredi noči so prišli večkrat preveriti, kaj počenjamo. Filadelfia pa je odlična lokacija, s katere lahko pripoveduješ nekdanjo Italijo. Lahko bi kar rekel, da se je sedanje podoživljjanje nogometa, z razvajenimi nogometnimi začelo po tragediji velikega Torina. Med takratnimi žrtvami letalske nesreče je bil tudi Rečan Ezio Loik. Njegovo denarnico je policist našel med razbitinami in jo izročil ženi, ki je v njej odkrila dolg seznam imen. To so bile osebe, katerim je Loik posredno ali neposredno gmotno pomagal.

Zamisel oddaje o velikem Turinu je nastala prav z željo, da bi mladim predstavili svet, ki ne obstaja več, pa je vendar ob-

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik, sledi Utrip evangelijski **20.55** Sprehodi, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

7.00 8.00, 9.00, 13.30, 17.00, 20.00 Dnevnik, vreme in šport **7.05** Parlamento Settegiorni **8.25** Show: UnoMattina in famiglia **10.30** Buongiorno benessere – Tutti i colori della salute **11.05** Linea Verde Orizzonti **12.00** La prova del cuoco **14.00** Easy Driver **14.30** Linea Blu **16.05** Nad: Legami **17.15** A Sua immagine **17.45** Passaggio a Nord-Ovest **18.50** Kvizi: L'Eredità **20.35** Igra: Affari tuoi (v. F. Insinna) **21.15** Senza parole

RAI2

6.00 I fatti vostri **6.30** Nautilus **7.00** Nan: Come essere un gentleman **7.25** Nan.: Due uomini e mezzo **8.10** Serija: Lassie **9.00** Sul via di Damasco **9.30** Parlamento Punto Europa **10.00** Dok.: Grandi migrazioni **11.00** Dogodek **12.00** Show: Mezzogiorno in famiglia **13.00** 17.45, 20.30, 22.40 Dnevnik **13.25** Dribbling **14.00** Detto fatto **15.40** Serija: Squadra Speciale Colonia **16.25** Serija: Squadra Speciale Stoccarda **17.10** Sereno Variabile **17.50** Avtomobilizem: Formula 1, VN Španije, kvalifikacije **18.55** 90° minuto Serie B **19.35** Serija: Squadra Speciale Cobra 11 **21.05** Serija: Castle **21.50** Serija: Elementary **22.55** Player **23.00** Sabato Sprint **23.45** Rubrike

RAI3

7.25 Film: Camping (kom.) **9.00** Tv Talk **10.30** Figu – Album di persone notevoli **10.40** 12.25, 14.45 Rubrike **11.40** Kolesarstvo: Giro mattina **12.00** 14.00, 18.55, 23.50 Dnevnik, vreme in šport **15.00** Kolesarstvo: Giro d'Italia 2015, prenos 1. etape **18.10** Serija: Squadra Speciale Vienna **20.00** Blob **20.10** Che fuori tempo che fa **21.30** Ulisse – Il piacere della scoperta **0.10** Un giorno in pretura

RAI4

13.40 Film: Star Trek – La nemesi (zf, '02) **15.35** Charlie's Angels **16.15** 17.10 Xena **17.05** Novice **17.55** Warehouse **19.30** Rai Player **19.35** Marvel's Agents of S.H.I.E.L.D. **20.25** Atlantis

21.15 Film: The Line (krim., '09) **22.55** Film: Until Death (akc., '07)

RAI5

14.15 La Terra vista dal cielo **15.15** Il popolo degli oceani **16.15** Koncert: Lang Lang **18.30** Novice **18.35** Fuori rotta verso Oriente **19.40** Le città perdute dell'Iraq **20.40** Rai Player **20.45** Contact **21.15** Gledeščice: Clôture de l'amour **23.00** Prima della prima **23.30** David Letterman Show

RAI MOVIE

13.20 17.40 Rai Player **13.30** Film: Rain Man – L'uomo della pioggia (dram., '88, i. D. Hoffman, T. Cruise) **15.50** Film: Il club delle prime mogli (kom., '96, i. D. Keaton) **17.35** Novice **17.45** Film: Carolina (rom., '03) **19.25** Film: Scialla! (kom., It., '11)

21.15 Film: A 30 secondi dalla fine (akc., '85) **23.10** Film: Blackthorn (western, '11)

RAI PREMIUM

13.35 Nad: Commesse **15.25** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **15.30** CultFiction **15.45** Nad: Orgoglio **17.35** Novice **17.40** Autoritratti **18.30** Rai Player **18.35** Nad: Un caso di coscienza **20.20** Nad: Il capitano **21.20** Nad: L'uomo sbagliato **23.35** Nad: Donna detective

RETE4

7.45 Film: Il signor Quindicipalle (kom.) **9.40** Serija: Carabinieri **10.45** Ricette all'italiana **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Nad: Monk **16.25** Ieri e oggi in Tv **16.50** Film: Poirot – Le fatiche di Hercule (krim.) **19.35** Serija: The Mentalist **20.30** Nad: Tempesta d'amore **21.30** Film: The Keeper (akc., '09, i. S. Seagal)

23.15 Film: Shadow Program – Programma segreto (triler, '97)

CANALES

6.00 8.00, 13.00, 19.55 Dnevnik in vreme **7.55** Prometne informacije **9.15** Belli dentro **9.45** Super Partes **10.20** Supercinema **11.00** Forum **13.40** Film: Al cuor non si comanda (kom., '09) **15.30** Nad: Il segreto **16.15** Verissimo **18.45** Caduta libera **20.40** Show: Striscia la notizia – La voce dell'indescenza **21.10** Amici – Prime Time

ITALIA1

6.55 18.20 Risanke **10.40** Film: Starstruck – Colpita da una stella (kom.) **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.20** Šport **13.55** Karaoke **14.45** Motociklizem: SP Superbike 2015 **15.55** Film: Jimmy Grimble (kom.) **19.00** Studio Life – Un mondo migliore **19.25** Film: Spy Kids – All the Time in the World in 4D (pust.) **21.10** Film: The Hunters – Cacciatori di leggende (pust.) **22.55** Film: Sanctum (triler)

IRIS

14.05 Film: La proposta (western, '05) **16.00** Adesso cinema **16.25** Film: La retata (kom., '87) **18.45** Film: La regola del sospetto (triler, '03, i. A. Pacino, C. Farrell)

21.00 Film: C'era un cinese in coma (kom., It., '00, r. in i. C. Verdome) **23.15** Film: Bianco, rosso e Verdome (kom., It., '81, r. in i. C. Verdome)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00 Dnevnik **7.50** Vreme **10.00** Coffee Break **11.30** L'aria che tira **12.50** Magazine Sette **14.00** Kronika **14.35** Serija: Jack Frost **16.30** 23.30 Film: Il cacciatore di taglie (western) **18.15** Film: Jesse Stone – Operazione Mosca (det.) **20.30** Otto e mezzo **21.10** Film: Geronomo (western)

LA7D

6.30 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **7.15** 12.00, 19.00 Chef per un giorno **9.10** 17.40 I menù di Benedetta **11.00** Cuochi e fiamme **14.00** Nad: Grey's Anatomy **18.55** Dnevnik **21.10** Nad: Sex and the City **22.55** Serija: Providence

TELEQUATTRO

6.30 13.00 Le ricette di Giorgia **7.00** Sveglia Trieste! **8.30** Ring **12.30** Rotocalco Adnkronos **13.15** 17.55, 20.25 Oggi è **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik **13.45**

Košarka: Pallacanestro Trieste – Brescia **18.00** 21.00 Qui studio a voi stadio **19.00** Qua la zampa **19.05** Tg Confartigianato **20.00** La parola del Signore **23.30** Trieste in diretta

LAEFFE

12.50 Jamie: Menù in 15 minuti **13.50** 18.05 Posso dormire da voi? **15.55** Film: Coco Chanel & Igor Stravinsky (dram.) **20.10** Bourdain: Senza prenotazione **22.00** Vincenzo Capossela: Tra sacro e profano **22.55** Bjork: La natura è musica

CIELO

14.00 15.15 MasterChef USA **15.00** Novice **16.15** Cucine da incubo **18.00** Italia's Got Talent **20.30** Top 20 Funniest

21.10 Film: Improvvistamente un uomo nella notte (dram.) **23.15** Vedo nudo

DMAX

12.30 Come è fatto il cibo? **13.20** La prova del diavolo **14.10** 22.55 Come andrà a finire? **15.05** Te l'avevo detto **15.55** Cattivissimi amici **16.50** Magic Camera **17.45** Acquari di famiglia **18.35** Affare fatto! **19.30** Rimozione forzata **21.10** World's Top 5 **22.00** Man vs. Expert **23.45** Top Gear

SLOVENIJA1

6.05 Kultura **6.15** Odmevi **7.00** 18.40 Risanke in otroške serije **8.50** Nad: V boju s časom **9.20** Kvizi: Male sive celice **10.00** Infodrom **10.15** Nad: Presneto štirinajsto **10.50** Dok. odd: Školjke, novci, vknjižbe – zgodovina denarja **11.55** Tednik **13.00** 17.00, 18.55, 23.00 Poročila, šport in vreme **13.20** Na vrtu **13.50** O živalih in ljudeh **14.15** Nad: Paradiž **15.15** Dok. odd: Sovi **15.55** Dok. serija: Neokrnjeni kotički sveta **17.20** Sobotno popoldne **18.30** 0.25 Ozare **19.25** Utrip **20.00** Ne se hecat **21.30** Film: Terapija (rom., '06) **23.30** Nad: Scott in Bailey

SLOVENIJA2

8.00 Dobro jutro **10.00** City Folk **10.25** Polnočni klub **11.35** Državna proslava ob 70. obljetnici konca II. svetovne vojne, pon. **12.50** Dok. film: ...Naša bo letos pomlad (Kajuh) **13.55** Avtomobilizem: Formula 1, VN Katalonije, prenos kvalifikacij **15.15** 0.35 Viktorji 2014, pon. **17.15** Avtomobilnost **17.55** Nogomet: državno prvenstvo, Domžale – Luka Koper, prenos **20.00** Film: Eni in drugi (voj., '81) **23.00** Aritmični konkert **0.00** Odd: Bleščica

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna TV – Deželne vesti **14.20** Eronovice **14.40** Boben **15.40** Potopisi **16.10** Webolution **16.40** Arhivski posnetki **17.25** 23.55 Aktualno **18.00** O živalih in ljudeh **18.25** Village Folk **18.35** Vreme **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes – Dnevnik **19.25** Šport **19.30** Vsedanes – Svet **19.40** Jutri je nedelja **19.50** Tednik **20.20** Calegaria **21.10** Dok: Južnjska krajina 1945 – Med upori in osvobajanjem **21.40** Avtomobilizem **22.15** Nogomet: domžalec selekcija; 19.00 Radijski dnevnik in kronika; 20.00 Koncert Partizanskega pevskega zabora; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za željeno zaveso; 0.00 Nočni program.

POP TV

7.00 Risanke in otroške serije **10.20** Serija: Posel mojega življenja **11.20** Serija: Beverly Hills 90210 **12.30** Znan obraz ima svoj glas **15.15** Film: Dvojni um (dram.) **17.05** Film: Ona je prava (rom., '96, i. J. Aniston) **18.55** Vreme in novice **20.00** Popolna poroka **22.50** Film: Pravi moški (rom., '01, i. A. Judd)

KANAL A

7.00 Risanke **8.05** 18.35 Serija: Naša mala klinika **9.00** 15.15 Serija: Revolucija **9.50** ŠKL – šport mladih **10.25** Serija: Šola za prvake **11.15** Serija: Veliki pokrovci **12.05** 19.30 Serija: Frendi iz službe **12.40** Film: Driblerja pod košem (kom.) **14.50** Serija: Šola za pare **16.05** Film: Čudovita pustolovščina Billja in Teda (pust.) **17.45** Pazi, kamero! **20.00** Film: Mreža (krim., '95, i. S.

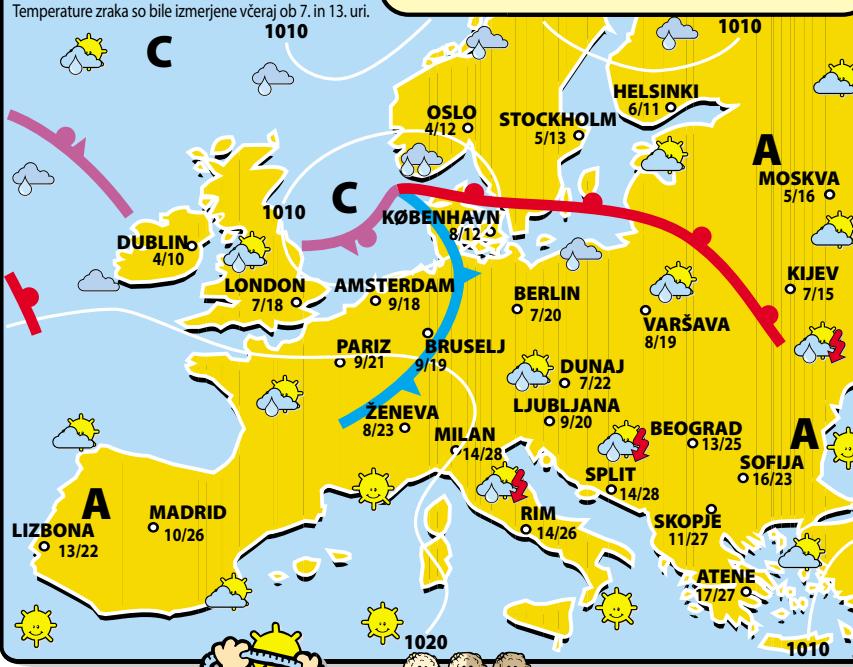
21 Sobota, 9. maja
Slovenija 2, ob 20. uri

Les uns et les autres (Boléro)

Francija 1981
Režija: Claude Lelouch
Igrajo: Robert Hossein, Nicole

VREMENSKA SЛИKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 5.41 in zatone ob 20.21
Dolžina dneva 14.40

LJUNINE MENE
Luna vzide ob 0.20 in zatone ob 10.14

NA DANŠNJI DAN 1958 - Večinoma sončen dan, popoldne je bilo predvsem na Štajerskem in Dolenjskem vroče. V Črnomlju so izmerili 32,0 °C, v Lučah v Zgornjesavinjski dolini 30,1 °C, v Novem mestu 30,0 °C, v Celju 29,3 °C in v Stari Fužini v Bohinju 29,0 °C.

PLIMOVANJE
Danés: ob 6.59 najvišje -39 cm, ob 14.15 najvišje 20 cm, ob 19.48 najvišje 1 cm.
Jutri: ob 0.43 najvišje 17 cm, ob 8.00 najvišje -32 cm, ob 16.01 najvišje 22 cm, ob 21.59 najnižje 0 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgiban, temperatura morja 17 stopinj C.

TEMPERATURE °C V GORAH
500 m 16 2000 m 5
1000 m 13 2500 m 3
1500 m 10 2864 m 1
UV indeks sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah doseže vrednost 7 in v gorah 8.

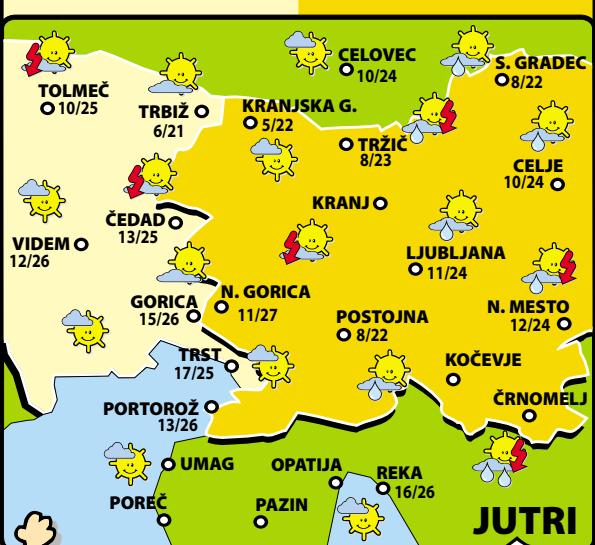
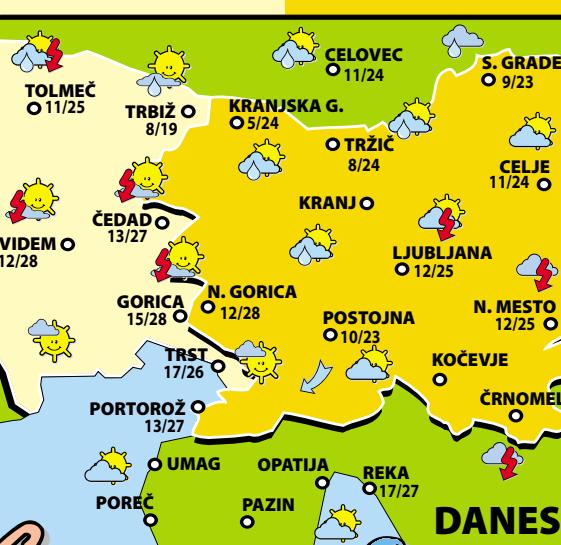
Nad srednjo Evropo in Sredozemljem je šibko območje visokega zračnega tlaka. V višinah bo k nam od zahoda začel dotečati nekoliko bolj vlažen zrak.

Na obali bo delno oblago. Popoldne bodo v gorah možne plohe ali nevihte, ki se bodo lahko razširile še v druge dele dežele. Zvečer bo na obali pihala zmerna burja.

Delno jasno bo s spremenljivo oblago, popoldne in zvečer bodo prisotne krajevne padavine, večinoma kot plohe. Najnižje jutranje temperature bodo od 8 do 12, ob morju do 15, najvišje dnevne od 22 do 27 stopinj C.

Zjutraj bo pretežno jasno, popoldne pa delno oblago, z možnostjo kratkotrajnih krajevnih ploh. Zvečer bo na obali pihala zmerna burja.

Jutri bo delno jasno s spremenljivo oblago, popoldne in zvečer bodo nastajale krajevne plohe, lahko tudi kakšna nevihta. Ponekod bo zapihal severni veter. V ponedeljek bo pretežno jasno.

ŠTEVILNE SLOVESNOSTI V RAZLIČNIH DRŽAVAH

V Evropi počastili osvoboditev

PARIZ / BERLIN / KIJEV - Evropa se je včeraj z različnimi slovesnostmi spominila 70. obletnice zmage nad nacistično Nemčijo in konca druge svetovne vojne na stari celini. Številni evropski voditelji so ob tem opozorili na trenutne grožnje, kot sta vojna v Ukrajini in islamski ekstremizem. Slovesnosti v Evropi so potekale dan pred veličastno vojaško parado v Moskvi, ki jo bo zaradi ukrajinske krize bojkotirala večina zahodnih voditeljev.

Na Poljskem so se slovesnosti ob dnevu zmage začele s polnočno slovesnostjo na polotoku Westerplatte, kjer se je 1. septembra 1939 začela druga svetovna vojna.

V Franciji je predsednik François Hollande položil venec na grob neznanemu junaku. Pred tem je v skladu s tradicijo obiskal spomenik Charlesu de Gaullu, ki je v času druge svetovne vojne vodil francoski vladu v izgnanstvu. Nato je republikanska straža predsednika pospremila na uradno spominsko slovesnost na Eliezejskih poljanah, kjer je francoski predsednik v govoru spomnil na francosko odporniško gibanje.

»Zmagu 8. maja ni bila zmaga enega naroda nad drugim. Bila je zmaga idealov nad totalitarno ideo-logijo. Tudi danes moramo premagati nestrpnost.

Zgodovina ni nostalgija. Je nauk za prihodnost,« je dejal francoski predsednik po poročanju nemške tiskovne agencije dpa. Po poročanju francoske tiskovne agencije AFP je Hollande včeraj omenil tudi francoske državljanje, ki se borijo v Siriji in Iraku na strani islamskih skrajnežev. »Obstaja terorizem, ki nas lahko napade, rasizem, antisemitizem. Še vedno obstajajo razlogi, ki nas morajo spodbusti,« je dejal Hollande.

V Parizu se je včeraj mudil tudi ameriški državni sekretar John Kerry, čigar mati se je rodila v Franciji. Skupaj s francoskim zunanjim ministrom Laurentom Fabiusom je položil venec pod slavolok zmage. Kot je Kerry izpostavil v sporočilu za javnost, so pred 70 leti v vojni porušene države stopile na novo pot, ki je združila celino. »Danes, zahvaljujoč EU, smo bližje kot kdajkoli Evropi, ki

je celovita, svobodna in v miru,« je še dejal. V luči ukrajinske krize je tudi izrazil solidarnost z ukrajinskim narodom, ki se po njegovih besedah sooča z rusko agresijo.

Ukrajina se je sicer ob praznovanju 70. obletnice konca druge svetovne vojne v Evropi letos odločila, da bo prekinila z dotedanjo tradicijo po ruskem vzoru. Tako so letos prvič v državi obletnico zaznamovali 8. maja z dnevom spomina in sprave. Hkrati bo nekdanja republika razpadle Sovjetske zveze, ki je na obeh straneh med drugo svetovno vojno v spopadu izgubila več milijonov vojakov in civilistov, letos dan zmage, 9. maja, obeležila brez vojaške parade, kot to tradicionalno počnejo v Rusiji. Namesto tega bodo pripravili mirovne pohode, na katerih bodo sodelovali ukrajinski in evropski vojaški orkestri. V kijevskem muzeju

Na fotografiji desno sestriči v spremstvu babice polagata cvetje na grobove vojakov Rdeče armade v Bukarešti; spodaj levo francoski predsednik Francois Hollande z avstralskimi veteranimi, desno ruski veteran igra na harmoniku pri spomeniku sovjetskim vojakom v Berlinu

ANSA

druge svetovne vojne bo tudi zapriuga vojaških kadetov.

»Ukrajinske spominske slovesnosti, v nasprotju z ruskimi, so namenjene spominu na umrle in ne razkovanju agresije in vojaške moći,« so sporočili iz urada ukrajinskega predsednika Petra Porošenka.

Obletnice so se spomnili tudi v nemškem parlamentu. Slovesnosti sta se med drugim udeležila nemški predsednik Joachim Gauck in kanclerka

Angela Merkel. Predsednik bundestaga Norbert Lammert je v govoru dejal, da je 8. maj dan osvoboditve celote Evrope.

»Danes se spominjamo milijonov žrtev uničevalne kampanje brez primere proti drugim narodom, proti Slovenom, evropskim Judom,« je dejal predsednik bundestaga. Hkrati je izpostavil, da ne bi smeli pozabiti spodletege poskusa upora pogumnih Nemcev, a spoštovanje si po njegovih

besedah zaslужijo predvsem tisti, ki so »ob nepredstavljenih izgubah končali nacionalistično strahovladje«. Pohvalil je tudi pripravljenost sosednjih držav Nemčije k spravi, ki ji v zgodini ni primere.

Nemški predsednik Gauck je včeraj po spominski slovesnosti v bundestagu obiskal vojaško obeležje v nemškem mestu Lebus, kjer je spomnil na usodo padlih vojakov nekdajne Sovjetske zveze. Merklova pa bo v nedeljo v Moskvi skupaj z ruskim predsednikom Vladimijem Putinom na grob neznanega junaka položila venec. Na veliki sobotni vojaški pariadi v Mo-

ski ob zmagi zaveznikov nad Hitlerjevo nacistično Nemčijo zaradi ukrajinske krize ne bo nobenega predstavnika nemške vlade.

Konca vojne in žrtev, ki jih je ta zahtevala, so se včeraj spomnili tudi v Bolgariji. V parlamentu so Rusiji naklonjeni socialisti sicer zavrnili podporo deklaraciji, ki jo je bolgarski parlament s 141 glasovi za in štirimi proti vendarle sprejel. Deklaracija izpostavlja zgodovinski pomen kapitulacije nacistične Nemčije 9. maja 1945 ter deklaracije Roberta Schumanna 9. maja 1945, ki velja kot prvi kamen na poti Evropske unije.

Socialisti deklaracije niso podprli, ker so želeli vanjo vključiti obsodbo predsednika države Rosena Pleveneljeva, ker ga 9. maja ne bo v Moski na slovesnostih ob koncu druge svetovne vojne. Prav tako so želeli izpostaviti protifašistični upor v Bolgariji in drugih evropskih državah.

9. maj 1945 velja za uradni konec druge svetovne vojne v Evropi. Nemški general Alfred Jodl je 7. maja 1945 v Reimsu v imenu Karla Dönitz, Hitlerjevega naslednika, podpisal brezpogojno nemško kapitulacijo, 8. maja pa je poveljnik nacistične vojske Wilhelm Keitel na zahtevo Rdeče armade brezpogojno nemško kapitulacijo podpisal še v Berlinu.